

شماره ۱۷۰۳۰۳۰۳

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

بجای

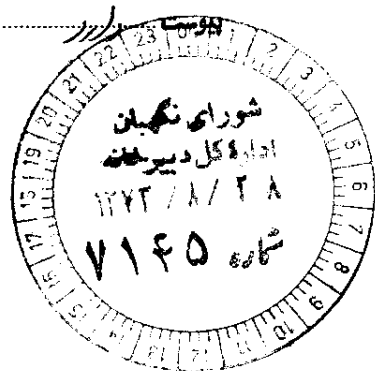
شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۳۲۱۹۳ مورخ ۱۳۷۲/۹/۳۰ دولت در خصوص
برنامه دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری
اسلامی ایران که در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ
۱۳۷۲/۸/۲۴ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب
رسیده است در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت
بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال
میگردد. /

علی اکبر ناطق نوری
رئیس مجلس شورای اسلامی

شماره ۳۵۱۷

تاریخ ۷۷/۸/۲۵

بسم الله تعالی

لایحه برنامه پنجساله دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران

ماده واحده - هدفهای کلان کیفی و کمی خط مشیهای اساسی و سیاستهای کلی برنامه پنجساله دوم به شرح مندرج در متن و جداول پیوست این قانون تصویب می‌گردد.

به دولت اجازه داده می‌شود از محل منابع بودجه عمومی پیش‌بینی شده در جداول شماره ۴ الی ۹ قانون برنامه تا سقف مبالغ زیر را باتوجه به درآمدهای قابل تحقق و بارعایت قوانین و مقررات مربوط جهت نیل به هدفهای برنامه اختصاص دهد:

سال ۱۳۷۴	۳۶۳۹۴	میلیارد ریال
سال ۱۳۷۵	۴۱۲۹۶	میلیارد ریال
سال ۱۳۷۶	۴۶۷۳۳	میلیارد ریال
سال ۱۳۷۷	۵۲۹۳۸	میلیارد ریال
سال ۱۳۷۸	۶۰۸۲۵	میلیارد ریال

جمع هزینه‌های بودجه عمومی در دوره برنامه دویست و سی و هشت هزار و یکصد و هشتاد و شش میلیارد و ششصد و هشتاد و دو (۲۳۸ ۱۸۶ ۰۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰) ریال.

دولت مکلف است باتوجه به تبصره‌های این قانون، زمینه‌های لازم را به‌گونه‌ای فراهم آورد که اجرای هدفها و خط مشیها و طرحهای سرمایه‌گذاری از محل منابع بودجه عمومی و شرکتهای و موسسات انتفاعی وابسته به دولت در سالهای برنامه عملی گردد.

بسمه تعالی

- ۲ -

تبصره ۱- دولت موظف است از سال ۱۳۷۴ لوایح بودجه سالانه را منطبق با مفاد این قانون و باتوجه به موارد زیر حداکثر تا ۵ آذرماه هر سال به مجلس شورای اسلامی تقدیم نماید:

۱- در صورت تحقق درآمدهای ریالی بیش از ارقام مندرج در جدول شماره ۱، دولت میتواند سرفصل اعتبارات فصول مختلف را باتوجه به افزایش درآمد ریالی تا سقف ارقام هزینه‌های عمرانی مندرج در جدول شماره ۵ افزایش داده و در تدوین لوایح بودجه سالانه منظور نماید

سازمان برنامه و بودجه مکلف است حداکثر ظرف یک ماه پس از ابلاغ قانون بودجه، نسبت به مبادله موافقتنامه‌های مربوط و ابلاغ آنها به دستگاههای اجرایی ذیربط اقدام نماید.

۲- دولت در صورت عدم تحقق درآمدهای پیش بینی شده، با رعایت اولویتهای برنامه دوم به استثناء اعتبارات فصول منابع آب و کشاورزی و منابع طبیعی نسبت به کاهش اعتبارات فصول مختلف اقدام مینماید.

۳- در صورت تحقق درآمدهای ارزی و ریالی بیش از ارقام مندرج در جداول ..... این قانون، دولت موظف است به صورت ذیل عمل نماید:

الف - پنجاه درصد (۵۰٪) از درآمدهای ارزی و ریالی بابت بازپرداخت تعهدات و بدهیها اختصاص مییابد.

ب - پنجاه درصد (۵۰٪) بقیه میباید باتوجه به اولویتهای مصوب این قانون جهت هزینه‌های عمرانی و جاری در لوایح بودجه

بسم تعالی

- ۳ -

سالانه پیش‌بینی وجهت تصویب، تقدیم مجلس شورای اسلامی گردد.

۴- جابجایی اعتبارات بین فصول با رعایت اولویتهای برنامه دوم حداکثر به میزان ده درصد (۱۰٪) مجاز می‌باشد.

۵- اولویت تخصیص اعتبار در بندهای ۱ و ۳ این تبصره تا مبلغ بیست و یک هزار میلیارد (۲۱ ۰۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰) ریال با طرح‌های عمرانی نفت و بعد از آن تا مبلغ یک هزار و ششصد میلیارد (۱ ۶۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰) ریال با طرح‌های عمرانی وزارت راه و ترابری خواهد بود که شرکت ملی نفت ایران و وزارت راه و ترابری مجاز می‌باشند در اجرای طرح‌هایی که موافقتنامه آنها با سازمان برنامه و بودجه مبادله می‌گردد به مصرف برسانند.

تبصره ۲ -

الف - دولت موظف است در جهت اجرای سیاستهای تمرکززدایی و افزایش نقش استانها در اجرای برنامه‌های توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی موارد ذیل را در تنظیم لوایح بودجه سالانه به‌اجراء گذارد:

- ۱ - بودجه استانها شامل درآمدهای استانی، سهم هر استان از درآمدهای ملی و اعتبارات جاری و عمرانی در پیوست جداگانه‌ای همراه لایحه بودجه تقدیم می‌شود.
- ۲ - اعتبارات جاری استانی به تفکیک دستگاه - برنامه و استان و اعتبارات عمرانی به تفکیک فصل در پیوست مذکور درج می‌گردد.
- ۳ - درآمدهای عمومی و اختصاصی ملی درآمدهایی است که به‌موجب

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره .....

تاریخ .....

پیوست .....

بسم الله تعالی

- ۴ -

قانون وصول و به خزانه داری کل واریز می شود تا برای اجرای طرحهای ملی و هزینه های جاری دستگاههای اجرایی ملی و جبران کمبود اعتبار احتمالی استانها و ایجاد تعادل های منطقه ای به مصرف برسد.

۴ - درآمدهای عمومی و اختصاصی استانی درآمدهایی است که به موجب قانون وصول و به خزانه معین استانی واریز می شود و برای تامین هزینه های دستگاههای اجرایی محلی و طرحهای عمرانی استانی به مصرف می رسد.

۵ - درآمدهای ملی سهم استانها از طرف خزانه داری کل به خزانه معین استانی واریز می شود.

۶ - اعتبارات جاری استانی پس از مبادله موافقتنامه بین دستگاه اجرایی استانی و سازمان برنامه و بودجه استان قابل مصرف خواهد بود.

۷ - سهم هریک از شهرستانها از اعتبارات عمرانی به تفکیک فصل توسط کمیته برنامه ریزی استانها تعیین خواهد شد. دستگاه اجرایی محلی و سازمان برنامه و بودجه استان نسبت به مبادله موافقتنامه طرحهایی که پروژه های آنها به تایید شورای برنامه ریزی شهرستان رسیده و دارای توجیه لازم است، اقدام خواهد نمود (دستگاه اجرایی هر طرح به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه استان و تایید استاندار تعیین خواهد شد).

ب - دولت موظف است به تدریج تا پایان برنامه دوم عمرانی، کلیه طرحهایی که ماهیت استانی دارند را از فهرست طرحهای ملی حذف و در بودجه استانها منظور نماید.

بیت‌الله

- ۵ -

ج - دولت موظف است ظرف شش ماه از تاریخ تصویب این قانون لایحه درآمدهای جدید هر یک از استانها را تقدیم مجلس نماید.
د - مقررات و روش های مورد نیاز برای اجرای این تبصره در قوانین بودجهء سالانه منظور خواهد شد.

تبصره ۳ - وزارت امور اقتصادی و دارائی و سازمان برنامه و بودجه مکلفند ترتیبات اتخاذ نمایند که کلیه شرکتهای دولتی موضوع ماده ۴ قانون محاسبات عمومی کشور، بانکها و موسسات انتفاعی وابسته به دولت و سایر شرکتهای دولتی و موسسات انتفاعی که شمول قوانین و مقررات عمومی بر آنها مستلزم ذکر نام است همه ساله در طول برنامه، بودجه سالانه خود را در لوایح بودجه سالانه دولت درج نموده و به مجلس شورای اسلامی تقدیم نمایند.

تبصره ۴ - دولت موظف است اعتبارات لازم و متناسب با وظایف و مسوولیتهای دیوان محاسبات کشور را که همه ساله توسط کمیسیون دیوان محاسبات و بودجه و امور مالی مجلس شورای اسلامی تصویب و پیشنهاد میشود عینا در لایحه بودجه سالانه درج نماید.

تبصره ۵ -

الف - مبادلهء موافقتنامه جهت اجرای طرحهای عمرانی فقط برای یک بار در طول برنامه انجام میپذیرد.

تعالیه

- ۶ -

ب - مبادله موافقتنامه اجرایی طرحهای عمرانی جدید صرفاً پس از مراحل ذیل مجاز میباشد :

- انجام مطالعات توجیه فنی و اقتصادی و اجتماعی .
- انجام مطالعه و طراحی اجرایی .
- انجام مطالعات مکانیابی طرح به منظور کاهش هزینهها .

دستورالعمل اجرایی این تبصره با پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیات وزیران میرسد و از ابتدای شروع برنامهء دوم نافذ است .

طرحهای عمرانی صرفاً نظامی بخش دفاعی از مفاد این بند مستثنی میباشد .

تبصره ۶- دولت مکلف است در اجرای پروژههای عمرانی که به صورت امانی توسط دستگاههای اجرایی انجام میگردد هزینهء استهلاک تجهیزات و ماشینآلات همچنین حقوق کارمندان و کارگرانی که از محل بودجه جاری دستگاه حقوق دریافت میکنند را محاسبه و از هزینه اجرای پروژه کسر نماید، سازمان برنامه و بودجه موظف است در تنظیم و مبادله موافقتنامههای اجرای طرحهای عمرانی موارد فوق را ملحوظ نماید .

تبصره ۷- برای جلب همکاری و مشارکت بیشتر مردم در اجرای طرحهای عمرانی دولتی، هزینه کردن آن قسمت از اعتبارات اینگونه طرحها که از محل وجوه دریافتی طبق قانون از مردم تحت

بسم الله تعالی

- ۷ -

عنوان خودیاری حاصل میگردد، از شمول قانون محاسبات و سایر مقررات عمومی دولت مستثنی است و تابع قانون نحوه هزینه کردن اعتباراتی که به موجب قانون از رعایت قانون محاسبات عمومی و سایر مقررات عمومی دولت مستثنی هستند، خواهد بود. دستگاههای اجرایی مکلفند صورت ریزه هزینه های انجام شده از محل وجوه دریافتی از مردم تحت عنوان خودیاری هر سال را حداکثر تا پایان تیرماه سال بعد به دیوان محاسبات کشور ارسال نمایند.

تبصره ۸ - ترکیب شورای پول و اعتبار به ترتیب ذیل اصلاح میگردد:

- ۱- وزیر امور اقتصادی و دارایی .
  - ۲- رئیس سازمان برنامه و بودجه.
  - ۳- رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.
  - ۴ و ۵- دونفر از وزراء به انتخاب هیات وزیران.
  - ۶- دادستان کل کشور یا معاون او.
  - ۷- یکی از خبرگان بانکی به انتخاب رئیس جمهور.
  - ۸- رئیس اطاق بازرگانی و صنایع و معادن.
  - ۹- رئیس اطاق تعاون .
- دونفر از نمایندگان مجلس به انتخاب مجلس شورای اسلامی بعنوان ناظر در جلسات شورا شرکت خواهند کرد.
- آئین نامه اجرایی این تبصره شامل چگونگی دعوت برای تشکیل جلسات شورای پول و اعتبار و تعیین دستور جلسه و محل

بسم الله تعالی

- ۸ -

تشکیل آن و همچنین نصاب و نحوه انتخاب رئیس در جلسات شورای مذکور ، بنا به پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیات وزیران می‌رسد.

تبصره ۹ -

الف - به منظور کمک به تامین عدالت اجتماعی، کاهش فقر و محرومیت، ایجاد اشتغال و حمایت از بنگاههای اقتصادی کوچک، دولت مکلف است در جهت اجرای اصول ۴۳ و ۴۴ قانون اساسی، ایجاد تعادل در سهم بخشهای دولتی، تعاونی و خصوصی در اقتصاد کشور، افزایش سهم فعالیت های اقتصادی بخش تعاونی و همچنین اجرای طرحهای اشتغالزا (خوداشتغالی)، از طریق پرداخت تسهیلات ارزان قیمت بانکی حمایت های لازم را به عمل آورد.

ب - به منظور هدایت منابع سیستم بانکی به فعالیت های خاص، به دولت اجازه داده می شود بخشی از سود تسهیلات اعتباری اعطایی را بر اساس اولویتهای هر بخش از محل منابع بودجه عمومی تامین و از طریق دستگاه مربوط به سیستم بانکی پرداخت نماید.

ج - دولت مکلف است تمام منابع سپرده گذاری مردم به صورت حساب قرض الحسنه را پس از کسر ذخائر قانونی در اختیار مستقاضیان قرض الحسنه قرار دهد.

شورای پول و اعتبار مکلف است نسبت ذخائر قانونی برای سپرده های پس انداز قرض الحسنه را به میزانی تعیین نماید که مجموع نسبت های ذخائر قانونی و احتیاطی بانکها از محل این نوع

بیت

- ۹ -

سپرده‌ها از بیست و پنج درصد (۲۵٪) حجم این نوع سپرده‌ها تجاوز ننماید.

هزینه عملیاتی دریافت سپرده و اعطای تسهیلات قرض الحسنه و جایزه‌های پرداختی حداکثر چهار درصد (۴٪) توسط دریافت کننده تسهیلات قرض الحسنه پرداخت می‌گردد.

شورای پول و اعتبار موظف است آئین‌نامه اجرایی اعطای تسهیلات قرض الحسنه را تنظیم و جهت تصویب به هیات وزیران ارائه نماید.

تبصره ۱۰- به منظور توسعه روستاهای محروم و ایجاد تعادل‌های منطقه‌ای در روستاها در طول برنامه اقداماتی به شرح زیر معمول می‌گردد:

الف - مبلغ سه هزار میلیارد (۳ ۰۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰) ریال برای امور زیر در روستاهای محروم هزینه می‌شود:

۱- انجام طرح‌های عمرانی در زمینه راه مناسب روستایی و برق رسانی، بهداشت و آبرسانی، فضاهای آموزشی، پستی و مخابراتی و کمک به آماده سازی زمین برای طرح‌های اشتغالزا در روستاهای محروم با اولویت اتمام طرح‌های نیمه تمام برنامه اول.

۲- توسعه فعالیتهای تولیدی و اشتغالزا و خوداشتغالی در روستاهای محروم از طریق حمایت‌های لازم با پرداخت مابه‌التفاوت کارمزد و سود مورد انتظار بانک در امور آب، کشاورزی، صنعت، مسکن و امور اجتماعی و پیش‌بینی آنها در بودجه سنواتی.

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره .....

تاریخ .....

پیوست .....

بسم تعالی

- ۱۰ -

- ۳- رعایت اولویت درانتخاب و اجرای طرحهای اموراجتماعی، زیربنایی و اشتغالزا برای روستاهای محروم روستایی.
- ۴- احداث فضاهای فرهنگی چندمنظوره فرهنگی، آموزشی، تربیتی، هنری و ورزشی در مراکز جمعیتی نقاط محروم کشور.
- ب - دولت موظف است پس از تصویب این قانون ضریب محرومیت کلیه روستاها را سالانه براساس برخورداری از طرحهای عمرانی موضوع بند (الف) این تبصره معین نموده و بر مبنای اولویتهای هر روستا اعتبار لازم را منظور نماید.
- آییننامه اجرایی این بند ظرف مدت سه ماه پس از تصویب این قانون به پیشنهاد وزارتخانههای کشور و جهاد سازندگی و سازمان برنامه و بودجه و دفتر مناطق محروم تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.
- ج - دفتر مناطق محروم مسوول نظارت بر کلیه مراحل انجام پروژههای موضوع این تبصره می باشد و موظف است گزارش پیشرفت آنها را هر چهار ماه یکبار به کلیه کمیسیونها و نمایندگان ذیربط مجلس شورای اسلامی ارائه دهد.

تبصره ۱۱- از محل اعتبارات فصل تامین اجتماعی معادل چهار هزار و هشتصد میلیارد (۴ ۸۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰) ریال برای پرداخت مستقیم کمک معاش ماهانه به اقشار کم درآمد شامل خانوادهها، زنان و کودکان بی سرپرست، خانوادههایی که سرپرست آنها از کار افتاده و سربازان متاهلی که امکان تامین معاش خود را

بسم تعالی

- ۱۱ -

ندارند و همچنین خانواده‌های نیازمند زندانیان تخصیص می‌یابد. این منابع در اختیار دستگاههای ذیربط قرار می‌گیرد. بیست و پنج درصد (۲۵٪) از اعتبارات این تبصره صرف خوداشتغالی افراد مشمول این تبصره خواهد شد. ضوابط پرداخت و تعیین افراد واجد شرایط دریافت این کمکها و سایر مقررات مربوط بر اساس آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به تصویب هیات وزیران می‌رسد.

تبصره ۱۲- به منظور حل مشکلات ایشارگران، دولت مکلف است اقدامات ذیل را در برنامه دوم معمول دارد:

- ۱- پرداخت مستمری به والدین شاهد تا میزان یکصد هزار (۱۰۰ ۰۰۰) ریال افزایش می‌یابد.
- ۲- کمک به تامین مسکن خانواده شاهد (همسر و فرزندان فاقد مسکن).
- ۳- کمک به اشتغال فرزندان شاهد از طریق جذب در دستگاههای دولتی یا اعطاء تسهیلات اعتباری ویژه.
- ۴- تامین نیازهای درمانی خاص جانبازان و صد درصد (۱۰۰٪) حق سرانه موضوع قانون بیمه خدمات درمانی جانبازانی را که مشمول بیمه خدمات درمانی کارمندان و نیروهای نظامی و انتظامی و تامین اجتماعی نیستند.
- ۵- کمک به حل مشکل اشتغال و مسکن جانبازان بیست و پنج درصد (۲۵٪) به بالا که توان کار دارند، از طریق اعطاء تسهیلات اعتباری ارزان قیمت و تامین هزینه‌های آماده‌سازی زمین‌های

بسم الله تعالی

- ۱۲ -

واگذاری به آنها.

۶- حمایت و پیگیری مشکلات آزادگان طبق قانون و انجام تکالیف معوقه نسبت به آنان درطول برنامه درقبال باقیمانده آزادگان.

تبصره ۱۳-

الف - برای جبران خسارات مناطق جنگ زده در جریان جنگ تحمیلی و بمنظور بازسازی مناطق جنگ زده کشور، دولت موظف است علاوه بر اعتبارات معمول ملی و استانی، اعتبارات موردنیاز جهت جبران خسارات مردمی شهری و روستایی اعم از خسارات واحدهای مسکونی و خدماتی، کشاورزی و دامی و صنعتی و اجرای طرحهای امور اجتماعی، زیربنایی و تولیدی بویژه آب و خاک بااولویت ایثارگران بطوری اختصاص دهد که طی سه سال اول برنامه مسوولیت ویژه ستاد بازسازی مناطق یادشده خاتمه پذیرد.

ب - دولت موظف است تمهیدات لازم جهت تسریع در صدور اسناد مالکیت دراین مناطق را فراهم نماید.

تبصره ۱۴-

الف - دولت موظف است بهمنظور پیشگیری، امداد رسانی و بازسازی ونوسازی مناطق آسیب دیده از حوادث غیرمترقبه، درطول برنامه دوم اعتبارات لازم را در اختیار ستاد حوادث غیرمترقبه کشور قرار داده این اعتبار به پیشنهاد وزارت کشور و تایید

بسم الله تعالی

- ۱۴ -

سازمان برنامه و بودجه و تصویب هیات وزیران بین استانهای آسیب دیده توزیع می‌گردد تا توسط ستادهای حوادث استانی به پروژه‌های ذیربط اختصاص داده شود. بیست درصد (۲۰٪) از اعتبارات فوق جهت مطالعه آسیب پذیری به منظور کاهش اثرات بلایای طبیعی و اجرای پروژه‌های پیشگیری از حوادث غیرمترقبه از قبیل سیل، زلزله، خشکسالی، آتش سوزی، طوفان و یا پیشروی آب دریا هزینه خواهد شد.

ب - وزارت کشور می‌تواند از محل منابع قرض الحسنه سیستم بانکی و در صورت عدم تکافو، از محل سایر تسهیلات اعتباری سیستم بانکی به میزان مورد نیاز وام به مالکان واحدهای مسکونی، تجاری، صنعتی، معدنی و کشاورزی خسارت دیده در مناطق فوق‌الذکر اعطاء نماید. مابه‌التفاوت سود و کارمزد تسهیلات اعطائی بانکی در لایحه بودجه سالهای آینده منظور خواهد شد. دولت موظف است بازپرداخت تسهیلات اعطائی توسط سیستم بانکی را که در این بند پیش‌بینی شده است تضمین نماید.

تبصره ۱۵ -

الف - سیاست پرداخت سوبسید به کالاهای اساسی و دارو و شیرخشک در برنامه دوم ادامه خواهد یافت و دولت موظف است طی این برنامه سوبسید دارو، شیرخشک و کالاهای اساسی شامل گندم، برنج، روغن نباتی، قند و شکر و پنیر را بر مبنای اعتبار ارزی مصوب در سال ۱۳۷۲ پرداخت نماید.

ب - به منظور صرفه‌جویی در مصرف فرآورده‌های نفتی و تامین

بیت‌المال

- ۱۴ -

عدالت اجتماعی در برنامه دوم قیمت فرآورده‌های نفتی افزایش یافته و آثار ناشی از آن به نحو مقتضی جبران می‌گردد.

ج - اعمال نرخ تصاعدی بر تعرفه‌های مصرف آب، برق و گاز طوری خواهد بود که ضمن افزایش قیمت میانگین، نرخ مشترکین کم‌مصرف ثابت بماند.

تبصره ۱۶-

دولت موظف است مابه‌التفاوت هزینه درمان بیمه‌شوندگان را پس از کسر سرانه سهم بیمه شده و فرانشیز پرداختی توسط آنها به‌عنوان سرانه دولت مطابق مقررات قانون بیمه همگانی در طول برنامه، همه ساله در اختیار سازمانهای ذیربط قرار دهد.

تبصره ۱۷- وزارت آموزش و پرورش موظف است نسبت به تاسیس صندوق ذخیره فرهنگیان اقدام نماید، فرهنگیان می‌توانند ماهانه حداکثر تا مبلغ پنج درصد (۵٪) حقوق و مزایای خود را به حساب صندوق واریز نمایند.

دولت موظف است همه‌ساله معادل مبلغ فوق را که به همین منظور در بودجه سالانه منظور می‌گردد، به صندوق مزبور واریز نماید. سود مکتسبه وام‌های سپرده فرهنگیان در هنگام بازنشستگی و ازکارافتادگی و یا بازخریدی به آنان و در صورت فوت به وراث آنها مسترد می‌گردد.

بیت‌المقدس

- ۱۵ -

تبصره ۱۸-

الف - بمنظور ارائه الگوهای مصرفی مطلوب در زمینه انرژی، غذا و دارو، پوشاک، حمل و نقل، مسکن، آب و ... و اشاعه فرهنگ استفاده، از تولیدات داخلی و مبارزه با اسراف و تبذیر و گسترش و ترویج فرهنگ کار و تولید و ساده‌زیستی متناسب با امکانات و شئون جامعه اسلامی، شورای عالی الگوی مصرف با ترکیب ذیل تشکیل میگردد:

۱- ریاست جمهور (و یامعاون اول رئیس جمهور) بعنوان رئیس

شورا.

۲- وزیر بازرگانی.

۳- وزیر امور اقتصادی و دارایی.

۴- وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی.

۵- وزیر صنایع.

۶- وزیر دادگستری.

۷- رئیس سازمان برنامه و بودجه.

۸- رئیس سازمان صداوسیما جمهوری اسلامی ایران.

۹- وزیر ذیربط حسب مورد و به تشخیص و دعوت رئیس شورا.

۱۰- دونفر از نمایندگان مجلس شورای اسلامی بعنوان ناظر به

انتخاب مجلس شورای اسلامی .

ب - شورای مذکور موظف است نسبت به مسائل ذیل اقدام

لازم معمول دارد:

۱- تلاش در جهت کاهش تقاضا برای کالاهای وارداتی مصرفی و

بسم تعالی

- ۱۶ -

غیرضرور و جلوگیری از تبلیغ این قبیل کالاها.

۲- گسترش فرهنگ فناعت و ساده زیستی و مبارزه با تجمل گرایی و اسراف و تبذیر.

۳- برنامه ریزی برای هدایت و تعدیل تقاضاها و ارائه پیشنهادات و طرحهای لازم به مراجع ذیربط.

۴- ارائه الگوهای مصرفی قابل قبول و مطابق امکانات و شوون جامعه اسلامی.

۵- نظارت و بررسی مستمر بر حسن اجرای الگوهای مصوب و اتخاذ تدابیر لازم جهت اجرای آن.

۶- تهیه برنامه های تبلیغی و ارشادی و آموزش و پخش و انتشار آن از طریق رسانه های عمومی و کتابهای درسی.

ج - دولت و کلیه شرکتهای دولتی و موسسات عمومی، بنیادها، نهادها و نیروهای نظامی و انتظامی و شهرداریها و بانکها و شرکتهائی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است، از جمله سازمان صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران، شرکت ملی نفت ایران و سایر شرکتهای تابعه و وابسته به شرکت ملی نفت ایران، شرکت ملی گاز ایران، شرکت ملی پتروشیمی ایران و سایر شرکتهای تابعه، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، سازمان صنایع ملی ایران و شرکتهای تابعه و وابسته به آنها، شرکتهای آب و فاضلاب، مراکز تهیه و توزیع کالا موظفند تمهیدات لازم را جهت اجرای مصوبات شورای مذکور فراهم نمایند.

د - دولت موظف است با اعمال حمایتهای مادی و معنوی زمینه

بسم الله

- ۱۷ -

تشویق و ترغیب کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی که الگوهای مصوب را رعایت می‌کنند، فراهم نماید.

تبصره ۱۹-

الف -

۱ - قیمت فروش هر لیتر از چهار فرآورده اصلی نفتی، بنزین، نفت سفید، نفت گاز و نفت کوره در سال ۱۳۷۴ به ترتیب معادل صد (۱۰۰)، بیست (۲۰)، بیست (۲۰) و ده (۱۰) ریال تعیین می‌شود. به دولت اجازه داده می‌شود به منظور اعمال سیاست صرفه‌جویی در مصرف انرژی از سال ۱۳۷۵ قیمت فرآورده‌های نفتی را متناسباً به طریقی افزایش دهد که مجموع عوارض دریافتی تا پایان برنامه حداکثر یازده هزار میلیارد (۱۱ ۰۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰) ریال بالغ گردیده و همچنین نحوه جبران آنرا نیز در لوایح بودجه سنواتی منظور نماید.

۲ - دولت موظف است در طول برنامه دوم سیاستهای خود را طوری تنظیم نماید که رشد مصرف فرآورده‌ها در هر سال بیش از سه درصد (۳٪) نگردد.

ب - متوسط قیمت فروش هر مترمکعب گاز طبیعی طی سالهای برنامه دوم بر مبنای سال ۱۳۷۳ بطور متوسط سالانه بیست درصد (۲۰٪) نسبت به سال ماقبل افزایش می‌یابد.

ج - به وزارت نیرو اجازه داده می‌شود:

۱ - متوسط قیمت فروش هر کیلووات ساعت برق طی سالهای ۱۳۷۴ تا ۱۳۷۸ را سالانه نسبت به سال ماقبل بطور متوسط بیست

درصد (۴۳۰٪) افزایش دهد.

- ۲- قیمت فروش هر کیلووات ساعت برق مصرفی و حق انشعاب برق کشاورزی (اعم از زراعی - باغی - دامی - شیلاتی و منابع طبیعی) در طول برنامه دوم برابر قیمت‌های سال ۱۳۷۲ می‌باشد.
- ۳- درمورد فروش آب شرب (خانگی) تعرفه تصاعدی بشرح زیر اعمال نماید:

- مصارف ماهانه تا ۵ مترمکعب رایگان.
  - مصارف ماهانه تا ۲۲/۵ مترمکعب برمبنای سال ۱۳۷۳ .
  - مصارف ماهانه تا ۴۵ متر مکعب بیست و پنج درصد (۲۵٪) افزایش نسبت به قیمت سال قبل برمبنای سال ۱۳۷۳ .
  - مصارف ماهانه بیش از ۴۵ متر مکعب سالانه سی‌درصد (۳۰٪) افزایش نسبت به قیمت سال قبل برمبنای سال ۱۳۷۳ .
- ۴- تعرفه آب مصرفی غیرشهری بخش صنعت را سالانه به‌میزان بیست و پنج درصد (۲۵٪) نسبت به سال ماقبل بامبنای سال ۱۳۷۳ (مترمکعبی آریال) افزایش دهد.
- ۵- برای ساعات و زمانهای غیرپیک نرخهای ترجیحی مناسب پیش‌بینی نماید.

د - طی سالهای برنامه، قیمت ارائه خدمات پستی و مخابراتی به تدریج به نحوی تعیین میگردد که امکان تامین سرمایه‌گذاریهای پیش‌بینی شده به منظور پاسخگویی به نیازهای خدمات ارتباطی کشور از محل منابع داخلی شرکتهای پست و مخابرات فراهم آید. تعیین قیمت‌ها و میزان سرمایه‌گذاریهای

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره .....

تاریخ .....

پوست .....

بسم الله تعالی

- ۱۹ -

شرکتهای مذکور با تصویب شورای اقتصاد انجام خواهد شد. در تعیین قیمت ارائه این خدمات، نشریات (روزنامه، کتاب و مجله) از تعرفه ترجیحی برخوردار خواهد شد.

ه- مبالغ وصولی از افزایش تعرفه مذکور دربندهای فوق جنبه عوارض داشته و باید عیناً به خزانه واریز شود.

به دولت اجازه داده می‌شود مبالغ وصولی درهرمورد را برای اجرای طرحهای عمرانی، براساس بودجههای مصوب سالانه و مبادله موافقتنامه شرح عملیات دراختیاردستگاههای اجرایی ذیربط قراردهد.

و- دولت موظف است به منظور اعمال صرفه‌جویی و منطقی کردن مصرف انرژی و حفاظت از محیط زیست اقدامات زیر را به انجام برساند:

۱- تعیین مشخصات فنی و معیارها درمورد سیستمها و تجهیزات انرژی بر به ترتیبی که کلیه تولیدکنندگان و واردکنندگان چنین تجهیزاتی ملزم به رعایت این مشخصات و معیارها باشند. کمیته‌ای متشکل از نمایندگان وزارت نیرو، وزارت نفت و موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی و وزارت صنعتی ذیربط مسوولیت تهیه این مشخصات فنی و پیشنهاد آیین‌نامه‌های اجرایی آن به دولت را، به عهده خواهند داشت.

۲- تعیین و اعمال تعرفه‌های سود بازرگانی (برای واردات) و عوارض (برای تولیدات داخلی) به نحوی که در صورت عدم رعایت مشخصات فنی و معیارهای تعیین شده از طرف دولت، تولیدکنندگان و واردکنندگان این تجهیزات مشمول پرداخت اینگونه عوارض و

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره

تاریخ

پدوست

بسم الله تعالی

- ۲۰ -

تعرفه‌ها کردند.

۳- تنظیم ساعات کار اصناف توسط وزارت بازرگانی به منظور کاهش مصرف انرژی آنها در ساعات اوج مصرف برق و انرژی و برقراری انضباط اجتماعی.

۴- تنظیم برنامه فصلی کار کارخانجات و صنایع توسط وزارتخانه‌های مربوطه به نحوی که مصرف برق و انرژی در ماه‌های حداکثر مصرف کاهش یابد.

۵- تدوین و اجرای ضوابط لازم به منظور اعطای تسهیلات مالی و بانرخی‌های ترجیحی به صنایع و موسسات برای اجرای عملیات مربوط به اصلاح ساختار مصرف انرژی.

۶- تخصیص ۲٪ درصد درآمد حاصل از فروش حامل‌های انرژی در طول برنامه جهت انجام تحقیقات لازم در زمینه صرفه‌جویی و مدیریت بر مصرف انرژی توسط وزارتخانه‌های مربوطه.

۷- تهیه و تنظیم مقررات و ضوابط مربوط به رعایت استانداردهای مصرف انرژی در ساختمانها به منظور پرهیز از اتلاف انرژی و تنظیم و اجرای روش‌های تشویقی در این مورد توسط کمیته‌ای متشکل از نمایندگان وزارتخانه‌های مسکن و شهرسازی، کشور، نفت و نیرو.

۸- اختصاص بخشی از مطالب کتب درسی مدارس و دانشگاهها به موضوع اهمیت آب و انواع انرژی و ضرورت مدیریت بر مصرف آن و آموزش عمومی جامعه از طریق صدا و سیما و مطبوعات در این زمینه به منظور اشاعه فرهنگ صرفه‌جویی و پرهیز از اتلاف و اسراف منابع.

۹- تهیه ضوابط مربوط به تشکیل واحد مدیریت انرژی در صنایع

بسم الله تعالی

- ۲۱ -

و موسساتی که توان مصرفی آنها بیش از ۵ مگاوات برق و یا مصرف سالانه انرژی آنها بیش از معادل ۵۰۰۰ مترمکعب نفت باشد و آموزش کارشناسان این واحدها توسط وزارتین نفت و نیرو.

ز - تعرفه‌های آب و برق مصرفی مراکز آموزشی و پرورشی اعم از دولتی و غیردولتی و بخش فرهنگ از جمله صدا و سیما، کتابخانه‌ها و موزه‌ها بر مبنای سال ۱۳۷۳ بوده و در طول برنامه دوم افزایش نمی‌یابد.

ح - وزارتخانه‌های نیرو، پست و تلگراف و تلفن و نفت موظفند از ابتدای سال ۱۳۷۴ فیش‌های برق و آب و تلفن و گاز مشترکین خود را به نحوی طراحی نمایند که مشترکین به سهولت بتوانند برای میزان مصرف خودمبالغ قابل پرداخت در فیشها را محاسبه نمایند.

ط - به منظور اجرای سیاستهای صرفه‌جویی و هدایت مصرف‌کنندگان آب کشاورزی به سوی بهره‌برداری مطلوب، معقول و کارا از منابع آب کشور، وزارت نیرو موظف است با اتخاذ تدابیر اجرایی و اقتصادی لازم نسبت به تحویل آب در شبکه‌های آبیاری و چاههای عمیق و نیمه عمیق بر اساس الگوی مصرف بهینه آب کشاورزی برای اینگونه مصرف‌کنندگان به صورت حجمی اقدام نماید.

این برنامه اجرایی این تبصره متضمن تعیین میزان مصرف معقول آب برای هر محصول در هر یک از مناطق کشور توسط وزارتخانه‌های نیرو و کشاورزی و جهادسازندگی و سازمان برنامه و بودجه تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

ی - دولت موظف است در تنظیم بودجه‌های سالانه کشور در طول سالهای برنامه دوم به گونه‌ای عمل نماید که رشد اعتبارات بخش آب کمتر از رشد متوسط اعتبارات کل عمرانی سایر بخشها نباشد.

ک - اجازه داده می‌شود تمام سودویژه مربوط به عملکرد در بودجه‌های سنواتی شرکتهای برق منطقه‌ای و توانیر و سازمان برق ایران و سازمان آب و برق خوزستان با تصویب مجمع عمومی شرکتهای فوق‌الذکر به منظور تسریع و تسهیل در اجرای طرحها و پروژه‌های زیربنایی تولید و انتقال نیرو جهت انجام هزینه‌های سرمایه‌ای طرحهای شرکتهای فوق‌الذکر اختصاص یابد.

ل - تعرفه‌های مذکور در بندهای فوق‌الذکر تنها وجوهی است که از مصرف‌کنندگان و مشترکین کالاها یا خدمات ارائه شده اخذ می‌گردد. اخذ هرگونه وجه دیگری به صورت ثابت یا متغیر تحت هر عنوان ممنوع است.

از مشترکین آب و فاضلاب، برق و گاز و تلفن هنگام پذیرش اشتراک وجوهی برای یکبار تحت عنوان حق انشعاب و نصب اخذ می‌گردد. میزان حق انشعاب و نصب بر اساس نرخهای قانونی شهرریور ماه سال ۱۳۷۳ بوده و اجازه داده می‌شود به غیر از حق امتیاز و نصب تلفن که افزایش نخواهد یافت، حداکثر ده درصد (۱۰٪) در هر سال طی برنامه دوم در صورت تصویب شورای اقتصاد افزایش یابد. اخذ هرگونه وجهی به غیر از مبلغ فوق جهت برقراری اشتراک و ارائه خدمات برای مشترک شدن تحت هر عنوانی ممنوع می‌باشد.

وزارتخانه‌های نیرو، نفت، پست و تلگراف و تلفن موظفند

بسم الله

- ۲۲ -

انشعاب آب ، برق ، تلفن (یک خط) و گاز واحدهای آموزشی تابعه وزارت آموزش و پرورش را در طول برنامه دوم بدون دریافت هزینه انشعاب و حق امتیاز برقرار نمایند.

م - به منظور تشویق مردم برای وصل انشعابات فاضلاب اماکن مسکونی، در طول برنامه پنجساله دوم سالیانه مبلغی بعنوان تسهیلات بانکی با حداقل کارمزد از طریق بانکها تخصیص یافته تا بامعرفی شرکتهای آب و فاضلاب استانها به متقاضیان پرداخت گردد. شرکتهای آب و فاضلاب اصل وام را تضمین نموده و هر ساله مابه التفاوت کارمزد بانکی در قانون بودجه پیش بینی می گردد.

ن - دولت موظف است حداکثر تا پایان برنامه دوم توسعه با اولویت از محل درآمدهای موضوع این تبصره و سایر اعتبارات عمرانی دستگاههای ذیربط روستاهای استانهای گرمسیری را برق رسانی و شهرهای سردسیر و روستاهای تا شعاع پنج کیلومتری خط انتقال را گازرسانی نماید.

تبصره ۲۰- به منظور جبران ضرر و زیان شهرهای واقع در مناطقی که قیمت تمام شده آب شرب آنها از دوبرابر قیمت متوسط کشور بیشتر باشد اجازه داده می شود با تشخیص وزارت نیرو سالیانه حداکثر ده درصد (۱۰٪) درآمد آب بهای شهرهای بیش از سیصد هزار نفر جمعیت که در گذشته سرمایه گذاری طرحهای آب شرب توسط دولت در آنها انجام شده وصول و به حساب جداگانه ای نزد وزارت نیرو واریز تا به مصرف جبران ضرر و زیان شهرهای فوق الذکر برسد.

گزارش عملکرد این بند سالیانه به کمیسیونهای ذیربط مجلس شورای اسلامی ارائه گردد.

تبصره ۲۱ - به منظور ایجاد شرایط لازم جهت :

۱ - شفاف کردن سوبسیدهای حقوق گمرکی و سود بازرگانی
۲ - ساماندهی قیمت گذاری برای بوجود آوردن امکان نظارت و کنترل

۳ - ارتقاء توان رقابتی تولیدات داخلی در مقابل واردات ،
موارد زیر اعمال خواهد شد :

الف - کلیه تخفیفها ، ترجیحات ، معافیتهای حقوق گمرکی و سود بازرگانی وزارتخانهها ، سازمانها ، موسسات دولتی ، نهادهای انقلابی و شرکتهایی که شمول قانون به آنها مستلزم ذکر نام است ، از جمله : سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران ، شرکت ملی نفت ایران و سایر شرکتهای تابعه و وابسته به شرکت ملی نفت ایران ، شرکت ملی گاز ایران ، شرکت ملی پتروشیمی ایران و سایر شرکتهای تابعه ، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران ، سازمان صنایع ملی ایران و شرکتهای تابعه و وابسته به آنها ، شرکتهای آب و فاضلاب ، مراکز تهیه و توزیع کالا جز در مورد زیر لغو می گردد :

معافیهایی که بر اساس کنوانسیونهای بین المللی برقرار شده است و ترجیحات و معافیهایی مقرر در موافقت نامه های دوجانبه ، چندجانبه و بین المللی تجاری .

دولت مجاز است اعتبارات لازم برای تامین تمام و یاقسمتی از هزینه‌های ناشی از لغو معافیت‌های حقوق گمرکی و سود بازرگانی وزارتخانه‌ها و موسسات دولتی و شرکتهای دولتی ناشی از این تبصره در ارتباط با آن قسمت از وارداتی که از محل بودجه عمومی دولت انجام می‌شود را به صورت جمعی - خرجی در لوایح بودجه سالانه منظور نماید.

ب - نرخهای تعرفه‌ای حقوق گمرکی توسط مجلس شورای اسلامی و سود بازرگانی توسط دولت در جهت حمایت از تولیدات داخلی به منظور رسیدن به خودکفایی، رشد اقتصادی و ایجاد زمینه برای توسعه صادرات در هر زمینه تنظیم خواهد شد.

ادامه این حمایت‌ها مشروط به این خواهد بود که قسمتی از سود حاصل در هر رشته تولیدی بر اساس برنامه‌های دستگاههای مربوط در جهت تحقق برنامه‌های سرمایه‌گذاری جدید، انتقال و بهبود تکنولوژی و مدرن کردن فرایندهای تولیدی همان واحدها هزینه شود.

به منظور حمایت منطقی از تولیدات داخلی کشاورزی و دامی نرخهای تعرفه و سود بازرگانی به نحوی تعیین می‌شود که قیمت تمام شده محصولات وارداتی از قیمت تضمینی محصولات مشابه داخلی کمتر نباشد و در مورد محصولات کشاورزی که دولت برای آنها قیمت تضمینی اعلام ننماید نیز به نحوی عمل می‌شود که تولیدکنندگان داخلی محصولات از واردات آسیب نبینند.

ج - قانون چگونگی محاسبه و وصول حقوق گمرکی، سود بازرگانی و مالیات انواع خودرو و ماشین‌آلات راهسازی وارداتی و ساخت داخل و قطعات آنها مصوب ۱۳۷۱/۱۰/۲ مجلس شورای اسلامی به قوت

خود باقی است.

آئین‌نامه‌های اجرایی این تبصره توسط وزارتخانه‌های بازرگانی و امور اقتصادی و دارایی تهیه و به تمویب هیات وزیران خواهد رسید.

تبصره ۲۲ -

الف - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مجاز است طی دوره برنامه دوم از محل دریافت‌های ارزی حداکثر تا مبلغ هفتاد و دو میلیارد و ششصد و پنجاه و هشت میلیون (۷۲ ۶۵۸ ۰۰۰ ۰۰۰) دلار را در چارچوب ارقام مندرج در جدول شماره ۱ پیوست این قانون پرداخت یا ایجاد تعهد نماید.

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است ذخیره ارزی سالانه را مطابق ارقام جدول مزبور منظور نماید.

ب - ایجاد بدهی‌ها و تعهدات خارجی جدید از جمله ضمانت‌های بایک و فاینانس و مانند آن صرفاً در چارچوب اجرای این تبصره مجاز می‌باشد و زمان‌بندی بازپرداخت آنها می‌بایست به گونه‌ای تنظیم گردد که پرداخت‌های ناشی از این بدهی‌ها در هر سال پس از سال پایانی برنامه از سی درصد (۳۰٪) درآمدهای ارزی دولت در سال آخر برنامه دوم تجاوز ننماید.

ج - دولت موظف است در چارچوب خط مشی‌های این قانون، برنامه زمان‌بندی بازپرداخت تعهدات را به گونه‌ای تنظیم نماید که پرداخت‌های ناشی از اصل و فرع این بدهی‌ها منجر به کاهش حداقل پنج درصد (۵٪) در هر سال گردد و در صورت ارزش حال کل

بدهیها و تعهدات کشور اعم از کوتاه مدت ، میان مدت و بلندمدت در سال آخر برنامه نباید از بیست و پنج میلیارد (۲۵ ۰۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰) دلار تجاوز نماید.

د - کلیه وزارتخانهها ، موسسات و شرکتهای دولتی و کلیه سازمانها و شرکتهای تابعه و وابسته به آنها و موسسات و شرکتهایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است مانند شرکت ملی نفت ایران ، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران ، سازمان صنایع ملی ایران ، شرکت مخابرات ایران ، شرکت هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران ، همچنین موسسات و نهادهای عمومی موضوع تبصره ذیل ماده ۵ قانون محاسبات عمومی (شامل بنیاد ۱۵ خرداد ، بنیاد مسکن ، کمیته امداد امام ، هلال احمر ، سازمان تامین اجتماعی ، شورای عالی انقلاب فرهنگی و موسسات و شرکتهای تابعه آنها) مشمول این تبصره میباشند.

ه - در چارچوب خط مشیها و ضوابط این قانون ، سرمایه‌گذاران خارجی میتوانند بامشارکت طرف ایرانی اقدام به سرمایه‌گذاری در بخشهای اقتصادی نمایند. دولت موظف است لوایح مربوط به سرمایه‌گذاری خارجی و ضوابط آن را جهت طی مراحل قانونی ظرف سه ماه پس از تصویب این قانون تنظیم و به مجلس شورای اسلامی تقدیم نماید.

و - به دولت اجازه داده میشود جهت اجرای طرحهای زیربنایی و توسعه‌ای ، همچنین افزایش ظرفیت تولیدی صادراتی کشور در محدوده طرحهای مصوب و ضوابط مندرج در این قانون نسبت به اخذ

بسم الله تعالی

- ۲۸ -

یا تضمین تسهیلات مالی بلاعوض یا اعتباری از موسسات مالی خارجی و بین‌المللی اقدام و همچنین معاملات بیع متقابل فیما بین طرفهای ذیربط را از طریق سیستم بانکی کشور تسهیل نماید.

شرکتهای دولتی یا خصوصی عاملیت معاملات بیع متقابل را عهده‌دار می‌باشند. در چارچوب قراردادهای بیع متقابل می‌بایستی ارزش مواد اولیه، کالاهای واسطه‌ای، ماشین‌آلات و خدمات مورد نیاز وارده با صادرات کالاهای ساخته شده مذکور در هر قرارداد تسویه گردد.

شرکتهای بیمه و بانکهای عامل موظف اند عنداللزوم جهت تحقق اینگونه معاملات در مقابل اخذ وثائق کافی (شامل دارائیهای شرکت، کالاهای وارده، کالاهای ساخته‌شده، سهام شرکتهای مذکور و یا سایر دارائیهایی که توسط شرکت ارائه می‌گردد) نسبت به صدور ضمانتنامه‌های لازم از طرف ایرانی به نفع طرف خارجی در مقابل اخذ تضمین کافی توسط طرف خارجی در صدور کالاهای ساخته‌شده اقدام نماید.

در صورت عدم پرداخت معادل ریالی اقساط سررسید شده تعهدات ارزی ایجاد شده توسط شرکتهای دولتی و وابسته به دولت، شهرداریها و سایر دستگاههای دولتی که سیستم بانکی کشور تعهدات ارزی آنها را تضمین نموده است، به وزارت امورات اقتصادی و دارایی اجازه داده می‌شود معادل مبلغ ریالی اقساط سررسید شده را مستقیماً از حسابهای بانکی آنها برداشت نماید.

ز - وزیر امور اقتصادی و دارایی موظف است گزارش عملکرد این تبصره و وضعیت درآمدها و هزینه‌ها و تعهدات ارزی کشور را هر چهار ماه

بیتعالی

- ۲۹ -

یک بار به کمیسیونهای ذیربط در مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.
ج - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است پرداختهای ارزی به دستگاههای مشمول این تبصره را که از بودجه عمومی دولت استفاده مینمایند منحصرا در مقابل دریافت اسناد و مدارک مثبتی حاکی از خرید خدمت یا کالا پرداخت یا تعهد نماید در مواردی که ماهیت هزینه اجازه ارائه اسناد قبل از ایجاد تعهد و یا پرداخت را نمیدهد، دستگاه ذیربط مکلف است حداکثر ظرف مدت سه ماه از تاریخ پرداخت و یا تعهد، اسناد و مدارک موردنیاز را به بانک تسلیم نماید.

ط - کلیه دستگاههای مشمول این تبصره مکلفند هرگونه معامله و قراردادهای خارجی خود را که بیش از یک میلیون (۱ ۰۰۰ ۰۰۰) دلار باشد صرفا از طریق مناقصه محدود و یا بین المللی (بادرج آگهی مناقصه در روزنامه‌های کثیرالانتشار داخلی و خارجی) انجام و منعقد نماید.

موارد استثناء باید به تصویب شورای اقتصاد برسد. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران فقط مجاز به ایجاد تعهد یا پرداخت معاملات و قراردادهایی است که مدارک لازم مبنی بر رعایت مفاد این بند از سوی دستگاههای اجرایی ارائه شود.

ی - دولت موظف است به منظور گسترش تولیدات داخلی و بپایان دادن از خارج در مصارف عمده با اعمال حمایت های لازم جهت افزایش سالانه تولیدات در خریدهای داخلی به طریق عمل نماید که سرجمع ارز تخصیصی برای تامین کالاهای اساسی، دارو و

بیت

- ۳۰ -

سایر موارد ضروری در سال آخر برنامه نسبت به سال اول کاهش یابد.

ک - کلیه وزارتخانه‌ها، سازمانها، موسسات دولتی و نهادهای انقلاب اسلامی و شرکتهایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است، از جمله سازمان صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران، شرکت ملی نفت ایران و سایر شرکتهای تابعه و وابسته به شرکت ملی نفت ایران، شرکت ملی گاز ایران، شرکت ملی پتروشیمی ایران و سایر شرکتهای تابعه، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، سازمان صنایع ملی ایران و شرکتهای تابعه و وابسته به آنها، شرکتهای آب و فاضلاب، مراکز تهیه و توزیع کالا و یا تابع قانون خاص خود می‌باشند، مکلفند نیازهای خود را از تولیدات داخلی تهیه نمایند و در صورت فقدان مصنوعات داخلی، با ترتیب مناقصه بین‌المللی حداقل جهت خرید عمده، کالاهای خود را در داخل تهیه نمایند.

ل - دولت موظف است اعتبار ارزی و ریالی خرید گندم را به نحوی تامین نماید که امکان ذخیره‌سازی برای مدت حداقل سه ماه در طول هر سال فراهم گردد.

م - کلیه وزارتخانه‌ها، موسسات، شرکتها و نهادهای موضوع بند "د" این تبصره، همچنین کلیه واردکنندگان، مشاورین و پیمانکارانی که از منابع بودجه عمومی دولت استفاده می‌نمایند، موظفند خرید کالاها و خدمات مورد نیاز را با اعلام شرایط و به صورت مناقصه در داخل کشور و در حد امکان با پرداخت ریال انجام دهند.

خرید کالا و خدمات از خارج توسط دستگاههای مزبور مصادمی که

امکان تامین از داخل (تولیدی یا وارداتی) وجود داشته باشد ممنوع است. موارد استثناء بایستی به تصویب هیات وزیران برسد. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است معادل ارز موردنیاز را برای خریدهایی که برحسب ضرورت از خارج انجام می شود، به نرخ شناور محاسبه و در اختیار دستگاه ذیربط قرار دهد.

ن - به دستگاههای اجرایی ذیربط اجازه داده می شود در چهارچوب اعتبارات این قانون و بارعایت ضوابط و بند ج این تبصره تا سقف شش میلیارد و پانصد میلیون (۶ ۵۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰) دلار با استفاده از روشهای بیع متقابل طرحهای اجرایی مندرج در جدول شماره ۱۳ و تا سقف سه میلیارد و پانصد میلیون (۳ ۵۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰) دلار برای تعهدات فاینانس طرحهای اجرایی مندرج در جدول شماره ۱۴ را اجرا نماید.

۱- دولت موظف است در اجرای این طرحهای عمرانی از جمله طرحهای موضوع این تبصره توسط وزارتخانه های نفت، راه و ترابری، معادن و فلزات، صنایع، جهادسازندگی، نیرو و ... و به هنگام عقد قرارداد با شرکتها و پیمانکاران خارجی به نحوی اقدام نماید که شرکتهای خارجی ملزم به انتقال دانش فنی و آموزش نیروی انسانی بوده و در رابطه با خرید ماشین آلات و تجهیزات، حداکثر استفاده از توان داخلی کشور در زمینه های طراحی و مهندسی و اجرا و ساخت و نصب تجهیزات و ماشین آلات از طریق مشارکت با شرکتهای ایرانی و یا واگذاری کار به آنها را مورد توجه قرار دهند. شورای اقتصاد موظف است ظرف مدت سه ماه از تاریخ تصویب این قانون سهمیه ساخت تجهیزات

تعمیر

- ۲۲ -

و تولید کالا و اجرای طرحها توسط شرکتها و پیمانکاران داخلی را مشخص و به سازمان برنامه و بودجه جهت درج در موافقتنامه طرحها و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران جهت رعایت موضوع درگشایش اعتبار ابلاغ نماید.

۲- زمان بازپرداخت باید با توجه به شرایط مندرج در بند "ج" این تبصره باشد. بازپرداخت هزینههای سرمایهگذاری طرحهای تولیدی وزارتخانههای نفت و معادن و فلزات و صنایع از محل درآمد حاصل از صادرات کالاهای تولیدی آنها صورت گیرد.

۳- ضمانت صدور توسط شرکتهای خارجی ذیربط تامین و تعهد شده باشد.

۴- طرحهای تولیدی در جهت تامین مواد واسطه‌ای برای کالاهای استراتژیک و سرمایه‌ای مورد نیاز کشور و یا در جهت تامین نیاز مواد واسطه‌ای برای تولید کالاهای دارای مزیت نسبی باشد.

۵- کلیه دستگاههای اجرایی منجمله شرکت ملی نفت ایران، شرکت ملی گاز ایران و شرکت ملی صنایع پتروشیمی موظفند قبل از عقد قرارداد در مورد طرحهایی که از تسهیلات مالی خارجی استفاده می‌نمایند و طرحهای موضوع این تبصره با ارائه توجیحات فنی و اقتصادی موافقت وزارت امور اقتصادی و دارایی را جلب نموده و با سازمان برنامه و بودجه موافقتنامه مبادله نمایند.

۶- ادامه اجرای طرحهای توسعه‌نیشکر و صنایع جنبی آن (موضوع بند

ه تبصره ۲۹ قانون برنامه اول و اصلاحیه‌های بعدی آن) به شرط زیر:

- مشارکت مردم در امور کشاورزی و کارخانجات نیشکر و زمین

مورد نیاز تا حد امکان جلب گردد.

بیت

- ۲۲ -

۷ - وزارتخانه‌های جهادسازندگی، کشاورزی و صنایع درمورد صنایع تبدیلی و تکمیلی، کشاورزی و دامی بصورتی که نود درصد (۹۰٪) آنها به‌عهده بخشهای خصوصی و تعاونی باشد، می‌توانند از تسهیلات و اعتبارات بند "ن" این تبصره استفاده نمایند.

س - وزارت نفت و کلیه شرکتها، سازمان‌های تابعه آن و همچنین کلیه شرکتها و موسسات موضوع مواد ۴ و ۵ قانون محاسبات عمومی و همچنین کلیه واردکنندگان و صادرکنندگانی که از منابع بودجه عمومی استفاده می‌نمایند و دستگاههای اجرایی مشمول این تبصره مکلفند کلیه عملیات و معاملات ارزی ناشی از صادرات و واردات کالاها و خدمات از جمله دریافتهای و پرداختهای خود را منحصرا از طریق بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و یا بانکهای مجاز باتشخیص بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران انجام دهند.

موارد استثناء باتایید بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران انجام خواهد شد.

ع - بازپرداخت تعهدات، ایجاد تعهدات جدید در سقف بند ج این تبصره و یا تمدید تعهدات گذشته در چهارچوب قوانین بودجه سالیانه انجام خواهد شد.

تنظیم جریان ریالی بازپرداخت تعهدات خارجی تنها از طریق قانون بودجه سالیانه انجام خواهد گرفت و استفاده از روشهای دیگر از جمله ایجاد حساب ذخیره تعهدات برای این امر ممنوع است.

بسم الله

- ۳۴ -

تبصره ۲۳ - کمیسیونی متشکل از وزراء امور اقتصادی و دارایی، اطلاعات و رئیس سازمان برنامه و بودجه و یامعاون آنان و دونفر از اعضاء کمیسیونهای برنامه و بودجه وشوراهای امور داخلی کشور مجلس شورای اسلامی به انتخاب مجلس شورای اسلامی بعنوان ناظر و نماینده ریاست جمهوری تشکیل و نسبت به قراردادهای و پیمانهای خارجی تصمیمگیری خواهد نمود.

تبصره ۲۴ - به دولت اجازه داده میشود به منظور تنظیم و توسعه روابط تجاری با کشورهای مورد نظر و فراهم آوردن زمینه رشد صادرات کالاهای تولیدی کشور به کشورهای مذکور، سود بازرگانی کالاهای وارداتی از آن کشورها را در مقابل کسب امتیاز در رابطه با کالاهای صادراتی کشور به میزان متناسب تقلیل دهد. همچنین به دولت اجازه داده میشود در رابطه با کشورهای که تضییغاتی برای صادرات جمهوری اسلامی ایران ایجاد کنند نسبت به برقراری سود بازرگانی اضافی اقدام نماید.

در مواردی که فروشندگان خارجی کالایی را با قیمتی غیر واقعی که بطور فاحشی کمتر از قیمت واقعی آن است (دامپینگ) عرضه میکنند، دولت موظف است پس از دریافت اعتراضات تولیدکنندگان داخلی و برای این قبیل کالاها از کشورهای مورد نظر قیمت پایه تعیین و به گمرک ابلاغ نماید. گمرک موظف است مبالغ دریافتی خود را بر اساس قیمت پایه محاسبه و آنرا به اضافه تفاوت قیمت مندرج در اسناد خرید و قیمت پایه از واردکنندگان وصول نماید.

تعالیه

- ۲۵ -

تبصره ۲۵ -

الف -

۱- به منظور تنظیم خط مشی‌های صادرات کشور و تعیین کمکها و تسهیلات قابل ارائه به بخش صادرات و رفع مشکلات و موانع آن و اجرای سیاستهای مصوب برنامه دوم شورای عالی توسعه صادرات غیرنفتی به ریاست رئیس جمهور یا معاون اول وی و عضویت وزرای بازرگانی، صنعتی، اموراتصادی و دارائی، کشاورزی، جهاد سازندگی و روسای کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، مرکز توسعه صادرات ایران، گمرک جمهوری اسلامی ایران و رئیس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران تشکیل می‌شود. دبیرخانه شورا، مزبور در وزارت بازرگانی مستقر بوده و مصوبات این شورا در حدود قوانین مربوط در ارتباط با ایجاد تسهیلات صادراتی برای کلیه وزارتخانه‌ها، موسسات و شرکتهای دولتی و موسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و همچنین اشخاص خصوصی اعم از حقوقی و حقیقی لازم الاجراء خواهد بود. کمیته توسعه صادرات استان به ریاست استاندار و عضویت مدیران کل بازرگانی، گمرک، سازمان برنامه و بودجه و ادارات کل ذیربط حسب مورد و مدیرعامل بانک استان تشکیل می‌گردد.

دبیرخانه شورای عالی صادرات در مرکز توسعه صادرات ایران و دبیرخانه کمیته استان در اداره کل بازرگانی استان خواهد بود. آیین‌نامه اجرایی این بند توسط وزارت بازرگانی تهیه و به تصویب شورای مزبور خواهد رسید.

۲- وزارتخانه‌های صنعتی، بازرگانی، کشاورزی و جهاد سازندگی

بیت

- ۳۶ -

مکلفند در ابتدای هر سال فهرست کالاهای صنعتی و محصولات کشاورزی و دامی را که به تشخیص آنها صدورشان به خارج از کشور مجاز بوده و از مزیت نسبی برخوردار می باشد و باید حمایت از آنها در اولویت قرار گیرد جهت طرح در شورای عالی توسعه صادرات غیرنفتی و اتخاذ سیاستهای حمایتی لازم به دبیرخانه این کمیته ارسال دارند.

۳- به منظور حفظ حقوق و حمایت صادرکنندگان در مقابل خطرات خاص ناشی از عواملی که معمولاً شرکتهای بیمه تجاری آنها را بیمه نمی نمایند به دولت اجازه داده می شود صندوق ضمانت صادرات را از مرکز توسعه صادرات ایران منتزع و به صورت یک شرکت دولتی با شخصیت حقوقی مستقل و وابسته به وزارت بازرگانی تشکیل و برطبق اساسنامه ای که به پیشنهاد وزارت مذکور به تصویب هیات وزیران خواهد رسید اداره نماید.

ب - به منظور ایجاد تسهیل و توسعه در فعالیتهای صادراتی و ثبات در سیاستهای اجرایی مربوط و جلوگیری از عدم هماهنگی:

۱- کلیه وزارتخانه ها، موسسات و شرکتهای دولتی و موسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی و همچنین اشخاص حقوقی و حقیقی ایرانی مکلفند قبل از برپایی هر نوع نمایشگاه تجاری، صنعتی بین المللی در داخل و خارج از کشور و یا شرکت در نمایشگاههای بین المللی برنامه های خود را با مرکز توسعه صادرات ایران هماهنگ و به تایید مرکز مزبور برسانند.

۲- دولت مکلف است حداکثر تا شش ماه بعد از تصویب این

تعالی

- ۲۷ -

قانون لایحه تعیین حدود و میزان فعالیت هریک از بخشهای دولتی، تعاونی و خصوصی را برای صادرات و همچنین لایحه اصلاح قانون مقررات صادرات و واردات رادر جهت تشویق صادرات غیرنفتی در انطباق با اهداف و خط مشیهای تعیین شده در این قانون تهیه و بهمجلس شورای اسلامی تقدیم دارد.

۳- در جهت استفاده از مکانیسم واردات در مقابل صادرات جهت دستیابی به بازارهای جدید، اجازه داده میشود که واحدهای تولیدی و بازرگانی نسبت به عقد قرارداد تجارت متقابل برای آن دسته از کالاهایی که ورود آنها طبق قوانین و مقررات مجاز شناخته شده است اقدام نمایند.

۴- دولت مکلف است در حدود اعتبارات مصوب در قوانین بودجه سالانه با اختصاص اعتبارات لازم نسبت به تجهیز گمرکات کشور و ایجاد انبارهای فنی و سردخانه و همچنین حذف مراحل اداری غیرضروری صدور کالا، به منظور ارسال سریع محمولات به بازارهای مصرف اقدام نماید.

ج - به منظور قابل رقابت نمودن قیمت کالاهای صادراتی کشور در بازارهای جهانی:

۱- شرکتهای حمل و نقل دولتی مکلفند جابجایی و حمل کالاهای مذکور به خارج از کشور را در اولویت قرار داده و تسهیلات و تخفیفات لازم را برطبق آییننامه‌ای که بنابه پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های بازرگانی و راه و ترابری به تصویب هیات وزیران خواهد رسید برای حمل و نقل کالاهای مزبور قائل شوند.

بسم تعالی

- ۲۸ -

۲- حقوق گمرکی و سود بازرگانی اخذ شده از مواد اولیه قطعات و لوازم وارداتی بکاررفته در ساخت و بسته‌بندی کالاهای صادره حداکثر به میزان حقوق گمرکی و سود بازرگانی متعلقه در زمان صدور کالا برطبق دستورالعملی که به تصویب شورای عالی توسعه صادرات غیرنفتی خواهد رسید توسط گمرک جمهوری اسلامی ایران به صادرکنندگان مسترد می‌گردد.

۳- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است با تصویب شورای پول و اعتبار تسهیلات اعتباری قابل اعطا به بخش صادرات غیرنفتی کشور را در آغاز هر سال تعیین و به شبکه بانکی کشور اعلام نماید. تسهیلات مذکور به ترتیبی که شورای مذکور تعیین خواهد نمود بانرخ ترجیحی متناسب با میزان صادرات از طریق بانک توسعه صادرات و یا سایر بانکها به صادرکنندگان واگذار خواهد شد.

- ۵ -

۱- به منظور پشتیبانی تولید داخلی و توسعه صادرات غیرنفتی و ایجاد تحرک در اقتصاد منطقه‌ای دولت میتواند مناطق ویژه حراست شده‌ای را در مبادی ورودی و یا گمرکات داخلی ایجاد نماید.

ورود کالا از مناطق مذکور جهت مصرف داخلی، تابع مقررات صادرات و واردات خواهد بود و صدور کالا از این مناطق بدون هیچگونه تشریفات انجام خواهد شد.

۲- مناطق ویژه تجاری که به موجب تبصره ۲۰ قانون برنامه اول توسعه ایجاد شده‌اند بایستی فعالیت خود را با مفاد این

تبصره و آئیننامه اجرائی آن تطبیق دهند .

۳- آئیننامه اجرائی این بند توسط هیات وزیران به تصویب خواهد رسید .

ه- بانک توسعه صادرات ایران مکلف است کلیه وجوه ناشی از اعطای ارز تنخواه صادراتی منظور شده در قانون بودجه سالهای ۱۳۶۸، ۱۳۶۹ و ۱۳۷۰ را طی برنامه دوم وصول و مجدداً به صورت تسهیلات ارزی به صادرکنندگان اعطاء نماید. این مبلغ به عنوان سرمایه دولت نزد بانک منظور خواهد شد.

و- به بانک توسعه صادرات ایران اجازه داده می شود، سود ناشی از انجام عملیات مالی سالانه را برای اعطاء تسهیلات جهت استفاده صادرکنندگان مورد استفاده قرار دهد. این مبلغ به عنوان سرمایه دولت نزد آن بانک طی برنامه دوم منظور خواهد شد.

ز- دولت می تواند تسهیلات لازم از طریق اعطای وام بانرخ ترجیحی از طریق بانک توسعه صادرات ایران جهت ایجاد تاسیسات حمل و نقل پایانه های صادراتی همراه تاسیسات نگهداری کالا و مجتمع های تجارت بین الملل در اختیار صادرکنندگان حقیقی و حقوقی قرار دهد.

تبصره ۲۶- دولت موظف است طی دو سال اول برنامه شبکه متمرکز اطلاع رسانی تجاری بین المللی و داخلی کشور را از طریق وزارت بازرگانی طراحی و اجراء نماید. وزارتخانه ها، موسسات دولتی، بانکها، نهادها و کلیه شرکتهای دستگاہهای ذیربط، موظف به هماهنگ

بیت

- ۴۰ -

کردن سیستم اطلاع رسانی خود با طرح جامع فوق الذکر و ارائه اطلاعات به شبکه مذکور می‌باشند.

هزینه طراحی و اجرای سیستم فوق الذکر در وزارت بازرگانی از محل منابع داخلی دستگاههای وابسته به این وزارتخانه تامین خواهد شد.

تبصره ۲۷ - دولت موظف است به منظور افزایش درآمد ارزی کشور تسهیلات لازم جهت حضور شرکتهای و موسسات ایرانی در بازارهای جهانی و صدور خدمات مهندسی را فراهم نماید و بر این امر نظارت نماید این تسهیلات عبارت از تسهیل در مقررات، شامل مقررات ایجاد شرکتهای دو یا چندملیتی، صدور ضمانتنامه بانکی تامین اعتبارات بانکی، امور گمرکی، پوشش بیمه‌ای، صدور گذرنامه و ویزا، بیمه خدمات درمانی وسایر تسهیلات لازم در چارچوب قوانین جاری خواهد بود. سازمان برنامه و بودجه مسوولیت تشخیص صلاحیت شرکتهایی که دارای رتبه‌بندی سازمان برنامه و بودجه می‌باشند و بازار جهانی و مشارکت در شرکتهای دو یا چند ملیتی دارند را برعهده خواهد داشت. آئین‌نامه اجرائی این تبصره حداکثر مدت ۴ ماه از تصویب این قانون توسط سازمان برنامه و بودجه با همکاری وزارتخانه‌های مسکن و شهرسازی، اموراتصادی و دارائی، امور خارجه، بازرگانی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

تبصره ۲۸ - حذف شد.

بیت‌الله

- ۴۱ -

تبصره ۲۹- حذف شد.

تبصره ۳۰-

الف - وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است مبالغی را که بابت مالیات عملکرد سالهای ۱۳۷۲ لغایت ۱۳۷۷ شرکت ملی صنایع پتروشیمی، وصول خواهد نمود، حداکثر تا معادل ریالی مبلغ دومیلیارد و دویست میلیون (۲ ۲۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰) دلار تعهدات خارجی شرکت مذکور، از محل اعتباراتی که به همین منظور به صورت جمعی و خرجی درقوانین بودجه کل کشور پیش‌بینی می‌شود، در وجه شرکت نامبرده مسترد نماید تا منحصراً* برای بازپرداخت تعهدات خارجی فوق‌الذکر مورد استفاده قرار گیرد مبالغی که در اجرای این تبصره در وجه شرکت فوق‌الذکر پرداخت می‌شود، حسب مورد به حساب افزایش سرمایه دولت و شرکت ملی صنایع پتروشیمی منظور خواهد گردید.

ب - شرکت ملی صنایع پتروشیمی مکلف است مادام که تعهدات خارجی موضوع این تبصره بطور کامل بازپرداخت نشده است، ذخیره استهلاك سالانه خود را منحصراً* طبق بودجه‌های مصوب به عنوان بخشی از منابع تامین تعهدات مذکور مورد استفاده قرار دهد.

تبصره ۳۱ - به منظور اصلاح نظام اداری در ابعاد تشکیلات و سازماندهی، سیستم‌ها و روشها، مدیریت امور نیروی انسانی و مقررات، شورای عالی اداری کشور با ترکیب صلاحیتها و اختیارات

بسم الله تعالی

- ۲۲ -

ذیل تشکیل می‌گردد:

الف - اعضاء:

- رئیس جمهور (رئیس شورا) یا معاون وی.
- رئیس سازمان برنامه و بودجه.
- چهارنفر از وزراء (ترجیحا از بخشهای مختلف) به انتخاب هیات وزیران.
- سه نفر صاحب نظر و متخصص امور اداری به انتخاب رئیس جمهور.
- وزیر ذیربط.
- دبیرکل سازمان امور اداری و استخدامی کشور (دبیر شورا و مسوول نظارت بر حسن اجرای مصوبات).
- دونفر از نمایندگان مجلس به عنوان ناظر به انتخاب مجلس شورای اسلامی حضور خواهند داشت.

ب - وظایف:

- اصلاح ساختار تشکیلات دستگاههای اجرایی کشور به استثنای وزارتخانهها از طریق ادغام، انحلال و انتقال موسسات و سازمانها به خارج از مرکز.
- واگذاری وظایف، امور و فعالیتهای قابل واگذاری دستگاههای اجرایی به بخش غیردولتی.
- ادغام واحدهای استانی و شهرستانی وابسته به هر یک از وزارتخانهها در یک واحد سازمانی.
- بررسی، تجدیدنظر و اتخاذ تصمیم نسبت به ادامه فعالیت، ادغام و انحلال شرکتهای دولتی و شرکتهای اقماری وابسته به آنها.

بسم تعالی

- ۲۲ -

- متناسب کردن اختیارات استانداران و فرمانداران با مسوولیت‌های محوله در استان و تعیین نحوه ارتباط آنها با مقامات مرکزی و نحوه نظارت بر عملکرد مدیران محلی و چگونگی عزل و نصب آنها.
- تصویب ضوابط و معیارهای لازم در جهت بهینه‌سازی ساختار، ترکیب و توزیع نیروی انسانی بخش دولتی.
- تصویب طرحهای لازم برای ارتقاء کارآیی و مدیریت دستگاههای اجرایی.
- تصویب ضوابط و آئین‌نامه‌های مربوط به تعیین تکلیف نیروی انسانی دستگاههایی که براساس مصوبات شورای عالی اداری ادغام، منحل، واگذار و یا وظایف آنها به دیگر دستگاهها منتقل می‌شود.
- اصلاح و تصویب روشهای اساسی و فراگیر اختصاصی، مشترک و عمومی مورد عمل دستگاههای اجرایی کشور.
- تعیین وظایف استانداران و فرمانداران و نحوه نصب و عزل آنها و همچنین چگونگی ارتباط آنها با مسوولین دستگاههای اجرایی.
- تجدیدنظر لازم در وظایف و ساختار وزارتخانه‌ها، سازمانها و شرکتهای دولتی و شرکتهای اقماری آنها از طریق انتقال، انحلال و ادغام آنها به منظور حذف وظایف موازی، مشابه و تکراری و ایجاد تشکیلات منسجم.
- تصویب ضوابط ناظر بر بهره‌برداری مطلوب از فضاهای اداری، توسعه، خرید و اجاره ساختمانهای دولتی با کاربری اداری.
- تشخیص و اعلام دستگاههای اقدام کننده اجرایی برنامه‌های بخشهای مرتبط فعالیت دولت در زمینه نظام اداری و اجرایی در

ابعاد تشکیلات سازماندهی، مدیریت و نیروی انسانی سیستمها و روشها و قوانین و مقررات.

تبصره ۳۲ - به منظور تصحیح و اصلاح و بهسازی نظام اداری و تحقق اهداف برنامه، دولت مکلف است با اعمال سیاستهای عدم تمرکز و واگذاری امور به مردم، لایحه قانونی و مقررات لازم را در رابطه با تشکیلات کلان دولت، نظام انتصاب مدیران لایق، امین، متعهد و متخصص و نظام نظارت دقیق بر عملکرد دستگاههای اجرایی، پیراستن از عیوب و با تکیه برگسترش ارزشهای اسلامی و انقلابی حداکثر تا یکسال پس از ابلاغ برنامه تهیه و جهت تصویب و اجرا به مراجع ذیربط ارائه نماید.

تبصره ۳۳ - کلیه وزارتخانهها، موسسات و شرکتهای دولتی مکلفند طی سال اول برنامه ساختار سازمانی و تشکیلات تفصیلی خود را بر اساس ضوابط ابلاغی سازمان امور اداری و استخدامی کشور که متضمن تعداد معاونتها، سطوح سازمانی و گستره فعالیتهای آنها میباشد و نیز در انطباق با اهداف و سیاستهای مندرج در برنامه مورد بازنگری قرار داده و با جهتگیری واگذاری امور به بخش غیردولتی و تقویت واحدهای ستادی در حوزه مرکزی و انتقال وظایف اجرایی به واحدهای استانی به تایید سازمان امور اداری و استخدامی کشور برسانند.

در صورتیکه در مهلت مقرر دستگاههای مذکور پیشنهادی ارائه

بسم الله

- ۲۵ -

نکنند سازمان امور اداری و استخدامی کشور موظف است راساً
در این زمینه اقدام نماید.

تبصره ۳۴-

الف - به منظور جلوگیری از کارهای موازی و دوباره کاری و
هماهنگی در انجام ماموریت‌های ارگانها و نهادها در خارج از کشور
و تمرکز فعالیت‌های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی وزارتخانه‌ها،
موسسات و شرکتهای دولتی و ارگانهای ذیربط دیگر که از بودجه
عمومی استفاده می‌نمایند، دولت موظف است زمینه و اقدام لازم را
برای تمرکز فعالیت‌های فوق‌الذکر باستثناء مواردی که منع قانونی
دارد در نمایندگیهای سیاسی خارج از کشور فراهم نماید و در صورت
نیاز لوایح مربوط را به مجلس شورای اسلامی تقدیم نماید.

تبصره ۳۵-

الف - جهت افزایش بهره‌وری نظام اداری، بهبود سیستمها و
روش‌های کار، استفاده از تکنولوژیهای پیشرفته و افزایش
مهارت‌های مدیران کشور دستگاههای اجرایی باید بخشی از اعتبارات
خود را به توسعه و بهبود مدیریت و افزایش بهره‌وری اختصاص
دهند. میزان این اعتبارات هم‌ساله توسط دولت در لایحه بودجه
پیش بینی خواهد شد.

ب - سازمان برنامه و بودجه با همکاری سازمان بهره‌وری مکلف است
شاخص اندازه‌گیری بهره‌وری فعالیت‌های بخشها و طرحهای پیش‌بینی شده

تعالیه

- ۲۶ -

دربرنامه دوم را حداکثر تا نیمه اول سال ۱۳۷۴ تدوین و بصورت استاندارد در سطح کشور تهیه نماید. در طول سالهای برنامه این شاخصها باید مورد محاسبه قرار گرفته و به گونه ای تنظیم شده باشند که عملکرد اجرای برنامه پنجساله دوم با آنها مورد ارزیابی و تجزیه و تحلیل قرار گیرد.

آییننامه اجرایی این تبصره از سوی وزارتخانه های صنایع، معادن و فلزات و آموزش عالی و سازمانهای برنامه و بودجه و امور اداری و استخدامی کشور تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

تبصره ۳۶- بمنظور برنامه ریزی و اتخاذ سیاستهای مناسب تامین و تربیت نیروی انسانی و هماهنگی و تطبیق برنامه های اجرایی با نیازهای بازار کار و متعادل ساختن توزیع منابع انسانی بین بخشهای مختلف کشور (با اولویت نیاز آموزش و پرورش) دولت موظف است برنامه جامع تربیت نیروی انسانی در سطوح مختلف آموزش عالی را برای یک دوره دهساله تهیه و سهم هر یک از موسسات آموزش عالی (دولتی و غیردولتی) را از سال اول برنامه معین نماید.

تبصره ۳۷- وزارت آموزش و پرورش و سازمان امور اداری و استخدامی موظفند شاخصهای آموزشی نیروی انسانی مورد نیاز آموزش و پرورش را تهیه و به تصویب هیات وزیران برسانند. سازمان امور اداری و استخدامی موظف است مجوز نیروی انسانی آموزش و پرورش را براساس شاخصهای مذکور صادر نماید.

بیت

- ۴۷ -

تبصره ۳۸- دولت مکلف است در اجرای تکالیف مقرر در قانون نظام هماهنگ پرداخت و نیز اجرای کامل این قانون و با توجه به احتساب شاخص رشد هزینه زندگی و نرخ تورم، همساله اعتبارات لازم را در بودجه عمومی پیش‌بینی نماید.

تبصره ۳۹ -

الف - به منظور مشارکت عمومی بهسازی نظام اداری و اجرایی کشور و تقلیل حجم تصدی دولت، در طول برنامه، آندسته از انحصاراتی که در قوانین و مقررات موضوعه وجود داشته و رفع آنها منافی اعمال حاکمیت دولت نمی‌باشد، به پیشنهاد سازمان امور اداری و استخدامی کشور و همکاری دستگاه ذیربط با تصویب مراجع ذیربط لغو می‌گردد.

ب - به استثنای مواردی که مربوط به حاکمیت، نظارت و سیاستگذاری بوده و بایستی در انحصار دولت باقی بماند لغو مابقی انحصارات الزامی بوده و دولت موظف است ظرف سه ماه از تصویب این قانون لوایح مورد نیاز را به مجلس شورای اسلامی تقدیم نماید.

تبصره ۴۰- وزارت نیرو موظف است جهت ترغیب سایر موسسات داخلی به تولید هرچه بیشتر انرژی برق، نرخ تضمینی خرید برق تولیدی آنها را با هماهنگی سازمان برنامه و بودجه تعیین و اعلام نماید.

تبصره ۴۱- وزارت صنایع می‌تواند بابت جبران کسری هزینه‌های سرمایه‌گذاری از محل فروش سهام کارخانجات شرکتهای تحت

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره

تاریخ

پوست

بسم الله تعالی

- ۴۸ -

پوشش نسبت به تکمیل طرحهای صنعتی نیمه تمام اقدام نماید.

تبصره ۴۲ - به منظور جلب مشارکت بیشتر بخشهای خصوصی و تعاونی در امور عمومی و خدمات اجتماعی، تولید، اشتغال، تجارت، تحقیقات و نگهداری و بهره‌برداری از تاسیسات زیربنایی و عمومی، دولت موظف است با رعایت مصالح عمومی فعالیتهای یادشده بخشهای دولتی را به بخش خصوصی و تعاونی واگذار کند و برای فعال‌تر شدن این بخشها تدابیر و اقداماتی از قبیل اصلاح مقررات، ارائه تسهیلات بانکی، تکمیل سرمایه‌گذاری زیربنایی، توسعه و تسهیل ارتباطات و همچنین ترویج شکلها و ساختارهای صنعتی، تحقیقاتی و پیمانکاری اتخاذ نماید.

فهرست فعالیتهای، ترتیبات و آیین‌نامه اجرایی این تبصره ظرف مدت شش ماه توسط سازمان برنامه و بودجه، وزارت امور اقتصادی و دارایی و دستگاههای ذیربط تهیه و به تصویب هیات وزیران میرسد.

تبصره ۴۳ - به منظور مشارکت فعال ایشارگران، بسیجیان و رزمندگان در بازسازی و عمران کشور و به فعل درآوردن امکانات بالقوه، دولت موظف است در واگذاری زمینهای زیرسدها، قطبهای کشاورزی و صنعتی و کشت و صنعتها اعم از آنهایی که تاسیسات زیربنایی برایشان ایجاد و یا در برنامه قرار گرفته است و یا آنهایی که امکان تامین تاسیسات زیربنایی را بالقوه دارا می‌باشند، اولویت را به ایشارگران، بسیجیان و رزمندگان غیرشاغل بدهد.

بسم تعالی

- ۴۹ -

در اجرای این تبصره دولت موظف است ضمن تنظیم آیین‌نامه‌ها و مقررات لازم تسهیلات لازم و کافی را فراهم سازد.

تبصره ۴۴ - به منظور رفاه حال بازنشستگان و موظفین و حفظ حقوق آنان و امکان سرمایه‌گذاری و حفظ ارزش سرمایه صندوق بازنشستگی کشوری، دولت مکلف است ضمن پرداخت کسور بازنشستگی سهم دولت بطور سالانه و پیش‌بینی آن در بودجه دستگاههای اجرائی، هم‌ساله در طول برنامه دوم حداقل ده درصد (۱۰٪) از دیون خود را به صندوق مزبور پرداخت نماید به نحوی که در پایان برنامه حداقل پانجاه درصد (۵۰٪) دیون مزبور تادیه شود.

همچنین به منظور افزایش کارآئی و بهره‌وری سازمانهای دولتی و ایجاد تمهیدات لازم برای اجرای برنامه دوم توسعه و اجرای تبصره ۳ ماده ۴۴ قانون استخدام کشوری، دستگاههای دولتی مکلفند هم‌ساله در بودجه سالانه خود اعتبار لازم را جهت آموزش مدیریت و فنون اداری مستخدمین خود پیش‌بینی و تامین نمایند.

تبصره ۴۵ - دولت مکلف است برای اجرای طرحهای استراتژیک و ضروری صنعتی که به لحاظ ویژگی یا حجم سرمایه‌گذاری، اجراء آنها توسط بخش خصوصی محتمل نمی‌باشد، از محل منابع عمومی که در بودجه سالیانه منظور خواهد شد، اقدام نماید.

بسم الله تعالی

- ۵۰ -

تبصره ۴۶- در زمان صلح با تائید ستاد کل نیروهای مسلح و از طریق وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، قسمتی از نیازهای نیروی انسانی دولت با استفاده از خدمت کادر وظیفه پس از گذراندن دوره آموزش نظامی بصورتی تامین می‌گردد که به آمادگی رزمی آسیبی وارد نیاید.

- هزینه‌های مربوط به دوره آموزش نظامی به عهده وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح بوده و حقوق، مزایا و جیره استحقاقی در دوره خدمت از محل اعتبارات دستگاه مربوطه تامین می‌گردد که در مجموع میزان دریافتی این قبیل افراد نباید از حد مقرر در قوانین نیروهای مسلح بیشتر گردد.

سهم مناطق محروم در تامین نیروی انسانی (فارغ التحصیلان دانشگاهها) حداقل چهل درصد (۴۰٪) خواهد بود.

آیین نامه اجرایی این تبصره توسط وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

تبصره ۴۷- وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و نیروهای مسلح کشور مکلف اند پس از کسب مجوز از مقام معظم رهبرانهی کل قوا نسبت به فروش عرصه و اعیان پادگانها و سایر اماکن که در تملک یا تصرف قانونی آنها بوده (پس از اثبات مالکیت) و قرار گرفتن در محدوده خدمات شهری از طریق مزایده اقدام نمایند.

سازمان ثبت اسناد کشور موظف است نسبت به صدور سند مالکیت عرصه و اعیان مزبور اقدام نموده و تنها بیست

بسم الله

- ۵۱ -

درصد (۲۰٪) از حقوق و عوارض قانونی مربوطه را دریافت نماید.
کمیسیون موضوع ماده ۵ قانون تاسیس شورای عالی شهرسازی و
معماری ایران و شهرداریها موظفند نسبت به تغییر کاربری این قبیل
اراضی به کاربریهای مناسب و همچنین صدور مجوز ساخت اقدام نمایند.
درآمد حاصله تماما به خزانه واریز و صد درصد (۱۰۰٪) مبلغ
واریز شده تخصیص یافته تلقی می گردد تا در قالب طرحهای مصوب
ستاد کل نیروهای مسلح در امر ساخت پادگانها و مراکز نظامی و
خانههای سازمانی و پرداخت دیون بر اساس اولویت تعیین شده
از طرف مقام معظم فرماندهی کل قوا هزینه شود.

تبصره ۲۸ - در اجرای اصل ۱۲۲ قانون اساسی جمهوری اسلامی
ایران و بمنظور استفاده از تخصصها و توانائیهای نیروهای مسلح و
وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح در بازسازی کشور (بازرعیات
قانون مصوب شرکتهای فنی و خدماتی وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای
مسلح) به واحدهای اجرائی فوق اجازه داده می شود با توجه به تخصصها و
توانائیها و ظرفیت نیروهای تحت نظر خود برای اجرای طرحها و پروژههای
عمرانی با دستگاههای اجرائی، قرارداد پیمانکاری منعقد نماید.
کلیه وجوه دریافتی از بابت قراردادهای مذکور به حساب
درآمد عمومی کشور واریز و معادل آن از محل اعتباری که به همین
منظور در قانون بودجه هر سال منظور می گردد، تخصیص یافته تلقی
و از طرف خزانه در اختیار نیروی مربوط یا وزارت دفاع و
پشتیبانی نیروهای مسلح قرار خواهد گرفت تا در جهت تقویت
نیروی مربوط و جایگزینی استهلاك ماشین آلات هزینه گردد.

بسم الله تعالی

- ۵۲ -

آیین‌نامه اجرایی این تبصره توسط وزارتخانه‌های دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران و امور اقتصادی و دارایی و سازمان برنامه و بودجه تهیه و به تصویب هیات وزیران می‌رسد.

تبصره ۴۹- بموجب این قانون اجازه داده میشود از محل درآمدهای حاصل از رسیدگی به جرائم خاص نظامی و جرائم عمومی مکشوفه در حین تحقیقات بموجب قانون مجازات جرائم نیروهای مسلح و قانون تعیین حدود صلاحیت دادسراها و دادگاههای نظامی کشور مصوب مجمع تشخیص مصلحت نظام، که وصول و بحساب درآمد عمومی کشور واریز میگردد علاوه بر ۵۰٪ تا سقف پنج میلیارد ریال درآمد خدمات قضایی ردیف ۴۱۰۱۱۰ مازاد بر سقف درآمدی مزبور بمیزان صددرصد تا مبلغ دو میلیارد ریال هنگام تنظیم بودجه سالیانه در ردیف جداگانه در بودجه سازمان قضایی نیروهای مسلح منظور و برای امور ذیل هزینه گردد.

- الف: پرداخت حق کارانه قضات و کارکنان شاغل در سازمان قضایی.
- ب: احداث واحدهای قضایی در مناطق محروم کشور.
- ج: بازسازی و تجهیز ساختمانهای قدیمی مشمول تبصره ۴ قانون تشکیل سازمان.
- د: احداث خانه‌های سازمانی بمنظور استفاده مسئولین قضات و کارکنان.

تبصره ۵۰- بمنظور اجرای قانون دادگاههای عمومی و انقلاب و ایجاد تسهیلات لازم جهت دسترسی عموم به مراجع قضایی و تسریع

تعلیم

- ۵۲ -

در رسیدگی به شکایات و تظلمات و جلوگیری از اطاله دادرسی به قوه قضائیه اجازه داده می‌شود مازاد بر سقف درآمد پیش‌بینی شده از ردیف خدمات قضائی در طول برنامه چنانچه درآمد مازادی داشته باشد به خزانه واریز و هم‌ساله تا سقف بیست میلیارد (۲۰ ۰۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰) ریال مازاد درآمدها و اریزی به میزان صد درصد (۱۰۰٪) در بودجه سالانه منظور و تخصیص یافته در امور زیر هزینه نمایند:

الف - احداث و تکمیل ساختمانهای اداری و سازمانی.

ب - تجهیز ساختمانهای اداری.

ج - خرید وسائل و تجهیزات اداری و وسائط نقلیه اداری

دادگاههای عمومی بخش

د - اتخاذ روشهای مناسب جهت تامین - جذب - نگهداری

نیروی انسانی مورد نیاز در مناطق محروم و ترفیع قضات.

ه - اجرای طرح کارانه جهت رسیدگی و صدور حکم در مورد

پرونده‌های معوقه.

و - اجرای طرح کشیک شبانه‌روزی دادگستریهای استان - شهرستان

و بخش.

تبصره ۵۱- به منظور هم‌آهنگی در تبیین، تنظیم، تدریس و

اشاعه افکار، آثار و آرمانهای بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران

حضرت امام خمینی(س) و همچنین معرفی شخصیت برجسته آنحضرت

در داخل و خارج کشور، علاوه بر، برنامه‌ها و شیکه تحت عنوان "برنامه

حفظ، تبیین و اشاعه آثار، افکار و آرمانهای امام خمینی(س) که

در قوانین بودجه سنواتی منظور خواهد شد، وزراء و دستگاههای مذکور

بسم الله تعالی

- ۵۲ -

در قانون نحوه حفظ آثار و یاد حضرت امام خمینی رضوان الله تعالی علیه، مصوب ۱۳۶۸/۸/۱۴ موظفند نسبت به انجام کامل و مستمر وظایف محوله در قانون مذکور اقدام نموده، گزارش عملکرد خود را هر ۶ ماه یکبار جهت اطلاع مجلس شورای اسلامی ارسال نمایند.

تبصره ۵۲- دولت مکلف است در جهت ایفای نقش فعال در مجامع فرهنگی و خبری جهان، پیش‌بینی‌های لازم را در بودجه‌های سالانه بعمل آورده به نحوی که اهداف ذیل تحقق یابد:

الف - احیاء و توسعه کرسی‌های اسلام‌شناسی و زبان و ادبیات فارسی و تقویت کتابخانه‌های معتبر دنیا در زمینه کتب مربوطه.

ب - گسترش برنامه‌های آموزش زبان و ادبیات فارسی و برنامه‌های فرهنگی، برای خانواده‌های ایرانی در خارج از کشور.

ج - ایجاد ارتباط با مراکز دینی، علمی و فرهنگی خارج از کشور و ایجاد تبادل و گفتگو با علما و دانشمندان ادیان مختلف.

د - گسترش مبادلات فرهنگی و حمایت از فعالیتهای بخش غیردولتی در عرضه محصولات فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در سراسر دنیا به ویژه کشورهای اسلامی و جهان سوم.

هـ - گسترش روابط با خبرگزاریهای مستقل و موثر منطقه‌ای و بین‌المللی و استفاده از کانالهای ماهواره‌ها جهت پوشش مخاطبان کشورهای دیگر و اعزام مبلغان.

و - تلاش در جهت ایجاد شبکه‌های رادیو تلویزیونی بین‌المللی اسلامی، گسترش و بهبود پوشش شبکه‌های صدا و سیما برون مرزی، گسترش برنامه‌های آموزشی زبان و ادبیات فارسی و برنامه‌های

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره

تاریخ

پوست

بسم الله تعالی

- ۵۵ -

فرهنگی برای خانواده‌های ایرانی و سایر مخاطبین در خارج از کشور.
ز- گسترش ترجمه قرآن کریم و متون معتبر اسلامی به زبانهای
زندهٔ دنیا.

تبصره ۵۳ - به منظور ارتقاء سطح علمی و کارآئی دست‌اندرکاران
برنامه‌های فرهنگی، هنری، ورزشی ترتیبات لازم از سوی دولت
در جهت توسعه مراکز آموزشی دولتی و غیردولتی با رعایت ضوابط
اسلامی در رشته‌های چاپ و نشر، سینما، ایرانگردی و جهانگردی،
نویسندگی و فعالیتهای هنری و تبلیغی، تقویت آموزشهای تخصصی و
کاربردی ضمن خدمت اتخاذ و شرایط لازم را جهت بروز نوآوریها در
امور فرهنگی ایجاد نماید. همچنین دولت تسهیلات لازم برای فعالیتهای
فرهنگی و هنری بخش غیردولتی (عمومی، تعاونی و خصوصی) را به نحوی
فراهم می‌نماید که گردش اقتصادی آنها با سود متعارف تحقق یابد.

تبصره ۵۴ - قانون توسعه شبکه‌های تلویزیونی در شهرستانها مصوب
تیر ماه ۱۳۴۹ و تبصره ۵۵ قانون بودجه اصلاحی سال ۱۳۵۳ و بودجه
سال ۱۳۵۴ کل کشور و قانون شمول قانون توسعه شبکه‌های تلویزیونی
در شهرستانها به تلویزیونهای رنگی مصوب اردیبهشت ۱۳۵۵ به شرح
زیر تغییر می‌یابد و از ابتدای سال ۱۳۷۴ لازم‌الاجرا خواهد بود:

کلیه واردکنندگان و تولیدکنندگان گیرنده‌های تلویزیونی
موظف می‌باشند مبالغ زیر را به حساب مربوطه نزد خزانه واریز
نمایند. صددرصد این وجه در اختیار صدا و سیما جمهوری اسلامی
ایران قرار خواهد گرفت تا در جهت تولید و تامین برنامه‌های

بیت

- ۵۶ -

تلویزیونی و توسعه و بهره‌برداری از شبکه‌های تلویزیونی شهرستانها
به مصرف برساند:

گیرنده‌های رنگی

شرح تولید داخلی وارداتی

گیرنده بالامپ تصویر ۱۹ اینچ و کمتر	۱۵ ۰۰۰ ریال	۶۰ ۰۰۰ ریال
گیرنده بالامپ تصویر ۲۰ و ۲۱ اینچ	۲۰ ۰۰۰ "	۸۰ ۰۰۰ "
گیرنده بالامپ تصویر ۲۲ و ۲۳ اینچ	۳۰ ۰۰۰ "	۱۲۰ ۰۰۰ "
گیرنده بالامپ تصویر بالاتر از ۲۳ اینچ	۴۰ ۰۰۰ "	۱۶۰ ۰۰۰ "

گیرنده‌های تلویزیونی وارداتی از طریق مناطق آزاد تجاری و
نیز مسافری مشمول این تبصره میشوند. کلیه تولیدکنندگان گیرنده
تلویزیونی موظف می‌باشند عوارض موضوع این تبصره را حداکثر ظرف
مدت سه ماه از تاریخ فروش به حساب مربوطه نزد خزانه واریز
نمایند در غیر این صورت مشمول جریمه دیرکرد به ازای سالانه ۳۰
درصد خواهند شد.

گیرنده‌های رنگی ساخت داخل که صادر می‌شوند، از عوارض
موضوع این تبصره معاف می‌باشند.

تبصره ۵۵ - به منظور پربار کردن اوقات فراغت دانش‌آموزان
و بالندگی نسل جوان کشور، دولت موظف است امکانات ذیل را
فراهم نماید:

الف - ایجاد تسهیلات لازم از قبیل بخشودگی مالیاتی به مدت

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره

تاریخ

پوست

بیت

- ۵۲ -

۵ سال (برای نقاط محروم ۸ سال)، پرداخت بخشی از سود تسهیلات بانکی و نظایر آن برای بخشهای خصوصی و تعاونی در زمینه تامین و توسعه انجمنها، کانونها و مراکز علمی، آموزشی، دینی، فرهنگی، هنری، تلویزیونی، سینمایی و تجربی (کارگاهی) و ورزشی برای جوانان و دانش آموزان،

ب - گسترش و بهبود پوشش شبکههای صدا و سیما، توسعه وسایل ارتباط جمعی اعم از مکتوب و سمعی و بصری، خرید حق امتیاز پخش برنامههای مناسب خارجی و افزایش کمی و بهبود کیفی برنامههای رادیو تلویزیونی به گونه ای که جذب جوانان به فرهنگ بیگانه را به حداقل برساند.

ج - ایجاد تسهیلات لازم برای گشت های علمی، دینی، فرهنگی، ورزشی و تفریحی برای جوانان و دانش آموزان و توسعه فضاهای اردوئی مناسب و کانونهای فرهنگی و تربیتی.

د - ارائه الگوهای مناسب و الگوسازی در زمینه های مختلف علمی، دینی، فرهنگی و ورزشی برای نوجوانان و جوانان در جهت جذب آنان به فرهنگ خودی.

ه - ایجاد تسهیلات لازم برای اشتغال جوانان .

و - ارائه تسهیلات بانکی و وام مناسب و قرض الحسنه جهت فراهم نمودن زمینه ازدواج جوانان.

ز - ارائه تسهیلات لازم برای دوره سربازی جوانان متاهل و پربار کردن دوره سربازی.

ح - اولویت دادن به جوانان متاهل در امر استخدام و کاریابی.

ط - ارائه خدمات مشاوره در زمینه های گوناگون فردی و اجتماعی

جوانان و دانش آموزان.

- ی- ایجاد تسهیلات لازم در جهت تامین مسکن ارزان برای جوانان متاهل.
- ک - تمرکز و سازماندهی به نظام اطلاعات و آمار و تحقیقات مربوط به جوانان.
- ل - توسعه و تجهیز کانونهای فرهنگی، هنری مساجد.

تبصره ۵۶- وزارت جهاد سازندگی (سازمان جنگلها و مراتع کشور) موظف است اراضی مورد نیاز جهت ایجاد فضاهای پرورشی را در اختیار وزارت آموزش و پرورش قرار دهد.

تبصره ۵۷- دولت موظف است تمهیدات لازم برای اجباری کردن شرکت کودکان لازمالتعلیم در آموزش اجباری و شرکت بیسوادان کمتر از ۴۰ سال در دورههای سوادآموزی را فراهم آورد، در اسفندماه هر سال فهرست مناطقی که در سال بعد مشمول آموزشهای مذکور در این تبصره میشوند برای اطلاع عموم اعلام خواهد شد. آییننامههای اجرایی این تبصره ظرف سه ماه پس از تصویب اینقانون توسط وزارت آموزش و پرورش تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

تبصره ۵۸- دولت مکلف است نسبت به ایجاد و اختصاص امکانات ورزشی برای دانش آموزان دختر و بانوان، باتوجه به حفظ شوون زن در جامعه اسلامی اقدام نماید.

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره .....

تاریخ .....

پوست .....

بسم الله

- ۵۹ -

تبصره ۵۹- تعرفه‌های مربوط به هزینه‌های سوخت، آب، برق، تلفن مربوط به اماکن و تاسیسات ورزشی (اعم از دولتی و غیردولتی) به ماخذ مراکز آموزشی و تحقیقاتی محاسبه و تعیین شود.

تبصره ۶۰- وزارت مسکن و شهرسازی مکلف است اراضی با کاربری ورزشی را در سراسر کشور با تقویم دولت تملک نموده و رایگان به سازمان تربیت بدنی واگذار کند.

تبصره ۶۱ -

الف - به منظور برقراری نظام مطلوب تقسیمات کشوری و تثبیت منطقی و پایدار آن و توزیع منطقی جمعیت در کشور بگونه‌ای که هماهنگی لازم با کلیه فعالیت‌های توسعه در مناطق داشته باشد و تنظیم ترکیب جمعیت، دولت مکلف است طرح جامع تقسیمات کشوری را تهیه نماید.

ب - به منظور ایجاد نظم عمومی و وجدان کاری و اعمال روشهای غیرمستقیم جهت اقدام و رعایت قانون و نظم اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرائم، دولت مکلف است طرح آموزش همگانی مردم را تهیه و اجراء نماید.

تبصره ۶۲- به منظور رسمیت بخشیدن و تحدید حدود مالکیت روستاییانی که فاقد سند رسمی مالکیت بر عرصه و اعیان واحدهای مسکونی خود می‌باشند و همچنین ایجاد انگیزه لازم جهت ادامه اقامت در روستاها و سرمایه‌گذاری و امکان بهره‌گیری این افراد از تسهیلاتی

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

بسم تعالی

- ۶۰ -

که از طرف دستگاههای دولتی و اعتباری می‌تواند در اختیار آنان قرارگیرد و در راستای توسعه کالبدی موزون و طراحی شده خصوصا در روستاهای بزرگ، وزارت مسکن و شهرسازی (بنیاد مسکن انقلاب اسلامی) موظف است طی مدت برنامه برای کلیه روستاهای بالای ۴۰۰ خانوار و مراکز دهستانها نقشه تفکیکی وضع موجود روستاها را تهیه نماید.

نقشه تفکیکی تهیه شده مذکور به عنوان نقشه تفکیکی ثبتی معتبر بوده و ادارات ثبت اسناد و املاک موظفند نسبت به صدور سند ثبتی به نام مالکین در طول برنامه اقدام و تسریع لازم به عمل آورند. صدور اولین سند توسط ادارات ثبت از پرداخت هرگونه عوارض و مالیات معاف می‌باشد.

آیین‌نامه اجرایی این تبصره توسط وزارت مسکن و شهرسازی (بنیاد مسکن انقلاب اسلامی) و سازمان ثبت اسناد کشور تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

تبصره ۶۲- دولت موظف است در طول برنامه دوم تکلیف مالکیت اراضی نسقی کشاورزان را بر اساس قوانین موضوعه کشور به افراد صاحب نسق و یا ورثه آنها قطعی نماید. کلیه محدودیتهای موجود در جریان معامله و اجاره زمینهای کشاورزی با حفظ کاربری کشاورزی آنها لغو می‌گردد.

همچنین محدوده منابع طبیعی را طبق نقشه‌های مشخصی تدوین نموده و به منظور ممانعت از معاملات اراضی منابع طبیعی در استانهای مختلف کشور، نقشه‌های یادشده را در اختیار ادارات ثبت اسناد و املاک شهرستانها قرار دهد. اجرای این تبصره

الزاما با رعایت مفاد ذیل لازم الاجرا است :

- ۱- انجام معاملات منجر به تغییر کاربری اراضی کشاورزی نشود.
- ۲- انجام معاملات نباید منجر به تخلف از حدود مالکیت تعیین شده توسط وزارت کشاورزی گردد.
- ۳- هر نوع تفکیک و تبدیل اراضی کشاورزی یا دارای قابلیت کشاورزی یا باغات درخارج از محدوده قانونی شهرها براساس آییننامه‌ای خواهد بود که به پیشنهاد وزارت کشاورزی به تصویب هیات وزیران می‌رسد.

تبصره ۶۴- بمنظور هماهنگی بیشتر بین دستگاههای اجرائی بخش کشاورزی و پیشبرد امور و رفع مشکلات بخش و نظارت بر حسن اجرای سیاستهای مربوطه با توجه به اینکه محور توسعه اقتصادی کشور در این برنامه بخش کشاورزی می‌باشد، شورای عالی کشاورزی به ریاست رئیس جمهور یا معاون وی و عضویت وزرای امور اقتصادی و دارائی، کشاورزی، جهاد سازندگی، نیرو و رئیس سازمان برنامه و بودجه، رئیس کل بانک مرکزی و دونفر ناظر از مجلس شورای اسلامی به انتخاب مجلس شورای اسلامی همراه یکبار تشکیل می‌گردد و از سایر وزراء حسب مورد دعوت بعمل آمده و در آن مورد بخصوص دارای حق رای می‌باشند. شورای کشاورزی استانها و شهرستانها با ضوابطی که توسط شورای عالی مشخص می‌شود تشکیل خواهد شد.

تبصره ۶۵-

الف - دولت موظف است با توجه به نقش محوری بخش های آب

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره

تاریخ

پوست

بسم الله تعالی

- ۶۲ -

و کشاورزی منابع طبیعی در اهداف توسعه ملی و استقلال اقتصادی کشور اقدامات لازم را معمول دارد.

ب - در طول دوره برنامه در صورتی که اجرای طرحهای جدید و یا افزایش حجم عملیات طرحهای پیشنهادی، در جهت ارتقاء اهداف برنامه‌های بخش آب و کشاورزی خصوصا در زمینه آب و خاک و امور زیربنایی و منابع طبیعی و اشتغال در زمینه صنایع روستایی ضروری تشخیص داده شود، دولت میتواند حسب مورد براساس پیشنهاد وزارتخانه‌های کشاورزی، جهادسازندگی و نیرو و باتایید سازمان برنامه و بودجه نسبت به تامین بودجه موردنیاز از سرجمع اعتبارات جذب نشده عمرانی کشور، اقدام کند.

تبصره ۶۶- به منظور حفظ محوریت آب و کشاورزی در طول برنامه دوم توسعه، دولت مکلف است در اعمال سیاستها و خط مشی‌های مقرر شده به نحوی عمل نماید که :

الف - تامین اعتبار بخشهای آب و کشاورزی از اولویت برخوردار شود.

ب - در تامین مواد غذایی و فرآورده‌های دامی مورد نیاز کشور در سال پایان برنامه حتی الامکان به خودکفایی برسد.

تبصره ۶۷ - به منظور تسریع و جلب منابع بیشتر جهت سرمایه‌گذاری در اجرای طرحهای آب و خاک کشاورزی شبکه‌های فرعی آبیاری و زهکشی، دام و طیور و شیلات، احیای منابع طبیعی، شبکه‌های آبیاری و زهکشی و آبخیزداری دولت مکلف است حداکثر

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دلتورنیس

بسم تعالی

- ۶۳ -

تاسقف سی درصد (۳۰٪) از اعتبارات مصوب طرحهای فوق در بودجه سالانه را با اعلام وزرای مسوول و از طریق وزارتخانه ذیربط در اختیار بانک کشاورزی قرار دهد، ذیحسابان مکلفند مبالغ پرداختی به بانک کشاورزی را به هزینه قطعی منظور دارند. بانک کشاورزی موظف است از محل تلفیق منابع مذکور با منابع اعتباری سیستم بانکی و منابع حاصل از مشارکت کشاورزان و دامداران جهت سرمایه‌گذاری در این طرحها در چارچوب مقررات اعتباری بانک مبادرت به اعطای تسهیلات نماید.

در صورت لزوم بخشی از نیازهای اعتباری طرحهای مذکور که از محل بودجه عمومی دولت تامین می‌شود، می‌تواند به‌عنوان کمک بلاعوض تلقی گردد. عناوین و سهم حمایت دولت در قالب کمک بلاعوض و سوبسید سودانتظاری در طرحهای مشمول دریافت این کمک توسط کمیته‌ای مرکب از وزارتخانه ذیربط و سازمان برنامه و بودجه تعیین خواهد شد. شبکه بانکی موظف است هر ساله مبالغ دریافتی از بیابت بازپرداخت اقساط تسهیلاتی را که از محل بودجه عمومی تامین شده است، در حساب جداگانه‌ای نگهداری نماید تا به‌عنوان پشتوانه و توسعه طرحهای فوق‌الذکر در اختیار وزارتخانه‌های مسوول قراردادده شود. آیین‌نامه‌های اجرایی این تبصره توسط وزارتخانه‌های ذیربط، سازمان برنامه و بودجه و وزارت امورات اقتصادی و دارایی تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

تبصره ۶۸- بمنظور تحقق محوریت بخشهای آب و کشاورزی در برنامه دوم دولت موظف است اقدامات زیر را بعمل آورد:

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره .....

تاریخ .....

پوست .....

بسم الله تعالی

- ۶۴ -

۱- در طول سالهای برنامه دوم بصورت میانگین حداقل بیست و پنج درصد (۲۵٪) از تسهیلات کلیه بانکهای کشور به طرحهای بخش آب و کشاورزی اختصاص دهد.

حداقل هفتاد درصد (۷۰٪) سود و کارمزد تسهیلات بانکی مربوط به طرحهای بخش آب و کشاورزی و طرحهای کوچک تامین آب و شبکههای آبیاری و زهکشی و صنایع تبدیلی و تکمیلی و روستاشی و دستی و بافندگان فرش دستیاف در مناطق محروم و پهنجاه درصد (۵۰٪) سود و کارمزد تسهیلات طرحهای فوق را در سایر مناطق که به بخش خصوصی و تعاونی پرداخت خواهد شد در بودجههای سالانه منظور و تعهد و پرداخت خواهد شد.

۲- قیمت تضمینی محصولات کشاورزی و دامی را براساس قانون تضمین خرید محصولات کشاورزی مصوب ۱۳۶۸ و اصلاحیههای بعدی آن همساله بهگونهای تنظیم و اعلام نماید که علاوه بر قیمتتهای تمام شده با منظور نمودن شاخص تورم سود مناسبی که فعالیتتهای کشاورزی را در مقایسه با سایر فعالیتتهای بخشهای اقتصادی به ویژه خدمات و بازرگانی قابل رقابت کند حاصل نماید همچنین اعتبار موردنیاز خرید محصولات تضمین شده را همساله از طریق سیستم بانکی و با اولویت نسبت به سایر موارد درشش ماهه اول هر سال به نحوی تامین و پرداخت کند که وقفهای در امر خرید محصولات تضمینی فوق حاصل نشده و جهت اجرای این بند تمهیدات لازم را از قبیل احداث انبار و سردخانه فراهم نماید.

سازمان برنامه و بودجه موظف است اعتبار موردنیاز جهت جبران ضرر و زیان احتمالی محصولات تضمینی را در بودجه سالانه

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره

تاریخ

پوست

بیمه
تعالی

- ۶۵ -

منظور نماید سوبسیدهای اعطایی به نهادهای کشاورزی و دامی کماکان در طول سالهای برنامه دوم ادامه داشته، اثرات افزایش احتمالی قیمت نهادهها در بازار آزاد در تعیین قیمتهای تضمینی محاسبه خواهد شد.

۳- تدابیر لازم جهت بیمه نمودن محصولات کشاورزی و دامی را به نحوی اتخاذ و اعمال نماید که تا پایان برنامه پنجساله دوم حداقل ۵۰٪ محصولات کشاورزی و دامی و شیلاتی و ۱۰٪ سرمایه‌گذاری طرحهای جنگلداری و مرتعداری و آبخیزداری مردمی تحت پوشش بیمه قرار گیرند و همه ساله اعتبار مورد نیاز صندوق بیمه محصولات کشاورزی و دامی و همچنین اعتبار مورد نیاز پرداخت خسارات حوادث غیرمترقبه را از طریق صندوق کمک به خسارت دیدگان در بودجه‌های سالانه منظور نماید.

۴- بمنظور بهره‌برداری بهینه از منابع طبیعی تجدیدشونده و منابع دریائی و نیروی انسانی بخش کشاورزی و تسریع در امر یکپارچه‌سازی اراضی و تجمیع و انتقال دامداری‌های پراکنده اطراف شهرها به قطب‌های دامداری و جلوگیری از تخریب جنگل و مرتع و خاک و تبدیل زمینهای زراعی به قطعات کوچک تدابیر لازم را جهت مطالعه و برنامه‌ریزی و سیاستگذاری نظام بهره‌برداری مطلوب در اراضی کشاورزی کشور با تاکید بر حمایت از تشکیل تعاونیهای تولید زراعی، دامی، باغداری و جنگلداری و مرتعداری و مکانیزاسیون در مناطق مستعد و مورد علاقه مردم اتخاذ و اعمال نماید.

۵- دولت موظف است در طول برنامه دوم تمهیدات لازم جهت اسکان بیست هزار (۲۰ ۰۰۰) خانوار عشایری داوطلب اسکان را فراهم

آورده و ضمن تامین اعتبارهای عمرانی دولتی و تسهیلات بانکی موردنیاز جهت احداث مسکن و اجرای طرحهای کشاورزی و دامپروری آنها حداقل هفتاد درصد (۷۰٪) از سود و کارمزد آن تسهیلات را در لوایح بودجه سالانه منظور و تعهد و پرداخت نماید.

آییننامه اجرائی این تبصره به پیشنهاد وزرای کشاورزی و جهادسازندگی و نیرو و رئیس سازمان برنامه و بودجه ظرف مدت ۳ ماه تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

تبصره ۶۹- دولت موظف است بمنظور تنظیم بازار محصولات کشاورزی و حمایت از تولیدکنندگان و مصرف کنندگان اقدامات ذیل را بعمل آورد:

۱- نسبت به احداث و گسترش صنایع لازم و انبارهای فنی و سردخانه و تقویت سیستم حمل و نقل موردنیاز با تاکید بر استفاده از تسهیلات بانکی ارزان قیمت و با اولویت بخشهای خصوصی و تعاونی اقدام نماید.

۲- از طریق وزارتخانههای کشاورزی و جهاد سازندگی و تعاون و کشور و بازرگانی حسب وظایف با ایجاد مکانیزمهای مناسب زمینه عرضه مستقیم محصولات تولیدی بخش کشاورزی را فراهم و با حذف واسطهها از تولیدکنندگان و مصرف کنندگان حمایت نماید.

آییننامه اجرائی این تبصره به پیشنهاد وزارتخانههای کشاورزی، جهاد سازندگی، بازرگانی و کشور و سازمان برنامه و بودجه ظرف مدت ۳ ماه تهیه و به تصویب هیات وزیران میرسد.

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره

تاریخ

پوست

بسم الله تعالی

- ۶۷ -

تبصره ۷۰ - به منظور حفظ، احیاء، توسعه و بهره‌برداری اصولی از منابع طبیعی دولت مکلف است اقدامات ذیل را بعمل آورد:

الف - تامین سوخت مورد نیاز عشایر در شعاع ۵ کیلومتری با قیمت‌های رسمی کشور.

ب - الزام بهره‌برداران از منابع ملی نسبت به بازسازی آن.

ج - ساماندهی خروج دام از جنگلها و تجمیع جنگل‌نشینان.

د - گماردن بخشی از نیروی انتظامی به منظور حفاظت از جنگلها و مراتع کشور و آموزش و تجهیز آنها.

تبصره ۷۱ -

الف - در طول برنامه دوم کلیه فعالیتهای اقتصادی واجتماعی بایستی با رعایت ملاحظات زیست محیطی صورت گرفته و به این منظور اجرای موارد زیر الزامی است:

۱- طرحها و پروژه‌های بزرگ تولیدی و خدماتی باید قبل از اجرا و در مرحله انجام مطالعات امکان سنجی و مکان‌یابی براساس الگوهای مصوب شورای عالی حفاظت محیط زیست مورد ارزیابی زیست محیطی قرار گیرد.

۲- انجام هرگونه فعالیت صنعتی و معدنی باید بادر نظر گرفتن اهداف توسعه‌پایدار در چهارچوب ضوابط استانداردهای زیست محیطی باشد.

۳- بهره‌برداری از منابع طبیعی کشور باید براساس توان بالقوه منابع محیط زیست و ظرفیت قابل تحمل محیط صورت گیرد به نحوی که ضمن بهره‌مندی صحیح از منابع طبیعی موجبات حفظ

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره

تاریخ

پوست

تعالی

- ۶۸ -

تعداد و تناسب محیط زیست فراهم شود.

۴- استفاده از انرژی در کشور باید از طریق تجدیدنظر در الگوی مصرف و کاهش در آلودگی سوختها صورت گیرد.

ب - دولت مکلف است در طول برنامه دوم نسبت به کاهش میزان آلودگی هوای تهران، مشهد، تبریز، اهواز، اراک، شیراز و اصفهان در حد استاندارد سازمان بهداشت جهانی اقدام نماید. آییننامه اجرایی این تبصره توسط سازمان حفاظت محیط زیست و با همکاری دستگاههای ذیربط تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

تبصره ۷۲- به منظور جلوگیری و رفع آلودگی منابع آب توسط فاضلابهای صنعتی، صنایع و کارخانجات واقع در شهرها و شهرکهای صنعتی موظفند نسبت به ایجاد و بهره برداری شبکه های جمع آوری و انتقال و تاسیسات تصفیه فاضلاب صنعتی بر اساس استانداردهای سازمان محیط زیست و با مشارکت و یا نظارت شرکتهای آب و فاضلاب استانها اقدام نمایند.

تبصره ۷۳-

الف - وزارت مسکن و شهرسازی موظف است اراضی با کاربریهای آموزشی، فرهنگی و خدماتی، در قالب طرحهای مصوب شهری متناسب با قانون برنامه را در کلیه شهرهای کشور به قیمت عادلانه روز و طبق قوانین مربوط خریداری و تملک نموده و جهت احداث و توسعه مدارس و مراکز فرهنگی و هنری، پرورشی، ورزشی، بهداشتی، درمانی، توانبخشی، حمایتی و آموزشی و اشتغال - آموزش فنی و

حرفه‌ای ایستگاههای آتش نشانی، جمع آوری زباله، پمپاژ آب و فاضلاب و کشتارگاهها باقیمت منطقه‌ای سال ۱۳۷۲ به دستگاههای ذیربط واگذار نماید. تملک و تامین هزینه‌های موضوع این تبصره به روشهای زیر انجام می‌پذیرد:

- دریافت قسمتی از ارزش اضافی اراضی شهری که بر اثر تغییر کاربریهای موجود به انتفاعی در طرحهای جامع، تفصیل و هادی حاصل می‌شود، از مالکان اینگونه زمینها.

- سرشکن کردن بخشی از هزینه‌ها بر روی قیمت قطعات مسکونی قابل واگذاری مسکن در شهرهای مربوط به راستان.

- واگذاری زمین معوض به مالکان اراضی تملک شده.

ب - شهرداریها موظفند زمینهای با کاربری مذکور در بند الف این تبصره را بر اساس طرحهای جامع هادی و تفصیلی مصوب، سریعاً به دستگاههای ذیربط معرفی نمایند و به هنگام شروع اجرای طرحهای مزبور توسط دستگاههای مربوط، مجوز احداث بنا را بدون رعایت تشریفات صدور پروانه ساختمانی و فقط با اعلام بر و کف صادر نمایند. در هر صورت رعایت ضوابط و مقررات فنی و شهرسازی از سوی دستگاههای مذکور ضروری است.

ج - دولت موظف است در لوایح بودجه، اعتبار لازم را برای خرید زمین هر ساله در بودجه وزارت آموزش و پرورش منظور نماید.

د - دستگاههایی که دارای مراکز فرهنگی، هنری، ورزشی، بهداشتی، درمانی، آموزشی، اداری و نظامی می‌باشند و بر اساس طرحهای مصوب شهری تغییر کاربری می‌یابند، اجازه داده می‌شود تا با رعایت قوانین مربوطه بر اساس مزایده به فروش برسانند و

تعالیه

- ۷۰ -

درآمد حاصله را به‌خزانه‌داری کل واریز و معادل آن را جهت جایگزینی، تکمیل و نوسازی مراکز مشابه و تعمیر و نگهداری طبق قوانین بودجه‌های سنواتی هزینه‌نمایند.

ه - آیین‌نامه اجرایی این تبصره توسط وزارت مسکن و شهرسازی و وزارت کشور ظرف سه‌ماه تهیه و به‌تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

تبصره ۷۴ -

الف - به وزارت مسکن و شهرسازی (سازمان ملی زمین و مسکن) اجازه داده می‌شود برای تجهیز سرمایه در بخش مسکن از طریق بانک مسکن نسبت به انتشار و فروش اوراق مشارکت مسکن اقدام نماید. وجوه حاصل از فروش اوراق مزبور صرفاً "به‌مصرف اجرای طرحهای بخش مسکن خواهد رسید و مصرف اینگونه وجوه از شمول قانون محاسبات عمومی مستثنی خواهد بود. وزارت امور اقتصادی و دارایی به نمایندگی از جانب دولت با خرید اوراق مزبور و سود متعلقه را تضمین خواهد کرد.

آیین‌نامه اجرایی این تبصره حداکثر ظرف سه‌ماه از تصویب این قانون توسط وزارت مسکن و شهرسازی و وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تهیه و به‌تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

ب - اوراق مشارکت، اوراق بهاداری است که به‌قیمت اسمی مشخص منتشر می‌شود و به سرمایه‌گذارانی که قصد مشارکت در اجرای طرحهای زیربنایی، تولیدی و ساختمانی را دارند، به‌فروش می‌رسد.

بسم الله

- ۷۱ -

خریداران این اوراق به نسبت قیمت اسمی در سود حاصل از اجرای طرح مزبور شریک خواهند شد. خرید و فروش این اوراق مستقیماً یا از طریق بورس اوراق بهادار مجاز می‌باشد.

تبصره ۷۵- دستگاههای اجرایی مکلفند کلیه هزینههای مربوط به تعمیر و نگهداری و دیگر خدمات مشترک خانههای سازمانی مربوط به خود را از محل عواید حاصل از اجاره خانههای مزبور به کارکنان خود تامین نموده و علاوه بر آن ترتیبی اتخاذ نمایند تا هزینههای مربوط به آب، برق، مخابرات و سوخت توسط استفاده‌کنندگان پرداخت گردد.

همزمان با اجرای این تبصره حق عاقله‌مندی پرسنل نیروهای مسلح و سایر کارکنانی که از خانههای سازمانی استفاده می‌کنند، برقرار می‌گردد.

تبصره ۷۶- دانشگاهها و موسسات آموزش عالی و تحقیقاتی میتوانند در رشته‌های موردنیاز در طول اجرای برنامه دوره‌های شبانه و دوره‌های خاص تاسیس و هزینه‌های سرانه شبانه را با تایید وزارتین بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و فرهنگ و آموزش عالی حسب مورد از داوطلبان به تحصیل وصول و وجوه حاصله را به خزانه‌داری کل واریز نمایند و معادل آن را از محل ردیفی که به همین منظور در بودجه سالیانه منظور می‌گردد دریافت و صرف هزینه‌های مربوط به دانشگاه نمایند.

بیتعالی

- ۷۲ -

تبصره ۷۷- حذف شد.

تبصره ۷۸- به منظور توسعه امور تحقیقاتی و استفاده بیشتر از خدمات اعضای هیات علمی و پژوهشی به دولت اجازه داده می شود:

الف - کلیه مزایا و تسهیلاتی را که طی برنامه دوم به اعضای هیات علمی و پژوهشی دانشگاهها و موسسات تحقیقاتی وابسته به وزارت فرهنگ و آموزش عالی یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تعلق می گیرد به اعضای هیات علمی و پژوهشی شاغل در مراکز زیر، به شرط اینکه به امر تحقیق و تدریس اشتغال داشته باشند، تسری دهد:

۱- موسسات تحقیقاتی و آموزشی وابسته به وزارتخانهها، سازمانها و موسسات دولتی نظامی و انتظامی و بنیاد شهید انقلاب اسلامی که بر حسب قانون و با تایید شورای گسترش وزارت فرهنگ و آموزش عالی یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ایجاد شده اند.

۲ - ستادها و مراکز اداری که دارای پست سازمانی مصوب برای اعضای هیات علمی می باشد و صلاحیت اعضای مذکور حسب مورد به تمویب هیاتهای ممیزه مرکزی وزارتخانههای فرهنگ و آموزش عالی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی رسیده باشد.

پست سازمانی مصوب برای اعضای هیات علمی به طور مشترک به تمویب سازمان امور اداری و استخدامی، وزارتخانههای فرهنگ و آموزش عالی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی حسب مورد خواهد رسید.

ب - کلیه دستگاههای اجرایی که از اعتبارات جاری و عمرانی

مربوط به تحقیقات استفاده می‌نمایند و همچنین شرکتهای دولتی موضوع ماده ۴ قانون محاسبات عمومی کشور و موسسات انتفاعی وابسته به دولت که از اعتبارات مذکور استفاده می‌کنند موظفند پانزده درصد (۱۵٪) از اعتبارات مذکور را از طریق عقد قراردادهای تحقیقاتی با دانشگاهها و موسسات آموزش عالی دولتی و غیردولتی، و همچنین اعضاء هیات علمی اینگونه موسسات با موافقت دانشگاه یا موسسه تحقیقاتی مربوطه و موسسات پژوهشی وابسته به وزارت فرهنگ و آموزش عالی و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی هزینه نمایند.

وزارتخانه‌های کار و امور اجتماعی و آموزش و پرورش و جهاد دانشگاهی از این قانون مستثنی بوده و سایر دستگاههای مستثنی از مفاد این بند توسط شورای پژوهشهای علمی کشور تعیین می‌گردد.

سازمان برنامه و بودجه به هنگام مبادله موافقتنامه و تخصیص اعتبار موظف به رعایت مفاد این بند بوده و گزارش آن را هر شش ماه یکبار به کمیسیون فرهنگ و آموزش عالی مجلس شورای اسلامی ارسال خواهد نمود.

وزارتخانه‌ها و سازمانها نیز مکلفند هر شش ماه یکبار گزارش مربوطه را به کمیسیونهای فرهنگ و آموزش عالی و بهداشتی و بهزیستی مجلس شورای اسلامی ارائه نمایند.

آییننامه اجرایی این بند با پیشنهاد وزارتخانه‌های مذکور و سازمان امور اداری و استخدامی تهیه و به تصویب هیات وزیران می‌رسد. مصرف اعتبارات یادشده صرفاً تابع مفاد این بند و آییننامه اجرایی آن می‌باشد و از شمول قانون محاسبات و سایر مقررات عمومی دولت مستثنی خواهد بود.

بسم تعالی

- ۷۴ -

تبصره ۷۹-

الف - به وزارتخانه‌های فرهنگ و آموزش عالی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اجازه داده می‌شود درطول اجرای برنامه از اعضاء هیات علمی غیرایرانی خارج از کشور (با اولویت مسلمان‌بودن) صرفاً برای تدریس در دوره دکترا و همچنین تحقیق دعوت به‌کارنماید. و همچنین اجازه دهند که اعضای هیات علمی غیرایرانی فرصتهای مطالعاتی خود را در کشور جمهوری اسلامی ایران سپری نمایند.

ب - به‌دانشگاهها و موسسات آموزش عالی و تحقیقاتی اجازه داده می‌شود به‌منظور توسعه و تکمیل دوره‌های کارشناسی ارشد و دکترا با دانشگاهها و موسسات آموزش عالی و مراکز تحقیقاتی کشورهای خارجی که با دولت جمهوری اسلامی ایران روابط دوستانه دارند، تفاهم‌نامه‌های علمی و پژوهشی در زمینه مبادله استاد و دانشجو و تشکیل سمینارها و کنفرانسها و تبادل پروژه‌های مشترک از طریق وزارتین فرهنگ و آموزش عالی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی منعقد نمایند.

تبصره ۸۰- جهت تشویق بخش غیردولتی به سرمایه‌گذاری در آموزش عالی کشور، دولت موظف است تسهیلات بانکی در اختیار دانشگاههای غیردولتی قرار داده و از سایر حمایتهای تشویقی برخوردار نماید. همچنین به‌منظور کمک به دانشجویان دانشگاههای غیردولتی دولت موظف است حتی‌المقدور تسهیلات بانکی به‌صورت

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره

تاریخ

پست

بسم الله تعالی

- ۷۵ -

وام بلندمدت در اختیار صندوقهای رفاه دانشجویان دانشگاههای غیردولتی قرار داده تا بخشی از دانشجویان این دانشگاهها با استفاده از این وام بتوانند شهریه خود را پرداخت نموده و پس از فراغت از تحصیل به تدریج مسترد نمایند.

تبصره ۸۱- دانشگاه پیام نور در برنامه پنجساله دوم توسعه، همچنان بصورت دانشگاه دولتی ابقاء و به روال سابق با دریافت شهریه از دانشجویان و کمکهای مردمی، از بودجه عمومی دولت نیز استفاده می نماید.

تبصره ۸۲- دولت موظف است از محل منابع بودجه عمومی نسبت به تکمیل تاسیسات، تجهیزات و نیروی انسانی شبکه های بهداشتی درمانی کشور به ترتیب اولویت خانه های بهداشت مراکز بهداشتی درمانی روستائی پایگاههای بهداشتی و مراکز بهداشتی درمانی شهری اقدام نماید به نحوی که توسعه کمی شبکه های مذکور تا پایان برنامه دوم کامل و زمینه های فیزیکی، تجهیزاتی و توسعه تشکیلاتی انجام و توسعه کیفی شبکه های بهداشتی درمانی کشور فراهم شود.

تبصره ۸۳- مدیریت مناطق آزاد تجاری موظف است بر اساس ضوابط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی نسبت به ایجاد مراکز بهداشتی و درمانی در محدوده مناطق آزاد اقدام و هزینه های جاری آنها را برابر معیارهای وزارت مذکور از محل درآمدهای اختصاصی خود تامین نمایند.

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره

تاریخ

پدوست

بسم الله تعالی

- ۷۶ -

تیصره ۸۴- وزارت کار و امور اجتماعی موظف است در طول اجرای برنامه اقدامات زیر را انجام دهد. اعتبارات موردنیاز از محل ردیفهای مربوطه در بودجه سالانه کشور پیشبینی و تامین خواهد شد:

الف - استقرار پایگاه اطلاعات کار.

ب - شناخت خصوصیات نیروی کار و بازار کار کشور از طریق تهیه و اجرای طرحهای آماری.

ج - ایجاد ۶۶ هزار فرصت شغلی ارزان قیمت جدید به منظور حمایت از اشتغال نیروی کار کشور و کاهش نرخ بیکاری.

د - ایجاد ۷۷ مرکز آموزش فنی و حرفه‌ای، ۵ مرکز تربیت مربی، تکمیل و راه‌اندازی ۷ مرکز نیمه‌تمام و بازسازی و تکمیل ۱۲ مرکز آموزشی.

ه - به منظور تامین آمار و اطلاعات کار، شامل مشخصات کارگاهی، نیروی کار و مسائل موردنیاز پایگاه اطلاعات کار را تشکیل دهد.

تیصره ۸۵- دولت موظف است در طول برنامه صنایع الکترونیک (الکترونیکی، مخابراتی، اتوماسیون و اپتیک) موجود در بخشهای مختلف را جهت تامین منافع ملی و تامین نیازمندیهای الکترونیکی نظامی و غیرنظامی از طریق سیاستگزاری و سرمایه‌گذاریهای متمرکز و هماهنگ سازماندهی و تقویت نماید بطوریکه تا پایان برنامه، حتی‌الامکان کشور قادر به تامین عمده نیازهای الکترونیکی از داخل کشور باشد.

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره .....

تاریخ .....

پوست .....

بسم الله تعالی

- ۷۷ -

آشپزخانه اجرای این تبصره توسط وزارتخانه‌های صنایع، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و پست و تلگراف و تلفن تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

تبصره ۸۶- به وزارت پست و تلگراف و تلفن (شرکت مخابرات ایران) اجازه داده می‌شود در صورت درخواست اهالی برای تاسیس و توسعه مراکز تلفنی خارج از برنامه دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی (برنامه پیوست) امکانات لازم از جمله طراحی، تدارک تجهیزات مورد تقاضا، نصب و راه‌اندازی مراکز و غیره، رادراختیار آنها قرار داده و هزینه خدمات و تجهیزات ارائه شده را به قیمت تمام شده اخذ نماید.

تبصره ۸۷- حذف شد.

تبصره ۸۸- باتوجه به اصل نظارت مجلس شورای اسلامی بر کلیه امور جاری کشور جهت تحقق نظارت مجلس شورای اسلامی بر نهادها و بنیادهای انقلاب اسلامی (بنیاد جانبازان- بنیاد شهید- بنیاد ۱۵ خرداد- کمیته امداد و ...) کمیته‌ای مرکب از ۷ نفر نماینده به ترتیب زیر تشکیل می‌شود:

- ۱- به انتخاب کمیسیون صنایع و معادن ۱ نفر
- ۲- به انتخاب کمیسیون کشاورزی ۱ نفر
- ۳- به انتخاب کمیسیون بازرگانی ۱ نفر

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

بسم الله تعالی

- ۷۸ -

- ۴- به انتخاب کمیسیون برنامه و بودجه ۱ نفر
- ۵- به انتخاب کمیسیون اصول ۸۸ و ۹۰ ۱ نفر
- ۶- به انتخاب کمیسیون نهادها ۱ نفر
- ۷- به انتخاب کمیسیون اموراتصادی و دارائی و تعاون ۱ نفر

این کمیته حق نظارت بر کلیه امور جاری نهادها و بنیادهای فوق الذکر را داشته و موظف است هر شش ماه حداقل یک گزارش تقدیم مقام معظم رهبری و مجلس شورای اسلامی نمایند و کلیه نهادها و بنیادهای فوق الذکر موظفند کلیه اطلاعات مورد نیاز را در اختیار این کمیته قرار دهند.

تبصره ۸۹- وزارت اموراتصادی و دارایی و سازمان برنامه و بودجه موظفند جهت تحقق و اجرای اهداف این برنامه به طور مستمر بر عملیات دستگاههای اجرایی نظارت نموده و گزارش مربوط به پیشرفت عملیات و مطابقت آن در زمینه وصول به هدفهای تعیین شده در برنامه را در مقاطع شش ماهه به دولت و دیوان محاسبات و کمیسیونهای مجلس شورای اسلامی ارائه نمایند.

تبصره ۹۰-

- سقف تسهیلات بانکی قابل واگذاری توسط بانک مرکزی و کلیه بانکهای کشور، بخشهای دولتی، خصوصی و تعاونی نسبت به مانده ۶ سال ۱۳۷۳ فقط تا حدی مجاز است که تغییر در خالص بدهی

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره .....

تاریخ .....

پست .....

بیت

- ۲۹ -

آنها به سیستم بانکی تا پایان برنامه دوم حداکثر معادل چهل و سه هزار میلیارد (۴۳ ۰۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰) ریال افزایش یابد. دولت مکلف است سهم هر یک از بخشهای اقتصادی را در چارچوب سقف مذکور در لایحه بودجه سنواتی پیشنهاد و پس از تصویب از طریق بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به شبکه بانکی کشور ابلاغ نماید. پنجاه و پنج درصد (۵۵٪) از مبلغ مذکور در سالهای برنامه منحصر بایستی به بخش خصوصی و تعاونیهای مردمی اختصاص یابد و چهل و پنج درصد (۴۵٪) باقیمانده آن به دولت و تعاونیهای وابسته تعلق مییابد.

- استفاده کلیه وزارتخانهها، موسسات و شرکتهای دولتی و شرکتهای وابسته به آنها و شهرداریها و نهادهای عمومی و شرکتهای تابعه آنها و طرحها و پروژههای ملی و خریدهای دولتی از سهم بخش خصوصی ممنوع مییابد.

تبصره ۹۱- حذف شد. (چون در پایان تبصره ۲۲ آورده شده است)

تبصره ۹۲- جهت دستیابی به هدف افزایش سهم هزینههای صرف شده در امر تحقیقات در تولید ناخالص داخلی به یک و نیم درصد (۱/۵٪) در سال ۱۳۷۸ و تامین پنجاه درصد (۵۰٪) از کل این هزینهها از محل درآمدهای عمومی، سازمان برنامه و بودجه مکلف است با هماهنگی شورای پژوهشهای علمی کشور در هر سال سهم بخش تحقیقات هر یک از دستگاهها دولتی و تحت پوشش دولت

تعالیه

- ۸۰ -

از درآمدهای عمومی را تعیین و در ردیف مستقل و جداگانه منظور نماید. احداث، خرید و اجاره ساختمانهای اداری و خرید تجهیزات که مرتبط با امر تحقیقات نیست و خرید خودروهای سواری از چنین ردیفهایی ممنوع بوده و به عنوان هزینه تحقیقاتی نمیتواند منظور گردد. آییننامه اجرایی این تبصره توسط شورای پژوهشهای علمی کشور و سازمان برنامه و بودجه تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

تبصره - وزارت امور خارجه موظف است در خصوص تقویت نیروهای بخش اقتصادی نمایندگیهای خود جهت بازاریابی و صدور کالا در کشورهای که زمینه صدور کالا فراهم میباشد نسبت به ارائه اطلاعات و هماهنگیهای لازم در خصوص ایجاد ارتباطات بین شرکتهای تولیدی و تجاری دوطرف تسهیلات لازم را فراهم نماید. به منظور نیل به این هدف در طول برنامه دوم توسعه اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی وزارت مذکور نسبت به اعزام کارشناس متخصص به نمایندگیهای مورد نیاز اقدام نماید. سازمان برنامه و بودجه موظف است اعتبارات مورد نیاز جهت بکارگیری نیروهای فوق الذکر را در طول برنامه تامین نماید.

تبصره - کلیه وزارتخانهها و موسسات و شرکتهای دولتی مکلفند در ارائه پیشنهاد بودجه جاری سالیانه خود به مراجع ذیربط قبلاً "نظر سازمان امور اداری و استخدامی کشور را از جهت رعایت الزامات اداری و استخدامی وفق قوانین و مقررات موجود و نیز موارد مندرج در قانون برنامه و پیوست آن کسب نمایند. سازمان

امور اداری و استخدامی کشور مکلف است موارد عدم رعایت را در این زمینه به هنگام تهیه بودجه جاری قبلاً به سازمان برنامه و بودجه و سایر مراجع ذیربط اعلام و این سازمان و سایر مراجع ذیربط و نیز ذیحسابان و حسابرسان قانونی دستگاههای اجرایی مکلفند در کلیه مراحل بررسی و تصویب و اجراء بودجه جاری موارد اعلام شده توسط سازمان امور اداری و استخدامی کشور را در این زمینه رعایت نمایند. سازمان امور اداری و استخدامی کشور موظف است گزارش عملکرد این تبصره را هر شش ماه یکبار به کمیسیونهای امور اداری و استخدامی و برنامه و بودجه مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

تبصره - دولت مکلف است طی سالهای برنامه دوم اعتبارات جاری و عمرانی فصل آموزش و پرورش را در بودجههای سالیانه به نحوی تامین کند که کلیه فعالیتهای آموزش و پرورش بخصوص اجرای نظام جدید متوسطه تسریع گردد و با اجرای کلیه قوانین و مقررات مربوط، وزارت آموزش و پرورش با هیچگونه کسری بودجه مواجه نشود.

تبصره -

الف - اجازه داده میشود مبلغ پنج (۵) ریال از هر نرخ سیگار وارداتی و تولید داخل دریافت شود و به حساب درآمد عمومی کشور واریز گردد. صد درصد (۱۰۰٪) درآمد حاصل از محل اعتباری که همه ساله به همین منظور در قانون بودجه کل کشور منظور میگردد، در اختیار سازمان تربیت بدنی قرار خواهد گرفت تا طبق آئیننامه ای که به تصویب

هیات وزیران خواهد رسید برای سالم سازی عامه از طریق توسعه فضاهای ورزشی و ارائه خدمات مربوط هزینه نماید.
ب - کلیه کارخانجات صنعتی موظفند معادل یک در هزار درآمد سالیانه خود را برای توسعه فضاهای ورزشی به سازمان تربیت بدنی پرداخت نمایند.

تبصره - باتوجه به روند افزایش تصادفات وسایل نقلیه بین شهری در شهرهای مسیرمحورهای اصلی از محل اعتبارات مربوط به بهسازی راهها و احداث راههای جدید، کمربندی پرترددشهرها را در اولویت قرار دهد.

تبصره - دولت موظف است برای تحقق اهداف فرهنگی برنامه پنجساله دوم درجهت رشد فعالیت های فرهنگی و مقابله با تهاجم فرهنگی دشمن علاوه بر اعتبارات مصوب در طول برنامه سه هزارم (۰/۰۰۳) از کل اعتبارات جاری و عمرانی برنامه دوم را به استثناء امور مربوط به دفاعی و آموزشی در بودجه سالانه به برنامه های بخشهای زیر اختصاص دهد:

- موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (قدس سره)، ده درصد (۱۰٪).
- فرهنگ و ارشاد اسلامی و میراث فرهنگی و سازمان تبلیغات، سی درصد (۳۰٪).

- صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران، شصت درصد (۶۰٪).
توزیع این اعتبارات در بخش های مذکور طبق روال جاری در لوائح پیشنهادی بودجه سالانه انجام خواهد شد.

بیت

- ۸۳ -

تبصره - وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح موظف است در جهت تحقق اوامر مقام معظم فرماندهی کل قوا نسبت به تامین نیازهای مصرفی پرسنل نیروهای مسلح در جهت تقلیل هزینه‌های معیشتی آنان نسبت به تقویت بنیه مالی و ساختار تعاونی مصرف نیروهای مسلح (اتکا) اقدام و اعتبارات خاص آن را در بودجه سالانه نیروهای مسلح منظور نماید.

تبصره - معادل ده درصد (۱۰٪) درآمدهای واریزی خدمات شبثی از محل افزایش درآمد ناشی از اجرای لایحه وصول برخی از درآمدهای دولت از محل اعتباری که به همین منظور تحت ردیف خاص در قانون بودجه هر سال منظور می‌شود حداکثر تا مبلغ بیست و پنج میلیارد (۲۵ ۰۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰) ریال در سال علاوه بر اعتبارات پیش‌بینی شده در قانون بودجه سالانه براساس موافقتنامه‌ای که با سازمان برنامه و بودجه مبادله می‌گردد در اختیار سازمان ثبت اسناد و املاک کشور قرار خواهد گرفت تا جهت تامین هزینه‌های مربوط به اجرای طرح کاداستر کشور هزینه گردد.

تبصره - به منظور بالا بردن توان امنیتی کشور، شناسایی و خنثی سازی تهدیدات داخلی و خارجی، میانت از اجرای برنامه پنج‌ساله دوم و جهت انجام ماموریت‌های محوله:
الف - وزارت اطلاعات موظف است:

تعالیه

- ۸۴ -

- ۱- حراست‌های پرسنلی و فنی را ایجاد و تقویت نماید.
  - ۲- جهت جلوگیری از دستیابی دشمنان به اسناد و مدارک و توانا شیهای کشور اقدامات خود را تشدید نماید.
  - ۳- متناسب با ابعاد ماموریت‌های محوله تشکیلات خود را تقویت، سازماندهی یا گسترش دهد.
  - ۴- اقدامات لازم جهت سالم‌سازی فضای سیاسی جامعه و پیشگیری از وقوع جرائم امنیتی را انجام دهد.
- ب- سازمانها و دستگاههای داخل و خارج از کشور موظفند برای پرسنل وزارت اطلاعات تسهیلات لازم را تامین و هزینه‌های پرسنل شاغل در خارج از کشور را طبق ضوابط خود و در ردیف بودجه مربوطه منظور و هزینه نمایند.
- آیین‌نامه اجرایی این بند بنا به پیشنهاد وزیر اطلاعات و پس از کارشناسی در سازمان امور اداری و استخدامی کشور تهیه و به تصویب رئیس جمهور خواهد رسید.

تبصره - به منظور جذب نیروهای متخصص ایرانی خارج از کشور و حمایت از نیروهای متخصص در داخل کشور دولت موظف است مفاد تبصره‌های ۴۴ و ۴۵ برنامه اول توسعه را با اصلاحات انجام شده در طی برنامه دوم توسعه اجرا نماید.

تبصره - باتوجه به اهمیت و حساسیت نقش آب در توسعه و استقلال اقتصادی کشور دولت مکلف است از سرجمع کل اعتبارات عمرانی کشور به غیر از آموزش و پرورش و بهداشت و درمان در طول برنامه دوم به میزان سه درصد (۳٪) در اختیار وزارت نیرو قرار

دهد تا از طریق مبادله موافقتنامه با سازمان برنامه و بودجه جهت اجرای طرحهای تامین آب و آبرسانی به مصرف برساند.

تبصره - دولت موظف است:

۱- جهت حمایت از صنایع تبدیلی و روستایی و دستی، بافندگان فرش دستباف (ایجاد ۲۰۰ هزار فرصت شغلی جدید در این زمینه‌ها) ضمن تامین اعتبارات عمرانی تسهیلات بانکی لازم جهت ایجاد و توسعه با بازپرداخت بلندمدت و سرمایه در گردش مورد نیاز، پرداخت حداقل هفتاد درصد (۷۰٪) سود و کارمزد تسهیلات اعطائی را تضمین و از محل بودجه سالانه پرداخت نماید.

۲- ارائه خدمات عمرانی روستایی و تخصیص منابع مربوطه را به نحوی سازمان دهد که با توجه به نظام سلسله مراتب در ارائه خدمات زیربنائی میزان برخورداري جمعیت مناطق روستائی کشور از راه مناسب روستائی و برق و بهسازی کالبدی محیط روستا بطور متوسط پانزده درصد (۱۵٪) و در زمینه دسترسی به آب آشامیدنی سالم ده درصد (۱۰٪) در سال پایانی برنامه دوم نسبت به ابتدای برنامه افزایش یافته باشد.

تبصره - دولت موظف است سوبسید پرداختی به کالاهای اساسی با حفظ کوبین و مقدار ارز سال ۱۳۷۲ در طول برنامه را بصورت ارزی و ریالی در بودجه سالانه منظور نماید.

تبصره - دولت مکلف است برای تامین هیات علمی مورد نیاز آموزش عالی کشور در طول برنامه ارز مورد نیاز جهت خرید تجهیزات لازم و تربیت حداقل هزار نفر در هر سال عضو هیات علمی در داخل و اعزام به خارج در مقطع دکتری را از بودجه هر سال دو

بسم الله

- ۸۶ -

وزارتخانه حسب مورد تامین نماید.

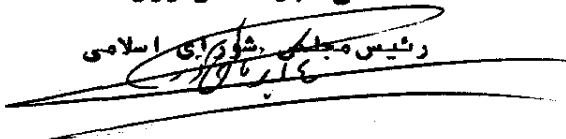
تبصره - به منظور رشد تولیدات و کاهش ضایعات محصولات کشاورزی و توسعه صادرات در این بخش برنامه ریزی، سرمایه گذاری و توسعه صنایع مرتبط با بخش کشاورزی در طول برنامه دوم توسعه، حسب مورد مواد اولیه تحت پوشش، بعهدده وزارتین جهاد سازندگی و کشاورزی خواهد بود. آئین نامه اجرایی این تبصره به پیشنهاد دو وزارتخانه مذکور به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

تبصره - کلیه موسسات، کارخانجات، شرکتهای دولتی و تحت پوشش دولت موظفند همساله حداقل به میزان دودرصد (۲٪) از سود خالص خود را صرف تقویت و توسعه بسیج و برنامه های فرهنگی، ورزشی و آمادگی دفاعی و سایر فعالیتهای مربوطه نمایند.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده و یکصد و سه تبصره در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ بیست و چهارم آبان ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و سه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است. ع

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

اهداف کلان کیفی
خط‌مشی‌های اساسی
سیاست‌های کلی

برنامه دوم توسعه
مصوب مجلس شورای اسلامی

اداره کل قوانین

« ۲ »

فهرست مطالب

صفحه	عنوان	
۱	هدفهای کلان کیفی:	بخش اول
۵	خط مشی‌های اساسی:	بخش دوم
۷	۱- تلاش درجهت تحقق عدالت اجتماعی	
۹	۲- رشد فضائل براساس اخلاق اسلامی...	
۱۱	۳- هدایت جوانان و نوجوانان...	
۱۳	۴- افزایش بهره‌وری	
۱۵	۵- تربیت نیروی انسانی موردنیاز	
۱۷	۶- رشد و توسعه پایدار اقتصادی	
۲۰	۷- اصلاح ساختار نظارتی اجرائی...	
۲۱	۸- تقویت مشارکت عامه مردم و...	
۲۲	۹- تلاش درجهت کاهش وابستگی اقتصاد کشور...	
۲۵	۱۰- حفظ محیط زیست و استفاده بهینه از منابع کشور	
۲۶	۱۱- تقویت بنیه دفاعی در حدنیاز	
۲۸	۱۲- رعایت عزت، حکمت و مصلحت کشور	
۲۹	۱۳- تلاش درجهت حاکمیت کامل قانون...	
۳۱	۱۴- نظام‌دهی و بکارگیری تحقیقات و...	
۳۲	۱۵- ایجاد تعادل در بخشهای اقتصادی	
۳۳	۱۶- تقویت و ترجیح ارزشهای انقلاب اسلامی	

- ۱- تلاش در جهت تحقق عدالت اجتماعی.
- ۲- رشد فضائل براساس اخلاق اسلامی و ارتقاء کمی و کیفی فرهنگ عمومی جامعه .
- ۳- هدایت جوانان و نوجوانان در عرصه‌های ایمان مذهبی، فرهنگ خودی، خلاقیت، علم، هنر، فن و تربیت بدنی و مناسبات انسانی، خانوادگی و اجتماعی و مشارکت در صحنه‌های فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی.
- ۴- افزایش بهره‌وری
- ۵- تربیت نیروی انسانی موردنیاز.
- ۶- رشد و توسعه پایدار اقتصادی با محوریت بخش کشاورزی.
- ۷- اصلاح ساختار نظارتی اجرائی و قضائی کشور در جهت تحقق اهداف برنامه.
- ۸- تقویت مشارکت عامه مردم و اتخاذ تدابیر لازم برای نظارت شایسته و پیوسته بر اجرای برنامه.
- ۹- تلاش در جهت کاهش وابستگی اقتصاد کشور به درآمدهای حاصل از نفت و توسعه بیش از پیش صادرات غیرنفتی.
- ۱۰- حفظ محیط زیست و استفاده بهینه از منابع طبیعی کشور.
- ۱۱- تقویت بنیه دفاعی کشور درحد نیاز درچارچوب سیاستها و تدابیر فرماندهی معظم کل قوا.
- ۱۲- رعایت اصول عزت و حکمت و مملحت کشور در سیاست خارجی.
- ۱۳- تلاش در جهت حاکمیت کامل قانون و حفظ امنیت همه‌جانبه آحاد مردم و ترویج فرهنگ احترام به قانون، نظم اجتماعی و وجدان کار.
- ۱۴- نظام‌دهی و بکارگیری تحقیقات به‌عنوان ابزاری برای حل مشکلات و توسعه کشور.
- ۱۵- ایجاد تعادل در بخشهای اقتصادی (تعاونی، خصوصی و دولتی).
- ۱۶- تقویت و ترجیح ارزشهای انقلاب اسلامی در عرصه کردن منابع مالی و امکانات دولتی.

۱ - تلاش در جهت تحقق عدالت اجتماعی از طریق:

- ۱ - تقسیم بهینه منابع و امکانات عمومی با تعیین ضرایب وضع موجود استانها و مناطق و تلاش در رساندن استانها و مناطقی که در ابتدای برنامه در امور اجتماعی و اقتصادی پایینتر از میانگین هستند به حد نصاب متوسط کشور .
- ۲ - توسعه و بهبود کیفیت شرایط عمومی زندگی مردم شامل بهبود توزیع درآمد و ثروت و کاهش ضریب جینی .
- ۳ - اصلاح سیستم مالیاتی بنحوی که از صاحبان درآمدهای بالا مالیات متناسب و تماعدی اخذ شود .
- ۴ - جلوگیری از درآمدهای کاذب و غیرقانونی و بسادآورده یا ناشی از امتیازات نابجا .
- ۵ - تعمیم ، گسترش و بهبود نظام تامین اجتماعی بوسیله تامین منابع از محل بودجه عمومی به منظور پرداخت مستمری به اقشار نیازمند ، زنان و کودکان بی سرپرست و معلولین ، توسعه بیمه‌های اجتماعی و قراردادادن همه اقشار مردم تحت پوشش بیمه خدمات درمانی تا آخر برنامه دوم و پرداخت سهم سرانه دولت مطابق ضوابط قانون بیمه خدمات درمانی .
- ۶ - عنایت به مناطق محروم و روستاها با اولویت اشتغال ، بهداشت و آموزش ، تولید و عمران .
- ۷ - حمایت از ایشارگران و بسیجیان و رزمندگان و اقشار نیازمند و آسیب پذیر .
- ۸ - تحت پوشش قراردادادن کلیه کودکان و نوجوانان لازم‌التعلیم و تقویت آموزشهای عمومی .
- ۹ - تامین بهداشت عمومی و گسترش بیمه همگانی .
- ۱۰ - برنامه‌ریزی و ایجاد شرایط لازم برای حفظ حقوق

مصرف کنندگان و تولیدکنندگان .

۱۱ - جهت دادن کمکهای انتقالی دولت در بودجه عمومی در قالب سوبسیدها ، بخشودگیها ، عوارض ، مالیات و سایر تسهیلات و امتیازات در راستای حمایت از اقشار آسیب پذیر و نیازمند و محرومیت زدایی .

۱۲ - اتخاذ تصمیمات سازگار جهت محرومیت زدایی و رفع عدم تعادلهای منطقه‌ای در برنامه‌های آمایش سرزمین .

۱۳ - توسعه امنیت قضایی و تعمیم امنیت اقتصادی .

۱۴ - سعی در جهت دهی و هدایت سهم عمده منابع مالی به بخش های اجتماعی شامل فرهنگ ، آموزش عمومی ، بهداشت و درمان ، آموزش عالی و تحقیقات و تربیت بدنی .

۲ - رشد فضائل براساس اخلاق اسلامی و ارتقاء کمی و کیفی فرهنگ عمومی جامعه از طریق:

- ۱- معرفی و ترویج شخصیت، اخلاق، افکار و آثار حضرت امام خمینی (ره).
- ۲ - سازماندهی و سیاستگذاری هماهنگ در امر فعالیتهای فرهنگی در زمینههای اخلاقی و معنوی جامعه .
- ۳ - افزایش کمی و کیفی تولید و پخش برنامههای صدا و سیما بعنوان دانشگاه عمومی کشور .
- ۴ - گسترش آموزشهای مستقیم در زمینههای اخلاقی، معنوی با توجه به نیازهای گروههای مختلف سنی بویژه نسل جوان و نوجوان و نیازهای هر منطقه .
- ۵ - گسترش فرهنگ و ارزش کار و شایستگیهای فردی و اجتماعی بر مبنای مشارکت عمومی.
- ۶ - پرورش روحیه مسوولیت پذیری، نظم و انضباط و تعاون عمومی و همبستگی اجتماعی .
- ۷ - شکل و سازماندهی مناسب در تمامی ارکانها و سازمانها و نهادهای موجود که بنحوی در امور سیاستگذاری، تصمیم گیری و اجرایی تبلیغاتی - فرهنگی کشور فعالیت دارند .
- ۸ - گسترش فرهنگ قناعت و صرفه جویی، دوری از تجمل گرایی و اسراف و تبذیر در بخشهای عمومی و خصوصی و ارائه الگوهای مناسب زندگی.
- ۹ - واگذاری فعالیتهای اجرایی، فرهنگی، هنری، ورزشی به مردم و تقویت مشارکت عمومی با توجه به سیاستگذاری و تصمیم گیری و نظارت دولت .
- ۱۰- پرورش روحیه همبستگی ملی و احترام به قانون و ارزشهای انقلاب اسلامی، حفظ قداست خانواده و تقویت روحیه مسوولیت پذیری و مشارکت در امور سیاسی و اجتماعی .

- ۱۱ - همگانی کردن ورزش و گسترش فعالیتهای تربیت بدنی خصوصا " بین جوانان به منظور پرورش جسم و روح و پربار کردن اوقات فراغت عموم مردم .
- ۱۲ - توجه ویژه در برنامه ریزیها و اختصاص امکانات به مسائل تربیت بدنی و پرکردن اوقات فراغت بانوان .
- ۱۳ - مشارکت بیشتر زنان و بانوان در امور اجتماعی ، فرهنگی، آموزشی و اقتصادی با حفظ شئونات خانواده و ارزشهای متعالی شخصیت اسلامی زن .
- ۱۴ - بسیج کلیه امکانات و دستگاههای ذیربط در جهت ریشه کنی اعتیاد و مبارزه بامفاسد اجتماعی و تهاجم فرهنگی .
- ۱۵ - تلاش برای شناخت ترفندها، ابزارها و شیوههای تهاجم فرهنگی دشمن و برنامه ریزی برای مقابلهء جدی با آن.
- ۱۶ - توجه به سازماندهی و توسعهء فعالیت مساجد بعنوان پایگاههای رشد فضائل اخلاقی و ارزشهای معنوی .
- ۱۷ - تقدم پرورش بر آموزش در امور سیاستگزاری ، برنامه ریزی و اجراء در سطوح مختلف آموزشی و کل جامعه .
- ۱۸ - استمرار کمکهای مستقیم دولت به بخش فرهنگ و تقویت و توسعهء آن .

۳- هدایت جوانان و نوجوانان در عرصه‌های ایمان مذهبی، فرهنگ خودی، خلاقیت، علم، هنر و فن و تربیت بدنی و مناسبات انسانی، خانوادگی و اجتماعی و مشارکت در صحنه‌های فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی از طریق:

- ۱- تقویت تفکر و گرایشهای اسلامی، ایمان مذهبی و ترغیب به عمل صالح و تشویق به انجام فرائض دینی و تعظیم شعائر مذهبی.
- ۲- ترویج رفتار مناسب فردی، خانوادگی و اجتماعی و مبارزه با رواج الگوهای ناهنجار رفتاری ناشی از تراوش فرهنگی بیگانه.
- ۳- معرفی ابعاد گوناگون سیره اهل بیت "علیهم‌الصلوة والسلام" به عنوان الگوهای متعالی رفتار فردی و اجتماعی.
- ۴- ارتقاء بینش اعتقادی و سیاسی در زمینه امامت و رهبری جامعه اسلامی.
- ۵- اهتمام به امر پرورش روح خلاقیت، نوآوری در زمینه‌های علمی، فرهنگی، هنری.
- ۶- برنامه‌ریزی برای کشف و پرورش استعدادهای درخشان و برجسته و هدایت آنها در زمینه‌های مورد نیاز کشور و جلوگیری از فرامغزها.
- ۷- آگاه ساختن جوانان نسبت به موازین غنی فرهنگی، اسلامی و ملی و مبارزه با روحیه حقارت و از خود بیگانگی در برابر فرهنگ غرب.
- ۸- آشناساختن جوانان با علوم و فنون جدید توأم با تعهد نسبت به ارزشهای اسلامی.
- ۹- تقویت حس خوداتکائی و اعتماد به نفس و اغتنام فرصتهای شغلی.
- ۱۰- تقویت بنیه علمی و تفکر نقادانه و تشویق به مطالعه و

کتابخوانی.

- ۱۱- شناساندن دشمنان داخلی و خارجی و تقویت روح مقاومت در برابر تهاجم فرهنگی و مفاسد اجتماعی و بزهکاری.
- ۱۲- برنامه‌ریزی برای استفاده مطلوب از اوقات فراغت.
- ۱۳- توجه لازم به سلامت جسم و نشاط روح و حفظ شادابی و طراوت جوانی از طریق توسعه ورزش همگانی.
- ۱۴- ترغیب نسبت به ازدواج و تشکیل خانواده با تسهیل شرایط، تعدیل توقعات، کاهش تشریفات و آگاهی نسبت به روشها و معیارهای شرعی در انتخاب همسر و حقوق خانواده.
- ۱۵- ایجاد زمینه‌های لازم جهت مشارکت فعال جوانان در امور سیاسی، اجتماعی و اقتصادی و تقویت روحیه تعاون و مسوولیت پذیری.

۴ - افزایش بهره‌وری از طریق:

- ۱- گسترش فرهنگ کاروتولید و تقویت وجدان کاری بمنظور افزایش بهره‌وری از نیروی انسانی.
- ۲- استفاده هرچه بهتر از منابع وامکانات و نیروی انسانی و تخصیص بهینه آن باتوجه به ضرایب و اولویتهای منظور شده در برنامه و توجیهات لازم.
- ۳- نظارت و ارزیابی مستمر و پی‌گیر درجهت حسن اجرای برنامه‌ها و بررسی نتایج.
- ۴- تنظیم زمانبندی لازم برای طرحها و پروژه‌ها و تاکید بر کاهش قیمت تمام شده تولیدات و کالاهای داخلی و خدمات عمومی کشور.
- ۵- افزایش کارآئی دستگاههای اجرایی و کاهش هزینه‌های عمومی و کارآمد نمودن دستگاههای اداری و اجرائی کشور.
- ۶- جلوگیری از ریخت و پاش و اسراف و تبذیر در بودجه‌های عمومی و دستگاهها، شرکتهای و موسسات دولتی، بانکها و نهادهای انقلاب اسلامی.
- ۷- تاکید بر تربیت و انتخاب مدیران شایسته و کارآمد و نظارت بر عملکرد آنها و اعمال سیاستهای تنبیهی و تشویقی بمنظور افزایش کارآئی.
- ۸- اصلاح سیستم حقوق و دستمزد بر مبنای طرح کارانه و بهره‌وری متناسب با شرایط اقتصادی کشور.
- ۹- اصلاح سیستم جمع‌آوری و پردازش آمار و اطلاع‌رسانی بصورت متمرکز.
- ۱۰- تشویق و ترغیب مصرف جامعه به سمت استفاده بهینه از منابع از طریق مراکز مختلف آموزشی، فرهنگی، تبلیغی و اقتصادی.

- ۱۱- تکیه بر استفاده بهینه از انرژی و جلوگیری از اتلاف آن.
- ۱۲- ایجاد و تقویت سیستمهای کنترل کیفیت.
- ۱۳- تاکید بر بکارگیری تکنولوژی مناسب با توجه به شرایط اشتغال نیروی انسانی، سرمایه و مواد اولیه.
- ۱۴- گسترده تر کردن دامنه انتخاب مدیران و توجه به توانمندیهای فردی آنها با رعایت اصول اعتقادی.

۵ - تربیت نیروی انسانی موردنیاز از طریق:

- ۱- گسترش آموزشهای فرهنگی، اعتقادی، علمی، فنی، تخصصی موردنیاز کشور بویژه در سطوح کارشناسی ارشد و دکترا .
- ۲- ارتقای کیفی نظام آموزشی کشور.
- ۳- استفاده هرچه بیشتر از ظرفیتهای مراکز علمی و تحقیقاتی کشور.
- ۴- توجه لازم به علوم و فنون و تکنولوژی موردنیاز.
- ۵- تاکید بر مشارکت و همکاری هرچه بیشتر مردم در امور آموزشی فنی و تبیین نقش آموزش و تربیت نیروی انسانی در روند رشد و توسعه جامعه.
- ۶- برقراری رابطه هرچه بیشتر بین مراکز علمی، تحقیقاتی کشور و مراکز تولیدی، صنعتی.
- ۷- بها دادن به آموزشهای فنی، حرفه‌ای و تربیت نیروی انسانی ماهر و نیمه‌ماهر و تکمیل حلقه‌های مفقوده موردنیاز بخشهای گوناگون در زمینه نیروی انسانی.
- ۸- تاکید بر استفاده از امکانات عمومی و رسانه‌های گروهی جهت تقویت برنامه‌های آموزشی و پرورشی، اجرای شیوه‌های صحیح آموزشی، هماهنگی در برنامه‌های آموزشی و پرورشی در راستای اهداف برنامه.
- ۹- ایجاد نظام ارزشیابی و بازنگری و اصلاح و تکمیل برنامه‌های آموزشی و استفاده از وسائل کمک آموزشی، صدا و سیما و تکنولوژیهای مناسب جهت تامین نیازهای داخلی و برقراری ارتباط بین بخشهای آموزشی و نیازها و صنایع داخلی.
- ۱۰- بهبود شاخص‌های کمی و کیفی و افزایش درصد سهم اعتبارات بخشهای آموزش و پرورش، فنی و حرفه‌ای و آموزش عالی.

- ۱۱- حمایت از کادر آموزشی کشور در راستای افزایش کارآئی و جذب متخصصین ایرانی خارج از کشور.
- ۱۲- تقویت جنبه‌های فرهنگی دانش آموزان و دانشجویان و تعمیق معرفت دینی و ارزشهای اسلامی.
- ۱۳- بازنگری در سیستم آموزشی کشور و بکارگیری اعتبارات درجهت افزایش بازدهی علمی و ارتقاء کیفیت آموزش و پرورش.
- ۱۴- تاکید بر فراهم نمودن زمینه‌های لازم و کافی برای رشد و تربیت نیروی انسانی مناطق محروم و روستایی کشور.
- ۱۵- تقویت و گسترش آموزشهای علمی- اعتقادی دانشجویان و طلاب مسلمان خارجی در داخل کشور.
- ۱۶- ایجاد زمینه‌های لازم برای ارتقاء سطح علمی و فرهنگی و ادامه تحصیل معلمان کشور.
- ۱۷- ایجاد زمینه شناسائی و رشد نیروهای جدید و جوان کشور در یک فرآیند تربیت ، ارزشیابی و ارتقاء آنها.
- ۱۸- تامین زمینه ایجاد کادر وسیع مدیران.

۶ - رشد و توسعه پایدار اقتصادی با محوریت بخش کشاورزی از طریق:

- ۱- تاکید هرچه بیشتر بر نقاط قوت درونی اقتصاد کشور و ایجاد مکانیزم‌های مناسب جهت تقویت بنیه‌های داخلی آن به جای اتکا به رشد القائی حاصل از درآمد نفت.
- ۲- ایجاد شرایط مناسب جهت افزایش پس‌انداز ملی و سرمایه‌گذاری آن در بخشهای موردنیاز کشور.
- ۳- تاکید بر تکمیل طرحهای نیمه‌تمام تولیدی، صنعتی و هدایت منابع عمومی به سمت طرحهای زودبازده و کوچک منطقه‌ای.
- ۴- تلاش در جهت برنامه‌ریزی و ایجاد تعادل و توازن منطقه‌ای با توجه به مزیت‌های نسبی هر منطقه و تجهیز کانونهای توسعه‌ای از طریق گسترش ظرفیت‌های زیربنائی و تولیدی با توجه به قابلیت‌ها و شرایط هر منطقه.
- ۵- کاهش تصدی و انحصارات دولتی، سازمانها، موسسات وابسته به دولت و نهادهای انقلاب اسلامی.
- ۶- افزایش استفاده و بهره‌وری از منابع عمومی کشور در سطح اتحاد ملت.
- ۷- بهره‌برداری بهینه از ظرفیتهای موجود در کلیه زمینه‌ها.
- ۸- عنایت ویژه به صنایع تبدیلی و وابسته به بخش کشاورزی.
- ۹- تاکید بر تکمیل خطوط و زنجیره‌های تولیدی، صنعتی.
- ۱۰- تنظیم حرکت و برنامه بخشهای مختلف اقتصادی اعم از آب، صنعت، انرژی، حمل و نقل، بازرگانی و بانکها در جهت تقویت بخش کشاورزی.
- ۱۱- اولویت در تامین اعتبارات عمرانی فصول آب و کشاورزی و منابع طبیعی و افزایش سهم تسهیلات بانکی ارزان و سهل‌الوصول و ایجاد تقویت موسسات مالی و اعتباری غیردولتی در

بخش کشاورزی عنایت ویژه به صنایع تبدیلی و بسته‌بندی محصولات کشاورزی و تمرکز تدریجی فعالیتهای دولت در بخش کشاورزی در تحقیقات و ترویج و آموزش، و واگذاری امور تولیدی و توزیعی و حتی‌الامکان سایر امور به مردم و تاکید بر افزایش تولید در واحد سطح و بالابردن راندمان آبیاری.

۱۲- تامین به‌موقع و کافی نهاده‌ها و ماشین‌آلات کشاورزی و اعلام به‌موقع قیمت‌های تضمینی با مکانیزم مناسب قیمت گذاری، تعیین تعرفه‌های گمرکی در راستای حمایت از تولید داخلی و کاهش نقش واسطه‌ها در عرضه محصولات، استمرار سوبسید و معافیت‌های مالیاتی، اولویت به سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی نسبت به سایر بخشها، اجرای بیمه‌تولیدات کشاورزی و تامین اجتماعی تولیدکنندگان کشاورزی و روستائیان.

۱۳- حفاظت، احیاء و بهره‌برداری از جنگلها و مراتع و منابع دریائی و آبریزان داخلی کشور با مشارکت مردمی و ایجاد مدیریت‌های مناسب، توجه به عمران و توسعه و بهسازی روستاها، تامین نیروی انسانی متخصص موردنیاز و فراهم نمودن امکانات و تسهیلات مناسب صادراتی تولیدات کشاورزی و تشکیل شوراهای کشاورزی به منظور هماهنگیهای لازم و نظارت بر تحقق اهداف بخش کشاورزی.

۱۴- تلاش جهت حفظ، احیاء توسعه و بهره‌برداری صحیح از منابع تجدیدشونده و آبریزان.

۱۵- تنظیم بازارهای گوناگون سرمایه، کار، کالا، تجارت و خدمات، پولی و مالی و بورس.

۱۶- تعیین استراتژی و اولویت‌بندی فعالیتهای اقتصادی و تجاری در راستای الگوی تعیین شده.

۱۷- ایجاد هماهنگی و سازگاری بین بخشهای مختلف سیاستگذاری، تصمیم‌گیری و اجرائی مالی و پولی در راستای اهداف، اولویتهای و استراتژی تعیین شده.

۱۸- تاکید بر ساخت و تولید داخلی در کلیه زمینهها و مشروط بودن هر نوع قرارداد با خارج به عدم امکان ساخت در داخل و بصورت مشارکت.

۷ - اصلاح ساختار نظارتی، اجرائی و قضائی کشور در جهت تحقق اهداف برنامه از طریق:

- ۱- ایجاد نظم و انضباط اداری و حذف دستگاههای موازی و اعمال نظارت دقیق بر عملکرد سازمانها و شرکتهای دولتی، بانکها و شهرداریها.
- ۲- تمرکززدائی و حذف بوروکراسی اداری و استفاده از روشهای ساده برای انجام امور مربوط و واگذاری هرچه بیشتر کار به استانها.
- ۳- بهبود ترکیب نیروی انسانی از طریق افزایش نسبت نیروهای متخصص و... نسبت به نیروهای خدماتی و پشتیبانی و...
- ۴- مبارزه با فساد اداری و اجرای صحیح نظام تشویق و تنبیه.
- ۵- اصلاح تشکیلات اداری و سازمانی با جهت گیری براساس واگذاری کارهای مربوط به بخشهای خصوصی و تعاونی و تقویت مراکز استانی.
- ۶- بهینه سازی نظام تصمیم گیری، سیاستگذاری با هدف کارآئی لازم و عدم تداخل در وظایف و فعالیتهای موازی.
- ۷- تدوین حدود وظایف دولت در اعمال حاکمیت و تصدی با جهت گیری تقویت واحدهای مسوول اعمال حاکمیت و کاهش وظایف تصدی تا حد ضرورت.
- ۸- بازنگری و اصلاح قوانین و مقررات جهت تسهیل و تسریع هرچه بهتر امور.
- ۹- برنامه ریزی و اصلاح نظام تهیه و اجرای طرحهای عمرانی بمنظور تسهیل و زمان بندی و بهره برداری مطلوب.
- ۱۰- تغییر نظام برنامه ریزی متمرکز بدسوی برنامه ریزی غیرمتمرکز در امور سیاستگذاری، تصمیم گیری، اولویت بندی، اجرا و نظارت.
- ۱۱- تاکید بر اشتغال افرادی که در رابطه با اصلاح ساختار اداری، شغل خود را از دست می دهند.
- ۱۲- انسجام و هماهنگی بین واحدهای اداری و سازماندهی کار.

۸ - تقویت مشارکت عامه مردم و اتخاذ تدابیر لازم برای نظارت شایسته و پیوسته بر اجرای برنامه از طریق:

- ۱- تشویق و حمایت از ایجاد تشکلهای تخصصی در زمینههای مختلف .
- ۲- توسعه نقش مردم در امور فرهنگی از طریق اصلاح قوانین و مقررات و روشها و حمایتهای مالی و اعتباری از فعالیتهای فرهنگی.
- ۳- گسترش فرهنگ امر به معروف و نهی از منکر.
- ۴- ایجاد شوراهای اسلامی استان و شهرستان و شهر و دهستان و روستا و نظارت این شوراها بر کلیه امور عمرانی، فرهنگی، اجرائی و اقتصادی محدوده این شوراها.
- ۵- واگذاری بخشی از فعالیتهای اقتصادی و اجرائی و عمرانی دولت به مردم که به اعمال حاکمیت دولت لطمه نمیزند.
- ۶- بکارگیری نیروهای لایق، امین و متعهد جهت نظارت مستمر بر اجرای برنامه و جلوگیری از اعمال سلیقههای فردی و بخشی.

۹- تلاش در جهت کاهش وابستگی اقتصاد کشور به درآمدهای حاصل از نفت و توسعه بیش از پیش صادرات غیرنفتی از طریق:

- ۱- استفاده حداکثر از ظرفیت‌های موجود مالیاتی کشور.
- ۲- تعیین حدود و میزان فعالیت‌های هریک از بخشهای دولتی، تعاونی و خصوصی در صادرات.
- ۳- اصلاح قانون صادرات و واردات و اتخاذ سیاستهای ارزی و تعرفه‌ای مناسب برای ثبات سیاستها و تشویق صادرات.
- ۴- حمایت از سرمایه‌گذاری در جهت افزایش ارزش افزوده صنایع تبدیلی کشاورزی و معدنی و صنعتی و حمایت از صادرکنندگان با فراهم نمودن تسهیلات و ارائه خدمات و اطلاعات موردنیاز.
- ۵- تقویت بانک توسعه صادرات در جهت کمک به صادرکنندگان.
- ۶- اتخاذ سیاستهای اعتباری و مالیاتی مناسب جهت صادرات.
- ۷- نظارت و ارزیابی مستمر بر امور صادرات غیرنفتی.
- ۸- اختصاص سهمی از تولیدات به صادرات.
- ۹- استفاده از مواد اولیه مرغوب در کالاهای صادراتی.
- ۱۰- استفاده از بسته‌بندی‌های مطلوب برای صادرات.
- ۱۱- انطباق استانداردها با سلیقه کشورهای واردکننده.
- ۱۲- مبارزه با صادرات قاچاق از طریق کنترل مبادی ورودی و خروجی و مرزها.
- ۱۳- توسعه مبادلات تهاتری غیرنفتی.
- ۱۴- تشکیل و تقویت اتحادیه‌ها و تعاونی‌های صادراتی.
- ۱۵- استفاده موثر از مناطق آزاد تجاری برای توسعه صادرات و صادرات مجدد.
- ۱۶- منجم نمودن تشکیلات موجود در امور صادرات زیر نظر یک کمیته عالی.

- ۱۷- استفاده بیشتر از ظرفیت‌های تولیدی (کشاورزی و صنعتی) برای صادرات.
- ۱۸- فعال کردن دفاتر نمایندگی‌های خارج از کشور و سفارتخانه‌های جمهوری اسلامی ایران برای صادرات.
- ۱۹- استفاده از وسایل ارتباط جمعی کشورهای خارجی برای بازاریابی و تبلیغات.
- ۲۰- بازبینی شرح وظایف سازمانهای مرتبط با صادرات و حذف اقدامات موازی و کاهش بوروکراسی دست و پاگیر.
- ۲۱- فعال کردن اشخاص حقیقی و حقوقی در امر تجارت خارجی تحت نظارت دولت در محدوده قانون صادرات و واردات و جلوگیری از ایجاد و انحصار در امر واردات.
- ۲۲- ایجاد تسهیلات لازم برای صدور ضمانت‌های ارزی جهت شرکتهای داخل که در مناقصه‌های بین‌المللی برنده میگردند.
- ۲۳- ایجاد تسهیلات لازم جهت خروج موقت ماشین‌آلات و سایر تجهیزات و لوازمی که برای انجام پروژه‌های عمرانی توسط پیمانکاران داخلی در کشورهای خارجی مورد نیاز است.
- ۲۴- برقراری مشوقهای صادراتی در صورت لزوم
- ۲۵- عودت حقوق و عوارض گمرکی کالاهای صادراتی.
- ۲۶- ایجاد صندوق ضمانت صادرات و ایجاد سیستم بیمه صادراتی.
- ۲۷- کمک به بازاریابی برای کالاهای تولید داخلی از طریق برگزاری نمایشگاهها، بازار، بورس، کالاهای صادراتی.
- ۲۸- اعمال پشتیبانی‌های سیاسی و دیپلماتیک.
- ۲۹- تدوین مقرراتی که براساس آن صادرکنندگان بتوانند کالاهای صادراتی خود را با برچسب و عنوان خود و یا برچسب و علائم درخواستی خریدار صادر نموده و از خدشه دار شدن اعتبار کالاهای صادراتی جلوگیری نمایند.
- ۳۰- بازنگاری در تشکیلات بازرگانی کشور و تشکیل شورای عالی

صادرات به منظور هماهنگی، تشویق و توسعه صادرات و تمرکز امور بازرگانی در نمایندگیهای سیاسی خارجی کشور.

۳۱- شناسائی بازارهای جدید (کالائی - مکانی) برای توسعه صادرات کنونی و تبدیل پتانسیل‌های بالقوه به عملکرد بالفعل در این بازارها.

۳۲- جلوگیری از تبلیغات گمراه‌کننده در مورد کالاهای وارداتی.

۳۳- الزام واردکنندگان به ارائه خدمات بعد از فروش در مورد کالاهای بادوام.

۳۴- الزام واردکنندگان کالا به آموزش و انتقال تکنولوژی.

۱۰- حفظ محیط زیست و استفاده بهینه از منابع طبیعی کشور

- ۱- تاکید بر حفظ، احیاء، توسعه و بهره برداری اصولی از منابع طبیعی.
- ۲- توسعه عملیات تفصیلی اکتشاف و تجهیز و آماده سازی معادن مورد نیاز صنایع کشور.
- ۳- بهره برداری هرچه بیشتر از معادن جهت تامین مواد اولیه کارخانجات تولیدی کشور و جایگزین کردن مواد خام و نیمه ساخته داخلی به جای مواد وارداتی.
- ۴- برداشتن کلیه موانع و ایجاد همه گونه تسهیلات برای مشارکت معدنکاران غیر دولتی در انجام فعالیتهای اکتشافی و تولیدی.
- ۵- تاکید بر اجرای طرحهای افزایش نرخ بهره برداری از آبهای تامین نشده با تکمیل شبکه های آبیاری و زهکشی و انجام عملیات تجهیز و نوسازی اراضی و اجرای پوشش انبار.
- ۶- تدوین ضوابط و استانداردها، معیارها و شاخصهای لازم زیست محیطی و اصلاح چارچوب حقوقی و قانونی موجود در کلیه زمینه ها با بهره گیری از آخرین یافته های علمی و هماهنگ با شرایط و امکانات کشور.
- ۷- استفاده بهینه از انرژی از طریق تغیر الگوی مصرف، افزایش بهره وری انرژی مصرفی و استفاده از انرژیهای پاک و جانشین.
- ۸- حفظ و احیاء منابع طبیعی تجدید شونده، حفظ گونه های گیاهی کمیاب، جلوگیری از بیابان زائی و کوشش در جهت کویرزدائی، جلوگیری از فرسایش و آلودگی خاک، آلودگی هوا، آلودگی های آبهای سطحی و زیرزمینی و محیط زیست دریائی، جلوگیری از تخریب و انهدام زیستگاههای حیات وحش کشور و نیز استفاده مناسب از منابع کانی کشور با ملحوظ نمودن ضوابط زیست محیطی.
- ۹- استفاده بهینه از سموم و کود در بخش کشاورزی و استفاده از روشهای بیولوژیکی برای کنترل آفات به منظور کاهش در استفاده از سموم.

۱۱- تقویت بنیه دفاعی در حدنیاز در چارچوب سیاستها و تدابیر فرماندهی معظم کل قوا از طریق:

- ۱- حفظ و ارتقاء توان رزمی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران باتأمین امکانات و تجهیزات مناسب، سازماندهی، آموزش، مانور و انجام بهینه ماموریتهای محوله و بهره‌برداری بهینه از کلیه امکانات موجود و توجه خاص به امر تعمیر و نگهداری.
- ۲- تقویت و توسعه ارتباط منسجم و زنجیره‌ای بین صنایع کشور و صنایع نظامی به‌منظور تأمین حداقل نیازهای دفاعی.
- ۳- بهسازی نیروی انسانی و تقویت ایمان و انضباط کاری و ساختار سازمانی برای افزایش بهره‌وری و ارتقاء کیفی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران.
- ۴- تأمین نیازهای مادی و حقوق اجتماعی پرسنل نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران.
- ۵- ایجاد و تقویت زمینه‌های لازم جهت اجرای طرح بسیج مستضعفین از نظر جذب، حفظ انسجام، آموزش و سازماندهی.
- ۶- گسترش فرهنگ ایمان، معنویت و مقاومت در کلیه نیروهای مسلح و آحاد ملت.
- ۷- تأکید و تقویت آموزشهای لازم جهت آمادگی‌های دفاعی در سطوح گوناگون تخصصی و عمومی.
- ۸- دومی‌نظوره‌کردن صنایع نظامی و بهره‌برداری بهینه از ظرفیتهای موجود در این بخش با توجه به:
الف - اولویت تأمین نیازهای بنیه دفاعی بر اساس برنامه‌های مصوب
ب - تولیدات غیرنظامی حتی‌الامکان در جهت کمک غیرمستقیم به تقویت بنیه دفاعی کشور.

- ج - امکان بازگشت به حالت اولیه در حداقل زمان.
- د - نگهداری سطح و افزایش کیفیت تکنولوژی و حفظ نیروی انسانی متخصص در قالب سازمان مربوطه.
- ۹- تاکید بر تقویت صنایع نظامی و تکمیل و نوسازی صنایع موجود به ویژه در زمینه صنایع الکترونیک و هوائی.
- ۱۰- تاکید بر سازماندهی مناسب نیروهای مسلح جمهور اسلامی ایران و تربیت کادرها و نیروی انسانی مورد نیاز.
- ۱۱- استفاده از نیروها و امکانات و حضور فعال در بازسازی و سازندگی کشور در زمان صلح بگونه‌ای که به آمادگی رزمی آنها لطمه‌ای نزنند و تلاش در جهت نیل به خودکفائی و حمایت از مبتکرین و مخترعین مربوط.
- ۱۲- تاکید بر تامین نیازهای دفاعی از امکانات و صنایع نظامی و استفاده از پتانسیل‌های موجود کشور و مشروط بودن خرید اقلام دفاعی به عدم امکان تولید و ساخت در داخل کشور با توجه به کیفیت آنها.
- ۱۳- تاکید بر صادرات و بازاریابی در بخش صنایع دفاعی و نیز مشارکت با کشورهای دوست جهت اجرای طرحها و پروژه‌های مورد لزوم و ضروری.
- ۱۴- تاکید بر استفاده از پدافند غیرعامل در مواقع لزوم و با توجه به آمایش سرزمین و شرایط منطقه‌ای.

۱۲ - رعایت عزت، حکمت و مصلحت کشور در سیاست خارجی از طریق:

- ۱- تقویت روابط حسنه با همسایگان، دورنمودن تشنج از مرزها، گسترش همکاریهای منطقه‌ای و قاره‌ای.
- ۲- توسعه و تقویت روابط فرهنگی، سیاسی، اقتصادی و تجاری با کشورهای اسلامی دوست و اگو .
- ۳- ایجاد توازن بین روابط سیاسی و اقتصادی با دیگر کشورها.
- ۴- تمرکز فعالیتهای مختلف در خارج از کشور در چارچوب نمایندگی‌های سیاسی و جلوگیری از پراکنده‌کاری.
- ۵- بها دادن به نیروهای کیفی در روابط خارجی و تاکید بر تربیت و انتخاب نیروهای کارآمد در نمایندگی‌های خارج از کشور.
- ۶- حمایت جدی از فعالیتهای بخش خصوصی جهت گسترش صادرات غیرنفتی و ایجاد زمینه‌های لازم برای رابطه و حضور در کشورهای دیگر.
- ۷- تلاش در جهت ایجاد توازن تجاری با کشورهای دیگر.
- ۸- تامین امنیت ملی در برابر تهدیدات خارجی.
- ۹- حفظ و میانت از مرزها و دفاع از تمامیت ارضی و پاسداری از انقلاب اسلامی.
- ۱۰- تدوین استراتژی درازمدت سیاست خارجی بر مبنای اصول قانون اساسی.
- ۱۱- حمایت جدی از فعالیتهای اقتصادی، فنی و خدماتی بخش دولتی و خصوصی بخصوص مساعدت در جهت ایجاد ارتباط با کشورهای خارج.
- ۱۲- ادامه مبارزه با رژیم‌های استکباری بویژه آمریکای و حمایت از مبارزاتی که در جهت آزادی قدس و محو رژیم اشغالگر قدس انجام می‌گیرد، در چارچوب رهنمودهای مقام ولایت.

۱۳- تلاش در جهت حاکمیت کامل قانون و حفظ امنیت همه‌جانبه آزاد مردم و ترویج فرهنگ احترام به قانون، نظم اجتماعی و وجدان‌کاری

- ۱- نظارت به‌موقع و مستمر بر اجرای قوانین در کلیه سطوح و برخورد قاطع با متخلفین.
- ۲- ایجاد نظام منسجم و فعال در معاضدت قضایی نظیر فعال ساختن دوایر ارشاد، تقویت آموزشهای قضایی، کانون وکلاء و کارشناسان رسمی و پزشکی قانونی به‌منظور احقاق حقوق مردم.
- ۳- کوتاه کردن مسیر و زمان رسیدگی به دعاوی از طریق اصلاح قوانین موجود و استفاده از ابزار و تکنولوژی جدید.
- ۴- فراهم آوردن امکانات اجرائی جهت انجام وظایف بازرسی کل کشور و دیوان عدالت اداری.
- ۵- گسترش روح انتقادپذیری، سازندگی و خیرخواهی، تعاون و تفاهم و همبستگی در پیشرفت کلیه امور.
- ۶- بهبود روشهای فنی مقابله با مجرمین و کشف جرائم.
- ۷- ایجاد زمینه‌های لازم جهت فعالیتهای سالم و سازنده فرهنگی، علمی، اجتماعی و همکاری همه‌جانبه ملی.
- ۸- نظارت مستمر و پیگیر در جهت حسن اجرای برنامه‌ها و تقویت حسن نظارت عمومی در کلیه امور کشور.
- ۹- گسترش و تقویت آموزش فرهنگ نظم و انضباط و قانون‌گرایی و رعایت اخلاق و حقوق و ارزشهای اجتماعی در کلیه آزاد جامعه و نهادهای ارکانهای کشور.
- ۱۰- گسترش قداست قانون و قانون‌گرایی.
- ۱۱- احتراز جدی از بی‌نظمی، قانون‌شکنی و هرگونه تعدی و تجاوز به حقوق اشخاص، ملت و نظام.

۱۲- همکاری همه‌جانبه دولت و ملت در گسترش روح تفاهم
اجتماعی، وحدت و انسجام ملی، قانونگرایی، تبادل نظر و
خیرخواهی و دلسوزی متقابل دولت و ملت.

۱۴- نظام‌دهی و بکارگیری تحقیقات و انتقال تکنولوژی بعنوان ابزاری برای حل مشکلات و توسعه کشور

- ۱- افزایش درصد اعتبارات تحقیقاتی از تولید ناخالص ملی و بهبود شاخصهای تحقیقاتی کشور.
- ۲- ایجاد نظام تحقیقاتی جهت افزایش، ساماندهی و هماهنگی فعالیت‌های تحقیقاتی و ارزشیابی آنها.
- ۳- تعیین اولویتهای تحقیقاتی کشور و جهت دادن اعتبارات تحقیقاتی به سمت اولویتهای آنها.
- ۴- برقراری رابطه منسجم بین مراکز علمی و تحقیقاتی بامراکز اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی.
- ۵- حمایت موثر از تحقیقات در بخشهای غیردولتی.
- ۶- ارزیابی وضع موجود و طراحی الگو و تدوین استراتژی توسعه علوم و تکنولوژی متناسب با اهداف برنامه و شرایط عمومی جامعه.
- ۷- گسترش و ایجاد امکانات برای آن دسته از علوم و تکنولوژی که با مزایای نسبی اقتصاد کشور مرتبط است.
- ۸- توسعه نرم‌افزاری تکنولوژی به منظور استفاده از تجهیزات و امکانات (سخت‌افزاری) موجود.
- ۹- همراه نمودن انتقال تکنولوژی با خرید خدمات و تجهیزات از خارج از کشور.
- ۱۰- بکارگیری هرچه بیشتر دانشکاهها در امر انتقال تکنولوژی.
- ۱۱- تقویت ارتباط مراکز تحقیقاتی کشور بامراکز بین‌المللی.
- ۱۲- تقویت ارتباط بین تحقیقات، کاربرد و آموزش.

۱۵ - ایجاد تعادل در بخشهای اقتصادی (دولتی، خصوصی و تعاونی) از طریق:

- ۱- افزایش حمایتهای قانونی و ایجاد تسهیلات جهت مشارکت هرچه بیشتر مردم در فعالیتهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و تاکید بر جذب سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و تعاونی.
- ۲- تلاش برای ایجاد ثبات در قوانین مربوط به فعالیتهای بخش خصوصی و تعاونی.
- ۳- واگذاری بخشهایی از فعالیتهای دولت که با حاکمیت دولت منافاتی ندارد به بخشهای خصوصی و تعاونی.
- ۴- واگذاری شرکتهای دولتی به بخشهای خصوصی و تعاونی با اولویت ایشارگران و به حداقل رساندن واگذاری این شرکتها به نهادها و موسسات عمومی غیردولتی و بانکها.
- ۵- تلاش در جهت افزایش سهم بخشهای خصوصی و تعاونی از تولید ناخالص داخلی .

۱۶ - تقویت و ترجیح ارزشهای انقلاب اسلامی در عرضه کردن منابع مالی وامکانات دولتی از طریق:

- ۱- اولویت دادن به ایشارگران و خانواده شهداء، آزادگان، بسیجیان در استفاده از تسهیلات بانکی، شروتهای ملی و منابع طبیعی.
- ۲- حمایت مادی و معنوی وقضائی از نیروهای بسیجی و ایشارگر در کلیه صحنه‌های انقلاب و جمهوری اسلامی ایران.
- ۳- توجه لازم به نیروهای متعهد و فداکار در زمینه‌های آموزشی، فنی، اشتغال و تامین ابزارکار، زمین، مسکن وامکانات لازم برای تشکیل خانواده.
- ۴- فراهم نمودن امکان حضور بیشتر ایشارگران در عرصه‌های سیاسی، قضائی و اجرائی کشور.
- ۵- بهادادن به نیروهای متعهد، کاردان و لایق، متخصص وامین در انتصابات و مسوولیتها و بکارگیری آنها.
- ۶- تامین نیازمندیهای خانواده‌های شهداء، ایشارگران با تاکید بر بهبود سطح زندگی و تامین اشتغال مناسب.
- ۷- اولویت دادن به ایشارگران و بسیجیان در استفاده از خدمات درمانی بیمه‌های اجتماعی و مراقبتهای پزشکی.

بخش سوم

سیاست‌های کلی

۱ - تجارت خارجی

سیاستهای مربوط به تجارت خارجی باهدف ایجاد شرایط تجلی مزیت‌های نسبی کشور در سطح بین‌المللی و ایجاد رقابت در صحنه تولیدات با دنیای خارج به‌منظور ایجاد شرایط توسعه کمی و کیفی تکنولوژی داخلی و ایجاد ابداعات و تلاش مداوم درجهت افزایش بهره‌وری با در نظر گرفتن مصالح کامل نظام تنظیم خواهد شد. به‌استثناء کالاهای اساسی و استراتژیک، نیازهای دفاعی و صنایع منتخب که از آنها حمایت خواهد شد.

«خط مشی‌های اصلاح نظام تجارت خارجی (کالا و خدمات)»

۱-۱ - نظام ارزی کشور به‌صورت نظام شناور مدیریت شده خواهد بود و در آن به‌موارد زیر توجه خواهد شد:

الف - یکسان بودن نرخ ارز.

ب - قابلیت تبدیل پول رایج کشور به‌اسعار خارجی براساس نرخ شناور.

۲-۱ - روشهای دست و پاگیر کمرکی و مراحل اداری غیرضروری حذف و مراحل ترخیص کالا جهت صادرات و واردات حتی‌الامکان ساده خواهد شد. براین اساس تنها محدودیتهای کمرکی که جنبه کنترل کیفی و قرنطینه‌ای (نظیر کنترل کیفی داروهای درمائی و بهداشتی یا بذر و نهال کشاورزی یا قرنطینه دام در هنگام ورود کالا به‌کشور) دارد، باقی خواهد ماند و کنترل‌های مربوط به‌نوع کالا محدود به کالاهای ممنوعه از جنبه‌های شرعی و قانونی خواهد گردید.

۳-۱ - بکارگیری روشهای مرسوم تجارت جهت تنظیم روابط بازرگانی خارجی به‌منظور گرفتن امتیازات خاص و مقابله با

محدودیت‌هایی که سایر کشورها اعمال می‌نمایند.

- ۴-۱ - تسهیل در شرایط ورود و خروج به حرفه تجارت برای افراد علاقمند و جلوگیری از انحصار.
- ۵-۱ - تعرفه‌های گمرکی با توجه به درجه معقول حمایت از تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان داخلی و بروز مزیت‌های نسبی برای گروه‌های کالا تدوین شود. به نحوی که درک آنها برای صادرکننده، واردکننده و مامور گمرک ساده باشد. این حمایت‌ها روندی منطقی و متناسب با شرایط جهانی خواهد داشت تا براساس روند تغییرات تعرفه در سطح بین‌المللی امکان ایجاد شرایط رقابت بین‌المللی و بکارگیری استانداردهای جهانی در تولیدات کشور فراهم آید. در مورد تعرفه‌ها و روش‌های گمرکی موارد زیر مورد نظر خواهد بود:
  - الف - دریافت‌های دولت ناشی از ورود و صدور کالا از قبیل: عوارض گمرکی، سود بازرگانی، حق‌الثبت سفارش و غیره، به صورت یکجا و متمرکز صورت خواهد گرفت.
  - ب - اعمال مقررات ضد دامپینگ از طریق برخورد تعرفه‌ای یا غیرتعرفه‌ای با اقدامات نامطلوب تجاری کشور طرف مبادلات تجاری.
  - ج - حرکت در جهت حذف معافیت‌های خاص تعرفه‌ای و جایگزین نمودن اعتبارات لازم برای آن دسته از دستگاه‌های اجرایی که امکان تامین هزینه‌های فوق‌الذکر را از محل عرضه کالاها و خدمات خود ندارند.
  - د - ایجاد زمینه‌های لازم برای گسترش روزافزون تبادل الکترونیکی اطلاعات براساس پیشرفت‌های حاصل شده در جهان.
- ۶-۱ - عضویت در سازمانها و اتحادیه‌های بین‌المللی و منطقه‌ای به منظور کسب منافع بیشتر در امور تجاری با دنیای خارج.
- ۷-۱ - تلاش در جهت ایجاد توازن و هماهنگی بین روابط اقتصادی و روابط سیاسی کشورما با دیگر کشورها و استفاده مطلوب از اهرم روابط اقتصادی در روابط سیاسی با کشورها.

۲ - سیاست پولی و تنظیم بازار

تکمیل و توسعه بازارهای موجود از قبیل بازار پول، سرمایه، کار و خدمات

۱-۲ - بازار پول:

۲-۱-۱ - انتشار اوراق مشارکت و سرمایه‌گذاری به‌عنوان یکی از روشهای کارآمد سیاستهای پولی و مالی مدنظر قرار می‌گیرد و در این ارتباط زمینه‌های لازم برای استفاده از ابزارهای مالی جدید نظیر اوراق مشارکت، اوراق سرمایه‌گذاری و اوراق مشارکت کوتاه‌مدت و... که مقبولیت عمومی داشته باشد فراهم خواهد آمد و مکانیزمهای لازم برای آن طراحی خواهد گردید.

۲-۱-۲ - بازنگری در قوانین، مقررات و ضوابط ناظر بر فعالیت موسسات مالی در بازارهای پولی و سرمایه بگونه‌ای که با شرایط جدید ناشی از تحولات داخلی و بین‌المللی هماهنگی داشته باشد.

۲-۱-۳ - منطقی‌کردن نرخهای سود در سطح نظام بانکی بگونه‌ای که با مثبت نمودن نرخ واقعی بازده به‌سپرده‌ها و نرخ بازده به‌تسهیلات بانکی ضمن تشویق هرچه بیشتر پس انداز موجبات تخصیص بهینه منابع ریالی را فراهم آورد. کلیه وجوهی که به حساب سپرده‌های قرض الحسنه ریخته می‌شود فقط صرف پرداخت قرض الحسنه گردد.

۲-۱-۴ - به‌منظور کمک به توسعه اقتصادی و پیشرفت تکنولوژیکی کشور و نیز ایجاد توازن در پیشرفت مناطق مختلف کشور، بانکهای تخصصی- توسعه متناسب با اهداف توسعه اقتصادی- اجتماعی و فرهنگی دولت و بودجه قرار خواهند گرفت و کسری منابع

درکل اقتصاد کشور.

۱-۱-۱۲ - تلاش درجهت تقویت بانک مرکزی از طریق تجدیدنظر در قوانین پولی و بانکی و تغییر ترکیب و وظایف شورای پول و اعتبار بگونه‌ای که تامین کننده اهداف نظام بانکداری اسلامی و برنامه‌های پنجساله باشد، تقویت ارزش پول ملی و جلوگیری از رشد بیرویه نقدینگی.

۲-۲ - بازار سرمایه:

۱-۲-۲ - به منظور افزایش کارایی بازار سرمایه، این بازار از نظر ارکان موسسات فعال در آن و نهاد نظارت کننده بر آن بگونه‌ای سازماندهی خواهد شد که ضمن برخورداری از استقلال لازم، نقش واقعی خود را در تجهیز و تخصیص مناسب بلند مدت ایفاء نماید. از جمله مواردی که در این زمینه مورد توجه خاص قرار خواهد گرفت موارد ذیل خواهد بود:

الف - ابزارهای مالی نوین از قبیل گسواهی سپرده، اوراق سرمایه‌گذاری و اوراق مشارکت در بازار سرمایه به منظور پاسخگویی به انواع نیازها و پوشش ریسک‌های مختلف ایجاد خواهد شد.

ب - توسعه و تقویت بازار بورس اوراق بهادار از طریق اصلاح قوانین و بهبود و توسعه شبکه اطلاع رسانی و در اختیار قرار دادن اطلاعات به هنگام به مردم در مورد وضعیت شرکت‌های پذیرفته شده و توجه به اصل حراج و مکانیزم عرضه و تقاضا در این بازار.

ج - ایجاد فضای مناسب و امن برای سرمایه‌گذاری مالی عامه مردم فراهم خواهد شد.

۲-۲-۳ - به منظور تامین سرمایه لازم جهت اجرای طرحها و پروژه‌ها، زمینه‌های جلب سرمایه‌های خارجی در اشکال مختلف،

قوانین مقررات و آیین‌نامه‌های لازم تصویب و اعمال گردد.

۴-۲-۲ - اصلاح و تکمیل قوانین و مقررات در جهت حمایت از سرمایه‌گذاری و کار به‌طوری که ضمن حمایت از قشر کارگر زمین‌های جلب حمایت سرمایه‌گذاران فراهم گردد و از مدیران و کارگران لایق و زحمتکش تشویق و بامدیران و کارگران ناصالح و کم‌کار برخورد شود.

۵-۲-۲ - ایجاد سازمانهای فعال در بازار سرمایه توسط بخشهای خصوصی و تعاونی مثل بانکهای سرمایه‌گذاری، موسسات مالی غیربانکی و ایجاد شرکت‌های سرمایه‌گذاری،
۶-۲-۲ - تدوین قانون سرمایه‌گذاری.

۳-۲ - بازار کار:

۱-۳-۲ - تشویق سرمایه‌گذاران به استفاده هرچه بیشتر از کارکنان ایرانی و استفاده کمتر از کارکنان خارجی .

۲-۳-۲ - ایجاد شرایط کار آفرینی و ایجاد شغل‌های جدید در طول برنامه دوم

۴-۲ - بازار کالا و خدمات:

۱-۴-۲ - ایجاد رقابت گسترده در بازار کالا و خدمات.

۲-۴-۲ - کاهش تمرکز قدرت اقتصادی موسسات و دستگاهها و

یا شرکتهای دولتی و غیر دولتی و مقابله با انحصارگرائی .

۳- سیاست مالی

۱-۳- بودجه عمومی

۳-۱-۱- بررسی و تدوین نظام برنامه ریزی و بودجه‌بندی کشور به منظور دستیابی به اهداف برنامه.

۳-۱-۲- افزایش نظارت موثر ارکانهای ذیربط بویژه مجلس شورای اسلامی.

۳-۱-۳- افزایش بهره‌وری در استفاده از منابع عمومی در سطح اتحاد از طریق :

الف - ایجاد نظم و انضباط اکید مالی و نهایت صرفه‌جویی در مصرف منابع و اعتبارات عمرانی و جاری و منابع شرکتهای دولتی و وابسته به دولت .

ب - توجه به افزایش بهره‌وری و استفاده بهینه از منابع بعنوان قاعده عملکرد مدیریت و یکی از ضوابط ارزشیابی آن .

ج - توجه به تسریع در اتمام پروژه‌ها و تحویل سریعتر آنها جهت بهره‌برداری از طریق تمرکز امکانات به‌جای در دست داشتن پروژه‌های متعدد و پراکنده همراه با کندی کار .

د - توزیع بودجه عمرانی با توجه به استعداد طبیعی استانها و ضریب محرومیت بطور عادلانه .

۲-۳- سیاست های درآمدی

سیاست‌های درآمدی دولت بگونه‌ای طراحی شده است که همراه با کاهش ابعاد دولت، تامین هزینه‌های جاری صرفاً از طریق افزایش سهم درآمدهای مالیاتی در بلندمدت به شرح ذیل امکان‌پذیر باشد :

الف - افزایش سهم مالیاتهای مستقیم در درآمدهای مالیاتی کشور به استثناء حقوقگیران.

ب - حذف تدریجی معافیت‌های مالیاتی اعطاء شده به بخشها، رشته فعالیتها و موسسات مختلف همراه با اصلاح قیمتها و تخصیص بودجه و بازنگری نظام مالیاتی براساس تعریف پایه درآمد به استثناء بخش کشاورزی، صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی.

ج - تصحیح و تکمیل قوانین مالیاتی جهت برقراری تعرفه‌های مالیاتی غیرمستقیم به صورت مطلوب و منطقی صرفاً " براساس ارزش کالا.

د - بررسی جهت برقراری روشهای جدید در نظام مالیاتی کشور متناسب با درآمدها به منظور افزایش وصولی درآمدهای مالیاتی.

هـ - بازنگری در تشکیلات و روشهای اخذ مالیات با هدف مدرن کردن و افزایش کارآئی نظام مالیاتی و به حداقل رساندن زمان جمع‌آوری به ویژه در مورد مالیاتهای مستقیم.

و - افزایش امکانات کسب درآمد توسط دستگاههای استانی و گسترش اختیارات ارگانهای استانی از طریق حسابهای معین خزانه در استانها.

ز - هدایت درآمدهای حاصل از نفت در جهت هزینه‌های عمرانی.

ح - اعطای بخشودگی یا تخفیف مالیاتی برای سرمایه‌گذاریهایی زیربنائی و سرمایه‌گذاریهائی که به:

- تولید کالاهای استراتژیک

- ارزآوری

- استقرار در نقاط محروم

- ایجاد اشتغال

کمک نماید.

ط - کاهش نرخ مالیات مستقیم و افزایش جریمه خودداری از

پرداخت مالیات مستقیم به گونه‌ای که سهم کل مبلغ دریافتی مالیات مستقیم در درآمدهای مالیاتی افزایش یابد.

۳-۳ سیاست‌های هزینه‌ای

- ایجاد تعادل منطقی بین درآمد و هزینه‌ها.
و متمرکز نمودن ردیفها و طبقه‌بندی‌های بودجه‌ای.

۳-۳-۱- هزینه‌های جاری

- الف - تنظیم بودجه شرکتهای دولتی در قالب اهداف برنامه دوم.
- ب - کاهش بودجه جاری بخشهای مربوط به فصول امور اقتصادی از طریق کاهش فعالیتهای اعمال تصدی دولت.
- ج - ایجاد ارتباط منطقی بین اعتبارات دستگاههای اجرایی درآمدزا با توجه به میزان درآمدهای وصولی در جهت افزایش کارایی و جلوگیری از توسعه بی‌رویه تشکیلات آنها.
- د - انتقال قسمتی از فعالیتهای خدماتی بخش دولتی در زمینه‌های خدمات اجتماعی به بخش غیردولتی و آزادسازی منابع مالی دولت جهت ایجاد امکان بهبود کیفیت خدمات دولتی.
- هـ - مشخص نمودن سوبسیدها و کمکهای دولت و انتقالات درآمدی دولت در قالب طبقه‌بندی‌های مستقل بودجه.
- و - اصلاح ساختار دولت در جهت کاهش هرچه بیشتر هزینه‌ها.
- ز - گسترش فرهنگ صرفه‌جوئی، ساده‌زیستی و قناعت در کلیه ارگانها و نهادها.
- ح - مبارزه با تجمل‌گرایی و تشریفات زائد در کلیه زمینه‌های

اداری و هزینه‌های دولت.

ط - واگذاری کالاها به مردم و کاهش حجم دولت در طول برنامه باید به گونه‌ای باشد که نسبت بودجه دولت به تولید ناخالص داخلی کاهش یابد.

۳-۳-۲- هزینه‌های عمرانی

- الف - اولویت دادن به اتمام طرحهای نیمه‌تمام و تسریع در بهره‌برداری رساندن آنها و نگهداری طرحهای خاتمه یافته .
- ب - ارزیابی و انتخاب طرحهای جدید بر مبنای توجیه اقتصادی- فنی به استثنای طرحهایی که ادله خاص دارند.
- ج - اولویت دادن به اتمام طرحهای نیمه‌تمامی که توجیه اقتصادی- فنی دارند و تسریع در بهره‌برداری رساندن آنها.
- د - اصلاح سازماندهی اجرائی طرحهایی که به لحاظ فقدان سازماندهی مناسب اجرا، توان پیشرفت واقعی مطابق برنامه پیش‌بینی شده را ندارند.
- ه- توجه به خدمات و تولیدات ناشی از افزایش نرخ بهره‌برداری به هنگام پذیرش طرحهای جدید.
- و - تدوین و اجرای نظام انتخاب و ارزشیابی مدیران اجرائی در طرحهای عمرانی.
- ز - سازماندهی کامل دستگاه بهره‌بردار برای تحویل گرفتن و تصدی امور بهره‌برداری در جهت بهره‌برداری از طرح مطابق برنامه و در حد ظرفیت مورد نظر در طراحی.
- ح - تجدیدنظر در قوانین، مقررات و دستورالعملهای مرتبط با سرمایه‌گذاری، مطالعه و اجرای طرحهای عمرانی به نحوی که ضمن تسهیل تشکیل شرکتهای بزرگ مهندسی مشاور و پیمانکاری حقوق و

۴ - سیاست‌های عمومی

۴-۱ - کاستن از حجم بخش دولتی از طریق حذف برخی تشکیلات، ادغام وزارتخانه‌ها و موسسات و شرکتهای دولتی و واگذاری برخی از فعالیتهای بخش‌های خصوصی و تعاونی.

۴-۲ - تجدیدنظر در نظام مدیریت شرکتهای دولتی و تسهیل روش موجود سیاستگذاری و نظارت بر شرکتهای از طریق مجامع عمومی و شوراهای عالی و بوجود آوردن امکان کنترل دقیقتر عملکرد شرکتهای دولتی.

۴-۳ - ایجاد زمینه‌های لازم جهت انجام حسابرسی سالانه شرکتهای دولتی و تدوین گزارشات.

۴-۴ - ادامه و تسریع واگذاری شرکتهای دولتی و تحت پوشش *قانون شرکت با مسئولیت محدود* *قانون سرمایه*

۴-۵ - برقراری نظام ارزشیابی، رتبه‌بندی و تشخیص صلاحیت مدیران شرکتهای دولتی.

۴-۶ - قانونمند نمودن کلیه پرداختهای پرسنلی شرکتهای دولتی و تعیین ضوابط استفاده مدیران و کارکنان شرکتهای از تسهیلات و امکانات شرکت و متناسب کردن پرداختهای مدیران با کارآئی و عملکرد.

۴-۷ - واگذاری بعضی از خدمات عمومی قابل واگذاری به شهرداریها.

۴-۸ - اعمال روش حسابداری قیمت تمام شده در جهت حفظ بیت‌المال.

۴-۹ - تدوین و اجرای نظام انتخاب و ارزشیابی مدیران.

۴-۱۰ - ادامه سیاست پرداخت سوبسید برای کالاهای اساسی و دارو و حتی الامکان علنی کردن بخشی از سوبسیدهای پنهان و همزمان با آن تقویت نظام تامین اجتماعی و بیمه و امداد و برقراری و تامین کمکهای مستقیم در موارد لازم

۴ - سیاست‌های عمومی

- ۴-۱ - کاستن از حجم بخش دولتی از طریق حذف برخی تشکیلات، ادغام وزارتخانه‌ها و موسسات و شرکتهای دولتی و واگذاری برخی از فعالیتها به بخش‌های خصوصی و تعاونی.
- ۴-۲ - تجدیدنظر در نظام مدیریت شرکتهای دولتی و تغییر روش موجود سیاستگذاری و نظارت بر شرکتها از طریق مجامع عمومی و شوراهای عالی و بوجود آوردن امکان کنترل دقیقتر عملکرد شرکتهای دولتی.
- ۴-۳ - ایجاد زمینه‌های لازم جهت انجام حسابرسی سالانه شرکتهای دولتی و تدوین گزارشات.
- ۴-۴ - ادامه و تسریع واگذاری شرکتهای دولتی و تحت پوشش دولت به بخش‌های خصوصی و تعاونی.
- ۴-۵ - برقراری نظام ارزشیابی، رتبه‌بندی و تشخیص صلاحیت مدیران شرکتهای دولتی.
- ۴-۶ - قانونمند نمودن کلیه پرداختهای پرسنلی شرکتهای دولتی و تعیین ضوابط استفاده مدیران و کارکنان شرکتهای تسهیلات و امکانات شرکت و متناسب کردن پرداختهای مدیران با کارآئی و عملکرد.
- ۴-۷ - واگذاری بعضی از خدمات عمومی قابل واگذاری به شهرداریها.
- ۴-۸ - اعمال روش حسابداری قیمت تمام شده در جهت حفظ بیت‌المال.
- ۴-۹ - تدوین و اجرای نظام انتخاب و ارزشیابی مدیران.
- ۴-۱۰ - ادامه سیاست پرداخت سوبسید برای کالاهای اساسی و دارو و حتی الامکان علنی کردن بخشی از سوبسیدهای پنهان و هم‌زمان با آن تقویت نظام تامین اجتماعی و بیمه و امداد و برقراری و تامین کمکهای مستقیم در موارد لازم

۵- جمعیت

۱-۵ - افزایش سطح آگاهی‌های عمومی افراد جامعه در زمینه مسائل مربوط به جمعیت از طریق:

الف - تاکید بر آموزش و افزایش آگاهی بانوان در مقاطع سنی بالقوه باروری، در زمینه مزیت‌های کنترل باروری.

ب - گسترش سطح آگاهی عمومی افراد جامعه در زمینه زیانها و مشکلات ناشی از رشد بی‌رویه جمعیت از طریق رسانه‌های عمومی به‌ویژه صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران.

ج - آموزش مسائل جمعیت در قالب مواد درسی در سطوح متوسطه و دانشگاهی.

د - تامین منابع مالی، تجهیزاتی و نیروی انسانی لازم برای اعمال سیاست جمعیتی مناسب با توجه به نقش تعیین کننده عامل رشد جمعیت در توسعه کلی کشور، بدنجوی که وصول به هدف رشد جمعیت در برنامه تحقق یابد.

۲-۵ - تنظیم خانواده و رشد جمعیت:

۱-۲-۵ - تامین و تعمیم گسترده وسایل پیشگیری از بارداری در سطح مناطق جغرافیایی کشور به‌ویژه روستاها و مناطق محروم.

۲-۲-۵ - کسب دانش و انجام مطالعات جهت استفاده و توسعه روشها و تکنولوژیهای جدید در امر پیشگیری از بارداری.

۳-۲-۵ - اختصاص بخشی از فعالیت بیمارستانها، درمانگاهها و مراکز بهداشتی در سطح کشور به منظور ارائه مستمر خدمات پیشگیری از بارداری.

۴-۲-۵ - لنو کلیه قوانین و مقررات و امتیازهای اقتصادی- اجتماعی، مشوق خانوارهای پرجمعیت.

- ۵-۲-۵ - پژوهش در مورد مصادیق سیاست‌های فوق‌ازطریق:
- الف - انجام پژوهش‌های علمی جهت کسب اطلاع از میزان آگاهی، نگرش، عملکرد و مشکلات خانواده‌ها در زمینه تنظیم خانواده.
- ب - مطالعه تغییرات میزان رشد جمعیت برپایه اطلاعات جاری و مطالعات نمونه‌ای.
- ج - انجام تحقیقات کاربردی جهت یافتن راه‌ها و تکنولوژی مناسب برای افزایش آگاهی، نگرش و عملکرد خانواده‌ها و رفع مشکلات آنها برای دسترسی به وسایل پیشگیری از حاملگی.
- د - انجام طرح جاری جمعیت و نیروی کار به منظور اطلاع از چگونگی تحولات جمعیت، بازارکار، نیروی فعال و نیروی شاغل کشور در مقاطع ۱۳۷۴-۱۳۷۶.
- هـ - انجام طرح نمونه‌گیری از وضعیت اقتصاد و اشتغال خانوار به صورت سالانه.

۶ - اشتغال و نیروی انسانی

۶-۱- تقویت شبکه جمع‌آوری و پردازش اطلاعات بازارکار و انجام پژوهش‌های مربوط به حرکات بازار، طبقه‌بندی و استاندارد مهارت و ایجاد ارتباط بین آموزش و نیازهای کمی و کیفی بازارکار.

۶-۲ - حمایت از ایجاد فرصت‌های شغلی از طریق توجیه و آموزش در زمینه‌های مناسب شغلی.

۶-۳ - توسعه و حمایت از صنایع کوچک، صنایع تبدیلی، صنایع و مشاغل خانگی، خدمات فنی و توسعه و احیاء صنایع دستی با اولویت مناطق روستایی.

۶-۴ - تامین مشاغل مولد برای نیروی کار مازاد عشایر در مناطق روستایی و ایجاد زمینه‌های مناسب جهت استقرار فعالیتهای غیرکشاورزی در محیط روستایی به منظور افزایش درآمد سرانه روستاییان و ایجاد فرصت‌های شغلی برای آنها.

۶-۵ - کاهش نیروهای کار خارجی و همچنین فراهم آوردن زمینه‌های اعزام نیروی کار به خارج از کشور.

۶-۶ - مطالعه و اعمال حمایت‌های قانونی لازم به منظور شناسایی و تقویت زمینه‌های شغلی که توجیه فنی-اقتصادی و یا اهمیت فرهنگی داشته باشد.

۶-۷ - تنظیم قوانین، مقررات و آیین‌نامه‌هایی که امکان جابجایی نیروی انسانی دستگاهها و موسسات دولتی و شرکتهای دولتی و غیردولتی را تسهیل و امکان‌پذیر نماید.

۷ - سیاستهای پرسنلی بخش دولتی

- ۱-۷ - استفاده بیشتر از نیروهای کار متعهد و توانمند
غیرثابت در سیستم اداری.
- ۲-۷ - ارجاع آن دسته از فعالیتهای بخش دولتی که موجب کاهش هزینهها می شود به بخش های تعاونی و خصوصی.
- ۳-۷ - برقراری نظام ارزشیابی دقیق و سنجش کارآئی در سیستم اداری و کاهش نیروی کار غیرضرور.
- ۴-۷ - اعمال سیستم تشویق و تنبیه به منظور افزایش کارآئی.
- ۵-۷ - حفظ سطح حقوق و دستمزد پرسنل اداری در سطوح مختلف اداری متناسب با شرایط اقتصادی کشور و کیفیت ارائه خدمات.
- ۶-۷ - تلاش در جهت جایگزین کردن سیستم کارمزدی به جای وقت مزدی.
- ۷-۷ - بهره گیری کامل از ظرفیتهای و امکانات موجود نیروی انسانی و توزیع آنان در سطوح جغرافیایی.
- ۸-۷ - حذف فعالیتهای موازی و ایجاد نظام انگیزش مناسب.
- ۹-۷ - اشاعه و ترویج فرهنگ کار در جامعه به منظور افزایش سطح اشتغال و بهره وری نیروی کار.
- ۱۰-۷ - اتخاذ روشهای مناسب ارتقاء کیفی نیروی کار متناسب با نیازهای جامعه.
- ۱۱-۷ - افزایش سطح آگاهی های کارکنان و مدیران در زمینه تخصصی قوانین و مقررات و بهبود روشها در مدیریت نیروی انسانی.
- ۱۲-۷ - ایجاد محدودیت در اشتغال نیروی کار خارجی از طریق جایگزینی نیروی کار مشابه داخلی.
- ۱۳-۷ - اتخاذ سیاستهای مناسب برای ایجاد واحدهای تولیدی و اشتغالزا در مناطقی که دارای نرخ بیکاری بالائی هستند.

برنامه دوم توسعه

- ۱۴-۷ - ایجاد، توسعه و تقویت مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای و بهره‌برداری کامل از امکانات برای افراد فاقد مهارت و جویندگان کار غیرماهر.
- ۱۵-۷ - ایجاد امکان کارآموزیها و آموزشهای فنی و حرفه‌ای به وسیله واحدهای تولیدی، سازمانهای دولتی، سازمانها و تشکلهای خصوصی و تعاونی با استفاده از منابع آن واحدها.
- ۱۶-۷ - ایجاد زمينه‌های آموزش و اشتغال معلولين و جانبازان با توجه به قابليت و توانايشاي آنان.
- ۱۷-۷ - ایجاد فرصتهای اشتغال بیشتر در بخشهای مولد و به ویژه در مناطق محروم.
- ۱۸-۷ - ایجاد هماهنگی بین دستگاههای ذیربط در برنامه‌ریزی نیروی انسانی.

۸- قیمت گذاری

در مورد کالاهای عمومی و خدمات حرکت به سمت اصلاح قیمتها
باتوجه به شرایط ذیل خواهد بود

۸-۱- جبران هزینههای سرمایه‌گذاری از طریق محاسبه نرخ
استهلاک .

۸-۲- حداکثر صرفه‌جویی در هزینه‌های جاری و بالاسری شرکتهای
مربوطه .

۸-۳- کاهش میزان استهلاک و بهره‌برداری بهینه و مطلوب از
ظرفیتهای وامکانات موجود در حد نرمهای قابل قبول بین‌المللی.

۸-۴- توجه به بهسازی و نوسازی و بهره‌برداری بهینه از خطوط
تولیدی کشور .

۸-۵- شاخص کلی در این مورد برابری قیمتها با هزینه نهایی
تولید رعایت جهات فوق خواهد بود.

۸-۶- صرفه‌جویی در مصرف کالاها و خدمات عمومی بر مبنای
الگوی مصرف .

۸-۷- نرخها بصورت تصاعدی بگونه‌ای اصلاح شود که از
مصرف‌کنندگان با مصرف بیشتر هزینه‌ها دریافت و از اقشار کم
درآمد بانرخ پائین حمایت گردد.

۸-۸- قیمت کالاهای عمومی و انحصارات طبیعی در مناطق
محروم و روستائی نباید از مناطق شهری بیشتر باشد.

۸-۹- هماهنگی در حمایت از تولید کننده، مصرف کننده و
صادرات در قیمت گذاری .

۸-۱۰- شورای اقتصاد مسوولیت قیمت‌گذاری هماهنگی و نظارت
بر امر قیمتها را بعهده خواهد داشت.